

HALKBANK A.D., BEOGRAD
Finansijski izveštaji
31. decembar 2019. godine

SADRŽAJ	Strana
Finansijski izveštaji:	
Bilans stanja	3
Bilans uspeha	4
Izveštaj o ostalom rezultatu	5
Izveštaj o promenama na kapitalu	6
Izveštaj o tokovima gotovine	7
Napomene uz finansijske izveštaje	8 - 103

BILANS STANJA
Na dan 31. decembra 2019. godine
(U hiljadama dinara)

	Napomena	2019.	2018.
AKTIVA			
Gotovina i sredstva kod centralne banke	3.9, 14	10,013,564	7,643,117
Založena finansijska sredstva	16	2,260,870	-
Potraživanja po osnovu derivata	15	-	6,278
Hartije od vrednosti	3.8, 16	8,346,480	6,713,867
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	3.8, 17	1,453,134	2,281,251
Kredit i potraživanja od komitenata	3.8, 18	45,804,396	38,765,127
Nematerijalna imovina	3.7, 19a	270,726	273,138
Nekretnine, postrojenja i oprema	3.5, 19b, 19c, 19e	1,317,692	851,041
Investicione nekretnine	3.6, 19d	137,845	123,883
Odložena poreska sredstva	3.11, 13c	62,393	62,393
Ostala sredstva	20	326,443	184,995
UKUPNO AKTIVA		69,993,543	56,905,090
OBAVEZE			
Obeveze po osnovu derivata	15	1,563	-
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	3.8, 21	8,438,685	6,180,692
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	3.8, 22	48,486,776	39,165,999
Rezervisanja	2.7, 23	117,590	97,677
Ostale obaveze	24	850,210	309,037
UKUPNO OBAVEZE		57,894,824	45,753,405
KAPITAL			
Akcijski kapital	3.12, 25	8,972,603	8,972,603
Dobitak	25	472,836	414,098
Rezerve	3.12, 25	2,653,280	1,764,984
UKUPNO KAPITAL	25	12,098,719	11,151,685
UKUPNO PASIVA		69,993,543	56,905,090

Napomene na narednim stranama čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja

Ovi finansijski izveštaji su usvojeni od strane Izvršnog odbora Halkbank a.d., Beograd na dan 27. februara 2020. godine.

 Vesna Petrović

Direktor Sektora za finansijsko upravljanje i planiranje

 Dušica Erić

Član Izvršnog odbora Banke

 Kenan Bozkurt

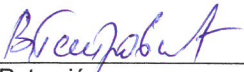
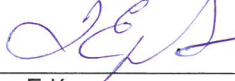
Predsednik Izvršnog odbora Banke

BILANS USPEHAU periodu od 1. januara do 31. decembra 2019. godine
(U hiljadama dinara)

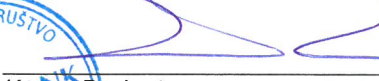
	<u>Napomena</u>	<u>2019.</u>	<u>2018.</u>
Prihodi od kamata	3.1, 4a	2,528,261	2,068,379
Rashodi kamata	3.1, 4b	(423,985)	(315,868)
Neto prihod po osnovu kamata		2,104,276	1,752,511
Prihodi od naknada i provizija	3.2, 5a	929,972	843,582
Rashodi naknada i provizija	3.2, 5b	(158,613)	(145,030)
Neto prihod po osnovu naknada i provizija		771,359	698,552
Neto dobitak/(gubitak) po osnovu promene fer vrednosti			
finansijskih instrumenata	6	(7,068)	4,042
Neto dobitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti	7	20	7,910
Neto prihod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	3.4, 8	8,020	1,914
Neto rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	10a	(214,832)	(75,127)
Ostali poslovni prihodi	9	16,395	5,102
UKUPAN NETO POSLOVNI PRIHOD		2,678,170	2,394,904
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	11	(906,313)	(802,875)
Troškovi amortizacije	3.5, 3.6, 3.7	(362,928)	(150,143)
Ostali prihodi	12	15,588	11,278
Ostali rashodi	12	(951,681)	(1,091,439)
DOBITAK PRE OPOREZIVANJA		472,836	361,725
Porez na dobitak	3.11, 13	-	-
Dobitak/(gubitak) po osnovu odloženih poreza	3.11, 13	-	-
DOBITAK	25	472,836	361,725

Napomene na narednim stranama čine
sastavni deo ovih finansijskih izveštaja

Ovi finansijski izveštaji su usvojeni od strane Izvršnog odbora Halkbank a.d., Beograd na dan 27. februara 2020. godine.

 Vesna Petrović
Direktor Sektora za finansijsko
upravljanje i planiranje

 Dušica Erić

Član Izvršnog odbora Banke

 Kenan Bozkurt

Predsednik Izvršnog odbora Banke

IZVEŠTAJ O OSTALOM REZULTATU
U periodu od 1. januara do 31. decembra 2019. godine
(U hiljadama dinara)

	<u>2019.</u>	<u>2018.</u>
DOBITAK PERIODA	472,836	361,725
<i>Komponente ostalog rezultata koje ne mogu biti reklasifikovane u dobitak:</i>		
Povećanje revalorizacionih rezervi po osnovu nematerijalne imovine i osnovnih sredstava	523	2,567
Aktuarski gubici	(773)	(829)
<i>Komponente ostalog rezultata koje mogu biti reklasifikovane u dobitak:</i>		
Pozitivni efekti promene vrednosti dužničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	478,764	98,018
Negativni efekti promene vrednosti dužničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	(4,315)	(11,365)
Ukupan pozitivan ostali rezultat perioda	474,199	88,391
UKUPAN POZITIVAN REZULTAT PERIODA	947,035	450,116

Napomene na narednim stranama čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja

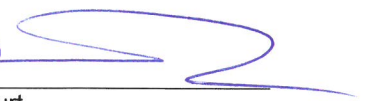
Ovi finansijski izveštaji su usvojeni od strane Izvršnog odbora Halkbank a.d. Beograd na dan 27. februara 2020. godine.

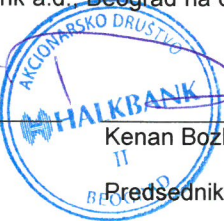

 Vesna Petrović

Direktor Sektora za finansijsko
 upravljanje i planiranje

 Dušica Erić

Član Izvršnog odbora Banke

 Kenan Bozkurt

 AKCIONARSKO DRUŠTVO
 HALKBANK
 II
 BEOGRAD

Predsednik Izvršnog odbora Banke

IZVEŠTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU
U periodu od 1. januara do 31. decembra 2019. godine
(U hiljadama dinara)

	Akcijski i ostali kapital	Emisiona premija	Rezerve iz dobiti i ostale rezerve	Revalorizacione rezerve	Dobitak	Ukupan kapital
Početno stanje na dan 1. januara 2018. godine	2,421,160	1,827,323	1,312,431	364,162	194,631	6,119,707
Efekte prve primene MSFI 9 koji su knjiženi na teret dobiti iz prethodnog perioda	-	-	-	-	(142,258)	(142,258)
Korigovano početno stanje na dan 1. januar prethodne godine	2,421,160	1,827,323	1,312,431	364,162	52,373	5,977,449
Aktuarski gubici	-	-	-	(829)	-	(829)
Dobici po osnovu povećanja fer vrednosti osnovnih sredstava	-	-	-	2,567	-	2,567
Dobitak tekuće godine	-	-	-	-	361,725	361,725
Povećanje akcijskog kapitala	3,839,120	-	-	-	-	3,839,120
Povećanje emisione premije	-	885,000	-	-	-	885,000
Ostali rezultat:	-	-	-	86,653	-	86,653
Pozitivni efekti promene vrednosti dužničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	-	-	-	86,653	-	86,653
Stanje na dan 31. decembra 2018. godine	6,260,280	2,712,323	1,312,431	452,553	414,098	11,151,685
Početno stanje na dan 1. januara 2019. godine	6,260,280	2,712,323	1,312,431	452,553	414,098	11,151,685
Aktuarski gubici, neto	-	-	-	(773)	-	(773)
Dobici po osnovu povećanja fer vrednosti osnovnih sredstava	-	-	-	523	-	523
Dobitak tekuće godine	-	-	-	-	472,836	472,836
Raspodela dobiti iz prethodnog perioda	-	-	414,098	-	(414,098)	-
Ostalo	-	-	(1)	-	-	(1)
Ostali rezultat:	-	-	-	474,449	-	474,449
Pozitivni efekti promene vrednosti dužničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	-	-	-	474,449	-	474,449
Stanje na dan 31. decembra 2019. godine	6,260,280	2,712,323	1,726,528	926,752	472,836	12,098,719

Napomene na narednim stranama čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja

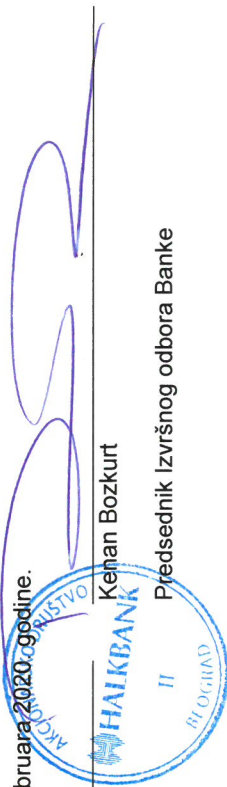
Ovi finansijski izveštaji su usvojeni od strane Izvršnog odbora Halkbank a.d., Beograd na dan 27. februara 2020. godine.

Vesna Petrović

Dušica Erić

Član Izvršnog odbora Banke

Kenan Bozkurt
 Predsednik Izvršnog odbora Banke

IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE
U periodu od 1. januara do 31. decembra 2019. godine
(U hiljadama dinara)

	2019.	2018.
Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	3,363,646	2,881,745
Prilivi od kamata	2,406,095	2,018,094
Prilivi od naknada	943,344	858,916
Prilivi po osnovu ostalih poslovnih aktivnosti	12,055	3,849
Prilivi od dividendi i učešća u dobitku	2,152	886
Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	(2,401,941)	(2,296,456)
Odlivi po osnovu kamata	(394,245)	(291,577)
Odlivi po osnovu naknada	(155,653)	(141,536)
Odlivi po osnovu bruto zarada, naknada zarada i drugih ličnih rashoda	(892,133)	(751,379)
Odlivi po osnovu poreza, doprinosa i drugih dažbina na teret rashoda	(184,911)	(185,280)
Odlivi po osnovu drugih troškova poslovanja	(774,999)	(926,684)
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre povećanja ili smanjenja finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza	961,705	585,289
Smanjenje finansijskih sredstava i povećanje finansijskih obaveza	11,364,052	8,786,035
Smanjenje potraživanja po osnovu hartija od vrednosti i ostalih finansijskih sredstava koja nisu namenjena investiranju	322	-
Povećanje depozita i ostalih finansijskih obaveza prema bankama i drugim finansijskim organizacijama, centralnoj banci i komitentima	11,363,730	8,786,035
Povećanje finansijskih sredstava i smanjenje finansijskih obaveza	(8,113,395)	(11,471,006)
Povećanje kredita i drugih potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija, centralne banke i komitenata	(8,113,395)	(11,471,006)
Neto priliv(odliv) gotovine iz poslovnih aktivnosti pre poreza na dobit	4,212,362	(2,099,682)
Plaćeni porez na dobit	103	-
Neto priliv(odliv) gotovine iz poslovnih aktivnosti	4,212,259	(2,099,682)
Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja	1,823,071	1,583,070
Prilivi od ulaganja u investicione hartije od vrednosti	1,822,115	1,568,355
Prilivi od prodaje nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme	956	14,715
Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja	(5,395,521)	(3,636,183)
Odlivi po osnovu ulaganja u investicione hartije od vrednosti	(5,226,747)	(3,357,329)
Odlivi za kupovinu nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme	(168,774)	(278,854)
Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja	(3,572,450)	(2,053,113)
Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	2,152,990	7,879,373
Prilivi po osnovu uvećanja kapitala	-	4,724,120
Prilivi po osnovu uzetih kredita	2,152,990	3,155,253
Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	(2,293,847)	(1,888,821)
Odlivi po osnovu uzetih kredita	(2,117,368)	(1,888,821)
Ostali odlivi iz aktivnosti finansiranja	(176,479)	-
Neto priliv(odliv) gotovine iz aktivnosti finansiranja	(140,857)	5,990,552
SVEGA PRILIVI GOTOVINE	18,703,759	21,130,223
SVEGA ODLIVI GOTOVINE	(18,204,807)	(19,292,466)
NETO POVEĆANJE GOTOVINE	498,952	1,837,757
GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI NA POČETKU GODINE	5,145,155	3,302,734
POZITIVNE KURSNE RAZLIKE	93,669	112,670
NEGATIVNE KURSNE RAZLIKE	(106,115)	(108,006)
GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI NA KRAJU PERIODA	5,631,661	5,145,155

Napomene na narednim stranama čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja

Ovi finansijski izveštaji su usvojeni od strane Izvršnog odbora Halkbank a.d., Beograd na dan 27. februara 2020. godine

Vesna Petrović

Direktor Sektora za finansijsko upravljanje i planiranje

Dušica Erić

Član Izvršnog odbora Banke

Kenan Bozkurt

Predsednik Izvršnog odbora Banke

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE 31. decembar 2019. godine

1. OSNIVANJE I POSLOVANJE BANKE

1.1. Osnivanje

Halkbank a.d., Beograd, prethodno poznata kao Čačanska banka posluje neprekidno od 1. jula 1956. godine, od kada je u toku svog rada i razvoja više puta menjala naziv i organizacioni oblik.

Turkiye Halk Bankasi AS je u maju 2015. godine postala većinski vlasnik Čačanske banke. Promena vlasništva uslovlja je promenu imena i sedišta Banke. Novo ime banke je Halkbank a.d., Beograd (u daljem tekstu "Banka"). Tokom 2018. godine Turkiye Halkbankasi AS postala je jedini vlasnik otkupivši i deo akcija koje su bile u vlasništvu preostalih manjinskih akcionara.

Banka je registrovana u Registru privrednih subjekata Republike Srbije pod brojem BD 54244 od 13. septembra 2005. godine.

1.2. Poslovanje

Banka je registrovana u Republici Srbiji za obavljanje platnog prometa i kreditnih i depozitnih poslova u zemlji i inostranstvu i posluje u skladu sa Zakonom o bankama.

Centrala Banke je u Beogradu. Sedište Banke je u ulici Milutina Milankovića br. 9e, Beograd, što je registrovano u Agenciji za privredne registre pod brojem BD 82129/2016 dana 19. oktobra 2016. godine.

Na dan 31. decembra 2019. godine, Banka u svom sastavu ima 25 filijala (2018: 24 filijale), i to u Beogradu (osam filijala), Čačku (dve filijale), Jagodini, Gornjem Milanovcu, Kraljevu, Užicu, Kragujevcu, Kruševcu, Arandelovcu, Valjevu, Šapcu, Nišu, Novom Sadu, Pančevu, Novom Pazaru, Subotici i Smederevu, kao i 9 ekspozitura (2018: 9 ekspozitura) u Paraćinu, Požegi, Topoli, Ivanjici, Vrnjačkoj Banji, Leskovcu, Mladenovcu, Čačku i Tutinu i 4 šaltera.

Banka je tokom 2019. godine otvorila novu filijalu u Smederevu.

Na dan 31. decembra 2019. godine Banka je imala 525 zaposlenih, a na dan 31. decembra 2018. godine 487 zaposlenih. Poreski identifikacioni broj Banke je 100895809.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD

2.1. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izveštaja

Pravna lica i preduzetnici u Republici Srbiji su u obavezi da vođenje poslovnih knjiga, priznavanje i procenjivanje imovine i obaveza, prihoda i rashoda, sastavljanje, prikazivanje, dostavljanje i obelodanjivanje finansijskih izveštaja vrše u skladu sa Zakonom o računovodstvu (u daljem tekstu "Zakon", "Sl. glasnik RS", br. 62/2013 i 30/2018). Banka, kao veliko pravno lice, u skladu sa Zakonom o računovodstvu, u obavezi je da primenjuje Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja ("MSFI"), koji u smislu navedenog zakona obuhvataju: Okvir za pripremanje i prikazivanje finansijskih izveštaja ("Okvir"), Međunarodne računovodstvene standarde ("MRS"), Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja ("MSFI") i sa njima povezana tumačenja, izdata od Komiteta za tumačenje računovodstvenih standarda ("IFRIC"), naknadne izmene tih standarda i sa njima povezana tumačenja, a koje su odobrene od Odbora za međunarodne računovodstvene standarde ("Odbor"), čiji je prevod utvrdilo i objavilo ministarstvo nadležno za poslove finansija. Dodatno, u skladu sa Izmenama i dopunama Zakona o bankama ("Sl. glasnik RS", br. 14/2015), banke u Republici Srbiji su dužne da prilikom sastavljanja godišnjih finansijskih izveštaja primenjuju Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja, kao i naknadne izmene standarda i sa njima povezana tumačenja, od dana njihovog izdavanja od strane nadležnih tela.

Priloženi finansijski izveštaji su prikazani u formatu propisanom Odlukom o obrascima i sadržini pozicija u obrascima finansijskih izveštaja za banke ("Službeni glasnik RS" br. 101/2017, 38/2018 i 103/2018).

Priloženi finansijski izveštaji predstavljaju pojedinačne finansijske izveštaje Banke. Banka nije matično pravno lice, odnosno nema zavisna i pridružena pravna lica, tako da se ne vrši sastavljanje konsolidovanih finansijskih izveštaja. Jedini akcionar Banke je Turkiye Halkbankasi AS.

Priloženi finansijski izveštaji se odnose na izveštajni period koji se završava 31. decembra 2019. godine. Priloženi finansijski izveštaji su usvojeni od strane Izvršnog odbora Banke 27. februara 2020. godine.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (nastavak)

2.1. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izveštaja (nastavak)

Finansijski izveštaji su sastavljeni na osnovu načela prvobitne (istorijske) vrednosti, osim vrednovanja sledećih značajnih stavki bilansa stanja:

- finansijskih instrumenata vrednovanih po fer vrednosti kroz ostali rezultat,
- derivativnih finansijskih instrumenata iskazanih po fer vrednosti i

Istorijski trošak je zasnovan na fer vrednosti naknade plaćene u zamenu za dobra i usluge.

Fer vrednost je cena koja se može primiti za prodaju nekog sredstva ili platiti za prenos neke obaveze u uobičajenoj transakciji između učesnika na tržištu na datum odmeravanja, bez obzira na to da li je cena direktno utvrđiva ili procenjena korišćenjem neke druge tehnike vrednovanja. Prilikom procenjivanja fer vrednosti sredstva ili obaveze Banka uzima u obzir karakteristike datog sredstva ili obaveze ukoliko bi i ostali učesnici na tržištu uzeli navedene karakteristike u obzir prilikom utvrđivanja cene navedenog sredstva ili obaveze na datum odmeravanja. U priloženim finansijskim izveštajima, za svrhe vrednovanja i/ili obelodanjivanja, fer vrednost je utvrđena na prethodno opisani način, osim za transakcija lizinga koje su u delokrugu MRS 17 i vrednovanja koja imaju neke sličnosti sa fer vrednošću ali nisu fer vrednost, kao što su neto prodajna vrednost u MRS 2 ili vrednost u upotrebi u MRS 36.

Takođe, za potrebe finansijskog izveštavanja, odmeravanja fer vrednosti kategorisana su u nivoe 1, 2 ili 3 na osnovu stepena utvrđivosti parametara za utvrđivanje fer vrednosti i značaja navedenih parametara za odmeravanje fer vrednosti u celini, kako sledi:

- Nivo 1 – parametri nivoa 1 su cene za identična sredstva ili obaveze kotirane (nekorigovane) na aktivnim tržištima koje su subjektu dostupne na datum odmeravanja;
- Nivo 2 – parametri nivoa 2 su parametri koji nisu kotirane cene svrstane u nivo 1, a koji su utvrđivi za dato sredstvo ili obavezu, direktno ili indirektno; i
- Nivo 3 – parametri nivoa 3 su neutvrđivi za dato sredstvo ili obavezu.

Banka je u sastavljanju ovih finansijskih izveštaja primenjivala računovodstvene politike obrazložene u napomeni 3.

Finansijski izveštaji Banke su iskazani u hiljadama dinara. Dinar predstavlja zvaničnu izveštajnu valutu u Republici Srbiji.

2.2. Objavljeni standardi i tumačenja koji su stupili na snagu u tekućem periodu

Sledeće nove izmene postojećih standarda izdate od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde su stupile na snagu tokom tekućeg izveštajnog perioda:

- MSFI 16 „Lizing“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019. godine),
- Izmene MSFI 9 „Finansijski instrumenti“ – Karakteristike plaćanja unapred sa negativnim kompenzacijama (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019. godine),
- Izmene MRS 19 „Primanja zaposlenih“ – izmene, smanjenje ili izmirenje planova naknada (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019. godine),
- Izmene MRS 28 „Investicije u pridružene entitete i zajedničke poduhvate“ – Dugoročni interesi u pridruženim entitetima i zajedničkim poduhvatima (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019. godine),
- Izmene raznih standarda na osnovu „Unapređenja MSFI (za period od 2015. do 2017. godine)“ koja su rezultat godišnjeg unapređenja MSFI (MSFI 3, MSFI 11, MRS 12 i MRS 23) sa ciljem otklanjanja neusaglašenosti i pojašnjenja teksta (izmene bi trebalo da budu na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019. godine),
- IFRIC 23 „Neizvesnost u vezi sa tretmanom poreza na dobitak“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019. godine).

Usvajanje navedenih novih i izmena postojećih standarda nije imalo za rezultat značajnije promene finansijskih izveštaja Banke, osim primene MSFI 16 koja je detaljnije objašnjena u nastavku izveštaja. Kvantitativne efekte primene MSFI 16 Banka je utvrdila i evidentirala početkom 2019. godine.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (nastavak)

2.2. Objavljeni standardi i tumačenja koji su stupili na snagu u tekućem periodu (nastavak)

Prva primena MSFI 16

MSFI 16 definiše principe za priznavanje, merenje, prezentaciju i obelodanjivanje lizinga kako za korisnike lizinga tako i za davaoce lizinga. MSFI 16 je na snazi za izveštajne periode na dan ili nakon 1. januara 2019. godine zamenjujući MRS 17 "Lizing", IFRIC 4 Utvrđivanje da li aranžman sadrži lizing, SIC 15 Operativni lizing – podsticaji i SIC 27 Procena suštine transakcija koje uključuju pravni oblik lizinga.

MSFI 16 uvodi novu definiciju lizinga. Suštinska razlika između definicije lizinga kod korisnika lizinga prema MRS 17 i definicije iz MSFI 16 je pojam kontrole. Prema MSFI 16, ugovor predstavlja lizing ili sadrži lizing ukoliko se njime prenosi pravo na kontrolu upotrebe identifikovanog sredstva tokom određenog perioda u zamenu za naknadu. Kontrola postoji tj. preneti je ukoliko korisnik lizinga ima pravo da ostvaruje suštinski sve ekonomske koristi upotrebom identifikovanog sredstva i pravo da upravlja upotrebom tog sredstva. Računovodstveni tretman lizinga kod korisnika lizinga je saglasno MSFI 16 promenjen i predviđa priznavanje sredstva za sve vrste lizinga. Sredstvo predstavlja pravo na korišćenje imovine koja je predmet lizinga dok se u isto vreme priznaje i obaveza za buduća plaćanja predviđena ugovorom o lizingu (lizing obaveza). Prilikom početnog priznavanja sredstvo (pravo na korišćenje) se meri na osnovu ugovorenih novčanih tokova iz ugovora o lizingu. Nakon početnog priznavanja, pravo na korišćenje će se odmeravati na osnovu pravila postavljenih za sredstva definisanih prema MRS 16, MRS 38 ili MRS 40 i biće primenjen model nabavne vrednosti, umanjeno za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke od umanjenja vrednosti, ili revalorizacioni model ili model fer vrednosti, gde je primenljivo. Računovodstveni tretman lizing ugovora kod davaoca lizinga u skladu sa MSFI 16 je u suštini nepromenjen u odnosu na MRS 17. Davaoci lizinga će nastaviti da klasifikuju sve ugovore o lizingu na operativni i finansijski lizing.

Datum od kada Banka počinje sa primenom MSFI 16 je 1. januar 2019. godine. Banka je odabrala modifikovanu retrospektivnu primenu standarda.

Aktivnosti na razvoju pravila, načela i informatičkih rešenja za pravilnu procenu novih sredstava i obaveza i naknadni obračun povezanih ekonomskih učinaka su implementirane u cilju adekvatne primene standarda. Banka je izvršila analizu svih lizing ugovora sa ciljem identifikacije ugovora koji ulaze u obuhvat prve primene standarda imajući u vidu novu definiciju lizinga. Nova definicija lizinga primenjena je na sve ugovore o lizingu koji su bili na snazi na dan 1. januara 2019. godine ili su zaključeni nakon navedenog datuma. Banka je odlučila, kao što je dopušteno standardom, da ne primeni odredbe MSFI 16 na lizing (zakup) nematerijalne imovine, kratkoročne zakupe (zakupi sa kraćim trajanjem od 12 meseci od prve primene) i zakupe sredstava male vrednosti (npr. ATM). U navedenim slučajevima, Banka primenjuje isti računovodstveni tretman kao i u ranijim godinama, odnosno, priznaje troškove zakupa na proporcionalnoj osnovi kao što je dozvoljeno standardom u okviru pozicije "Ostali rashodi" bilansa uspeha.

Prilikom prve primene MSFI 16 Banka nije korigovala uporedne podatke za 2018. godinu, već je priznala sredstvo sa pravom korišćenja u iznosu koji je jednak iznosu obaveze po osnovu lizinga korigovanoj za sva plaćanja lizinga na datum ili pre početka lizinga. Dodatno, buduću novčani tokovi su utvrđeni na osnovu ugovornih odredbi bez PDV-a budući da obaveza za plaćanje takvog poreza počinje u trenutku izdavanja fakture, a ne na dan početka ugovora o lizingu. Prilikom vrednovanja obaveze po osnovu lizinga na datum prve primene standarda Banka je koristila inkrementalnu stopu zaduživanja u rasponu od 1.37% do 2.71% za EUR i u rasponu od 4.03% do 5.03% za RSD.

Na dan 1. januar 2019. godine Banka je priznala sredstvo sa pravom korišćenja u ukupnom iznosu od 657.792 hiljade dinara (napomena 19e), dok je u isto vreme priznala obavezu po osnovu lizinga u iznosu od 657.792 hiljade dinara.

Efekat prve primene MSFI 16 na pozicije bilansa stanja Banke dat je u sledećem tabelarnom pregledu:

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (nastavak)

2.2. Objavljeni standardi i tumačenja koji su stupili na snagu u tekućem periodu (nastavak)

Prva primena MSFI 16 (nastavak)

Prikaz efekata standarda, odnosno prava korišćenja, na dan 01. januara 2019. godine je dat u tabeli ispod:

Ročnost celokupnih ugovora - nepokretnosti uzete u lizing (po godinama)	U hiljadama dinara
0-1 godine	1,444
Nepokretnosti	1,444
1-5 godina	486,216
Nepokretnosti	427,764
Vozila	58,452
5-10 godina	170,132
Nepokretnosti	170,132
Ukupno:	657,792

Vrsta zakupljenog vozila	Ročnost celokupnih ugovora – vozila uzeta u lizing (po godinama)	U hiljadama dinara
Automobil	1-3 godine	37,500
Automobil	3-5 godina	20,952
Ukupno:		58,452

Nepokretnosti	U hiljadama dinara
Ročnost celokupnih ugovora po osnovu lizinga (po godinama)	
0-1 godine	1,444
1-3 godine	71,063
3-5 godina	356,701
5-10 godina	170,132
Ukupno:	599,340

2.3. Novi standardi i izmene postojećih standarda koji su izdati, a nisu još uvek u primeni

Na dan odobravanja ovih finansijskih izveštaja, bili su izdati sledeći standardi, izmene postojećih standarda i nova tumačenja, ali koji nisu još uvek stupili na snagu:

- MSFI 17 „Ugovori o osiguranju“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2021. godine),
- Izmene MSFI 3 “Poslovne kombinacije” - Definicija poslovanja (na snazi za poslovne kombinacije gde datum sticanja pada na dan ili nakon početka prvog godišnjeg perioda izveštavanja, koji počinje na dan ili nakon 1. januara 2020. godine, kao i za sticanje imovine na dan ili nakon dana početka tog perioda),
- Izmene MSFI 10 „Konsolidovani finansijski izveštaji“ i MRS 28 „Investicije u pridružene entitete i zajedničke poduhvate“ - Prodaja ili prenos sredstava između investitora i pridruženog entiteta ili zajedničkog poduhvata i naknadne izmene (datum stupanja na snagu odložen na neodređeno vreme, dok ne bude završen istraživački projekat o metodi udela),
- Izmene MRS 1 “Prezentacija finansijskih izveštaja” i MRS 8 “Računovodstvene politike, promene računovodstvenih procena i greške” - Definicija materijalnog značaja (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2020. godine),
- Izmene Upućivanja na Konceptualni okvir u Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2020. godine).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (nastavak)

2.3. Novi standardi i izmene postojećih standarda koji su izdati, a nisu još uvek u primeni (nastavak)

Rukovodstvo Banke je izabralo da ne usvoji ove nove standarde, izmene postojećih standarda i nova tumačenja pre nego što oni stupe na snagu. Rukovodstvo predviđa da usvajanje ovih novih standarda, izmena postojećih standarda i novih tumačenja neće imati materijalan uticaj na finansijske izveštaje Banke u periodu početne primene.

2.4. Uporedni podaci

Uporedni podaci u ovim finansijskim izveštajima predstavljaju podatke iz finansijskih izveštaja Banke za 2018. godinu. Računovodstvene politike i procene koje se tiču priznavanja i vrednovanja sredstava i obaveza, korišćene prilikom sastavljanja ovih finansijskih izveštaja su konzistentne sa računovodstvenim politikama i procenama primenjenim u sastavljanju godišnjih finansijskih izveštaja Banke za 2018. godinu izuzev promena u računovodstvenim politikama koje proizilaze iz primene MSFI 16. Banka je iskoristila priliku izuzeća kojom se dozvoljava da ne koriguje uporedne podatke za prethodne godine po osnovu promena koje se odnose na klasifikaciju i vrednovanje finansijskih sredstava i finansijskih obaveza, kao i obezvređenje po tom osnovu. Razlike u knjigovodstvenim vrednostima finansijskih sredstava i finansijskih obaveza koje proističu iz primene MSFI 16 u odnosu na period pre primene su evidentirane kao korekcija početnog stanja pozicije Nekretnine, postrojenja i oprema i pozicije Ostale obaveze. Posledično, uporedni podaci prikazani za 2018. godinu ne odražavaju zahteve MSFI 16 i nisu uporedive sa podacima prikazanim za 2019. godinu (Napomena 19e i 24).

2.5. Izjava o usklađenosti

Finansijski izveštaji Banke sastavljeni su u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja (MSFI) izdatim od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde.

2.6. Prva primena MSFI 16

Saglasno standardu MSFI 16 koji je stupio na snagu 1. januara 2019. godine Banka je nakon datuma bilansa stanja izmenila računovodstvene politike za Lizing.

Kao što je dozvoljeno standardom, Banka nije primenila odredbe MSFI 16 na ranije periode finansijskog izveštavanja. Saglasno navedenom, uporedni podaci za 2018. godinu su prikazani u skladu sa IAS 17 i time nisu uporedivi sa podacima koji su prikazani za 2019. godinu. Struktura efekata prve primene MSFI 16 prikazana je u okviru napomene 19e i 24.

2.7. Ključne računovodstvene procene i prosuđivanja

Sastavljanje finansijskih izveštaja u skladu sa MSFI zahteva od rukovodstva korišćenje najboljih mogućih procena i razumnih pretpostavki koje imaju efekta na primenu računovodstvenih politika i na prikazane iznose sredstava i obaveza, kao i prihoda i rashoda. Stvarna vrednost sredstava i obaveza može da odstupa od vrednosti koja je procenjena na ovaj način.

Procene, kao i pretpostavke na osnovu kojih su procene izvršene, su predmet redovnih provera. Revidirane računovodstvene procene se prikazuju za period u kojem su revidirane i za buduće periode.

U daljem tekstu navedene su ključne procene i pretpostavke koje sadrže rizik da mogu prouzrokovati materijalno značajne korekcije knjigovodstvenih vrednosti sredstava i obaveza u toku naredne finansijske godine.

Umanjenje vrednosti finansijskih sredstava

Banka priznaje rezervisanje za očekivane kreditne gubitke za finansijska sredstva koja se mere po amortizovanoj vrednosti ili za dužnička finansijska sredstva koja se evidentiraju po fer vrednosti kroz ostali rezultat za kreditne obaveze i izdate garancije.

Pretpostavke i procene koje Banka koristi kao input u modelu vrednovanja očekivanih kreditnih gubitaka kao i ocena o značajnom povećanju kreditnog rizika obelodanjene su u Napomeni 28.1.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (nastavak)

2.7. Ključne računovodstvene procene i prosuđivanja (nastavak)

Ovi dokazi mogu uključivati raspoložive podatke koji ukazuju na nepovoljne promene u pogledu mogućnosti i sposobnosti dužnika da uredno izvršava svoje obaveze prema Banci.

Rukovodstvo Banke vrši procene na bazi iskustva o ostvarenim gubicima iz prethodnih perioda za sva sredstva sa karakteristikama kreditnog rizika i nivoa obezvređenosti sličnom onom portfoliju koji je postojao u vreme planiranja budućih novčanih tokova. Metodologija i pretpostavke koje se koriste za procenu iznosa budućih novčanih tokova su predmet redovnog pregleda s ciljem da se smanje razlike između procenjenih i ostvarenih gubitaka (napomene 10b, 17 i 18).

Koristan vek trajanja nematerijalnih ulaganja (imovine) i nekretnina, postrojenja i opreme

Određivanje korisnog veka trajanja nematerijalnih ulaganja (imovine) i nekretnina, postrojenja i opreme zasniva se na prethodnom iskustvu sa sličnim sredstvima, kao i na anticipiranom tehničkom razvoju i promenama na koje utiče veliki broj ekonomskih ili industrijskih faktora. Adekvatnost određenog korisnog veka trajanja se preispituje na godišnjem nivou ili kada god postoji indikacija da je došlo do značajne promene faktora koji su predstavljali osnov za određivanje korisnog veka trajanja (napomena 19).

Umanjenje vrednosti nefinansijske imovine

Na godišnjem nivou analiziraju se vrednosti po kojima su prikazana nematerijalna ulaganja (imovina) i osnovna sredstva Banke. Ukoliko postoji indicija da je neko sredstvo obezvređeno, nadoknativ iznos te imovine se procenjuje kako bi se utvrdio iznos obezvređenja. Ukoliko je nadoknativ iznos nekog sredstva procenjen kao niži od vrednosti po kojoj je to sredstvo prikazano, postojeća vrednost tog sredstva se umanjuje do visine nadoknativne vrednosti (napomena 19).

Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva

Rezervisanja se priznaju i vrše kada Banka ima sadašnju obavezu, zakonsku ili izvedenu kao rezultat prošlih događaja, kada je verovatno da će doći do odliva resursa kako bi se izmirila obaveza i kada se može pouzdano proceniti iznos obaveze. Radi održavanja najbolje moguće procene, rezervisanja se razmatraju, utvrđuju i ako je potrebno koriguju na svaki izveštajni datum.

Kada više nije verovatan odliv ekonomskih koristi radi izmirenja zakonske ili izvedene obaveze, rezervisanje se ukida kroz bilans uspeha. Rezervisanje se prati po vrstama i može da se koristi samo za izdatke za koje je prvobitno bilo priznato. Rezervisanje se ne priznaje za buduće poslovne gubitke.

Potencijalne obaveze se ne priznaju u finansijskim izveštajima. Potencijalne obaveze se obelodanjuju u napomenama uz finansijske izveštaje, osim ako je verovatnoća odliva resursa koji sadrže ekonomske koristi veoma mala (Napomena 23).

Banka ne priznaje potencijalna sredstva u finansijskim izveštajima. Potencijalna sredstva se obelodanjuju u napomenama uz finansijske izveštaje, ukoliko je priliv ekonomskih koristi verovatan.

- *Rezervisanja po osnovu sudskih sporova*

Banka je uključena u sudske sporove koji proističu iz njenog svakodnevnog poslovanja i odnose se na komercijalna i ugovorna pitanja, pitanja koja se tiču radnih odnosa a koja se rešavaju ili razmatraju u toku regularnog poslovanja. Banka redovno procenjuje verovatnoću negativnih ishoda ovih pitanja, kao i iznose verovatnih ili razumnih procena gubitaka.

Razumne procene obuhvataju prosuđivanje rukovodstva nakon razmatranja informacija koje uključuju obaveštenja, poravnanja, procene od strane pravnog sektora, dostupne činjenice, identifikaciju potencijalnih odgovornih strana i njihove mogućnosti da doprinesu rešavanju, kao i prethodno iskustvo.

Rezervisanje za sudske sporove se formira kada postoji verovatnoća da će nastati odliv resursa (verovatnoća negativnog ishoda veća od 50%) i kada obaveza može dovoljno pouzdano da se izmeri. Shodno navedenom, kada postoji očekivanje da će ishod spora biti negativan po Banku rezervisanje se vrši u visini procenjenog izdatka potrebnog da se izmiri data obaveza na obračunski datum. Procena rezervisanja vrši se na kvartalnom nivou. Potrebno rezervisanje se može promeniti u budućnosti zbog novih događaja ili dobijanja novih informacija.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (nastavak)

2.7. Ključne računovodstvene procene i prosuđivanja (nastavak)

- *Odložena poreska sredstva*

Odložena poreska sredstva priznata su na neiskorišćene poreske gubitke do mere do koje je izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se neiskorišćeni poreski gubici mogu iskoristiti. Procena od strane rukovodstva Banke je neophodna da bi se utvrdio iznos odloženih poreskih sredstava koja se mogu priznati na osnovu perioda nastanka i visine budućih oporezivih dobitka. Dodatne informacije su obelodanjene u napomeni 3.12.

- *Otpremnine prilikom odlaska u penziju i ostale naknade zaposlenima nakon prekida radnog odnosa*

Troškovi utvrđenih naknada zaposlenima nakon prekida radnog odnosa, odnosno odlaska u penziju nakon ispunjenih zakonskih uslova, utvrđuju se primenom aktuarske procene. Aktuarska procena uključuje procenu diskontne stope, budućih kretanja zarada, stope mortaliteta i fluktuacije zaposlenih. Zbog dugoročne prirode ovih planova značajne neizvesnosti utiču na ishod procene. Dodatne informacije su obelodanjene u napomeni 3.14.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

3.1. Prihodi i rashodi po osnovu kamata

Banka prikazuje bilans uspeha u kojem su prihodi i rashodi grupisani prema svojoj prirodi i obelodanjuje iznose glavnih vrsta prihoda i rashoda.

Obelodanjivanje u bilansu uspeha i u napomenama uključuje sve pozicije prihoda i rashoda u skladu sa važećim propisanim obrascima za sastavljanje finansijskih izveštaja.

Prihodi od kamata i rashodi od kamata priznaju se u bilansu uspeha za sve instrumente koji nose kamatu, a na bazi obračunatih kamata primenom metode efektivne kamatne stope.

Nakon identifikacije objektivnih dokaza obezvređenja i priznavanja umanjenja vrednosti, prihod od kamata na plasmane u nivou 3 obračunava se i priznaje u bilansu uspeha primenom efektivne kamatne stope na neto osnovicu (Unwinding).

Banka će prestati sa priznavanjem prihoda od obračunate redovne kamate u sledećim slučajevima:

- donošenja odluke o pokretanju stečajnog postupka nad dužnikom,
- donošenja odluke o pokretanju sudskog postupka naplate potraživanja nad dužnikom,
- donošenja Odluke nadležnog odbora o prestanku priznavanja prihoda po osnovu obračunate kamate, odnosno identifikovanjem drugih okolnosti koje otežavaju naplatu potraživanja i
- kada je dužnik pravno lice ili preduzetnik u docnji dužoj od 150 dana.

U slučaju kada Banka prestane sa priznavanjem prihoda od obračunate redovne kamate vrši se evidentni obračun kamate radi usaglašavanja potraživanja i obaveza sa dužnikom i tako obračunatu kamatu Banka evidentira u okviru druge vanbilansne aktive.

Prihodi od naknada za odobravanje kredita kod kojih je unapred poznat plan otplate se priznaju u bilansu uspeha kao prihodi od kamata i vremenski se amortizuju primenom metoda efektivne kamatne stope. Prihodi od naknada za odobravanje kredita kod kojih nije unapred poznat plan otplate (okvirni krediti, dozvoljena prekoračenja po tekućem računu, kreditne kartice i slični plasmani), garancija i drugih oblika jemstava se vremenski amortizuju primenom linearnog metoda i iskazuju u okviru prihoda od naknada i provizija.

3.2. Prihodi i rashodi po osnovu naknada i provizija

Prihodi i rashodi po osnovu naknada i provizija priznaju se po načelu uzročnosti prihoda i rashoda, odnosno baziraju se na obračunskoj osnovi i u bilansu uspeha se priznaju u trenutku nastanka, odnosno dospeća za naplatu, osim prihoda od naknada za odobravanje kredita koji se prikazuju u okviru prihoda od kamata u skladu sa metodom efektivne kamatne stope (Napomena 3.1).

Rashodi od naknada i provizija obuhvataju naknade i provizije koje Banka plaća za obavljanje usluga platnog prometa u zemlji i inostranstvu i naknade za ostale usluge, koje se priznaju kao rashod u trenutku kada je usluga izvršena.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.3 Prihodi od dividendi

Prihodi od dividendi po osnovu vlasničkih hartija od vrednosti priznaju se kada se ostvari pravo akcionara na naplatu dividende, to jest u trenutku kada je dividenda primljena.

3.4 Preračunavanje iznosa u stranoj valuti

Poslovne promene nastale u stranoj valuti preračunate su u dinare po srednjem kursu Narodne banke Srbije, koji je važio na dan poslovne promene.

Sredstva i obaveze iskazane u stranoj valuti na dan bilansa stanja preračunati su u dinare po srednjem kursu Narodne banke Srbije koji je važio na dan bilansa stanja.

Neto pozitivne ili negativne kursne razlike nastale prilikom poslovnih transakcija u stranoj valuti i prilikom preračuna pozicija bilansa stanja iskazanih u stranoj valuti knjižene su u korist ili na teret bilansa uspeha kao prihodi i rashodi od kursnih razlika u skladu sa MRS 21 „Efekti promena deviznih kurseva”. Dobici i gubici koji nastaju, u slučajevima vezivanja anuiteta za kurs dinara u odnosu na neku stranu valutu, obračunavaju se na dan bilansa i iskazuju se kao prihodi ili rashodi od efekata ugovorene valutne klauzule.

Preuzete i potencijalne obaveze u stranoj valuti preračunate su u dinare po zvaničnom srednjem kursu na dan bilansa stanja.

3.5. Nekretnine, postrojenja i oprema

Početno merenje građevinskih objekata vrši se po nabavnoj vrednosti ili po ceni koštanja. Nabavna vrednost uključuje izdatke koji se direktno pripisuju nabavci osnovnog sredstva.

Naknadni troškovi se uključuju u nabavnu vrednost sredstva ili se priznaju kao posebno sredstvo samo kada postoji verovatnoća da će Banka u budućnosti imati ekonomsku korist od tog sredstva i ako se njegova vrednost može pouzdano utvrditi. Svi drugi troškovi tekućeg održavanja terete bilans uspeha perioda u kome su nastali.

Vrednovanje građevinskih objekata nakon početnog priznavanja vrši se primenom modela revalorizacije predviđenog MRS 16 Nekretnine, postrojenja i oprema po revalorizovanom iznosu umanjenom za naknadnu akumuliranu amortizaciju i naknadne akumulirane gubitke zbog umanjenja vrednosti.

Procenu revalorizovane vrednosti i preostalog veka trajanja građevinskog objekta vrši najmanje jednom u tri godine ovlašćeni procenjivač (sudski veštak građevinske struke).

Procena tržišne vrednosti od strane nezavisnog ovlašćenog procenjivača izvršena je na dan 30. novembra 2018. godine.

Postrojenja i oprema se prilikom početnog priznavanja vrednuju po nabavnoj vrednosti umanjenoj za ispravke vrednosti, dok se vrednovanje nakon početnog priznavanja vrši po nabavnoj vrednosti umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i naknadne akumulirane gubitke zbog umanjenja vrednosti.

Amortizacija se ravnomerno obračunava na nabavnu ili revalorizovanu vrednost nekretnina, investicionih nekretnina, postrojenja i opreme sa ciljem da se sredstva u potpunosti otpišu u toku njihovog korisnog veka trajanja u skladu sa Pravilnikom o amortizaciji nematerijalnih ulaganja, osnovnih sredstava i investicionih nekretnina.

Na kraju godine Banka interno preispituje knjigovodstvene iznose svojih građevinskih objekata da bi utvrdila da li postoje nagoveštaji da je došlo do gubitaka usled umanjenja vrednosti. Ako postoje takve naznake Banka vrši procenu nadoknadivog iznosa da bi se mogao utvrditi eventualni gubitak od umanjenja.

Tokom 2019. godine primenjivane su sledeće godišnje stope amortizacije koje nisu bile predmet izmena u odnosu na 2018. godinu:

Građevinski objekti	2.50%
Investicione nekretnine	2.50%
Ulaganja u tuđa osnovna sredstva	16.67% - 20.00%
Kompjuterska oprema	20.00%
Nameštaj i ostala oprema	16.67% - 20.00%

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.6. Investicione nekretnine

Investiciona nekretnina je nekretnina koju Banka drži radi izdavanja u zakup i računovodstveno se obuhvata na osnovu MRS 40 Investicione nekretnine. Početno merenje investicione nekretnine vrši se po nabavnoj vrednosti ili ceni koštanja.

Nakon početnog priznavanja Banka meri svoju investicionu nekretninu po nabavnoj vrednosti umanjenoj za ukupan iznos amortizacije.

Za obračun amortizacije investicionih nekretnina primenjuje se proporcionalni metod otpisivanja u procenjenom veku trajanja u skladu sa internim aktima Banke.

Za amortizaciju investicionih nekretnina korišćen je rok od 40 godina, odnosno stopa amortizacije od 2.5% (2018. godina – 2.5%).

Na kraju godine, Banka interno preispituje knjigovodstvene iznose svojih investicionih nekretnina da bi utvrdila da li postoje nagoveštaji da je došlo do gubitaka usled umanjenja vrednosti. Ako postoje takve naznake Banka vrši procenu nadoknadivog iznosa da bi se mogao utvrditi eventualni gubitak od umanjenja.

3.7. Nematerijalna ulaganja

Nematerijalna ulaganja se prilikom početnog priznavanja vrednuju po nabavnoj vrednosti, dok se vrednovanje nakon početnog priznavanja vrši po nabavnoj vrednosti umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i naknadne akumulirane gubitke zbog umanjenja vrednosti. Nematerijalno ulaganje je ulaganje ulicence, patente i softvere.

Amortizacija se ravnomerno obračunava na nabavnu vrednost nematerijalnog ulaganja u ugovorenom periodu korišćenja ili procenjenom korisnom veku trajanja ukoliko nije ugovoren period korišćenja. Najčešće je u pitanju period od 3 do 5 godina.

3.8. Finansijski instrumenti

Finansijski instrument je svaki ugovor po osnovu kojeg nastaje finansijsko sredstvo jednog preduzeća ili finansijska obaveza ili instrument kapitala drugog preduzeća.

Finansijska sredstva i finansijske obaveze Banka priznaje u svom bilansu stanja u skladu sa 9 Finansijski instrumenti.

Priznavanje i odmeravanje finansijskih sredstava i finansijskih obaveza vrši se kada, i samo kada, Banka postaje strana u ugovornim odredbama instrumenta.

Finansijski instrumenti dele se na:

- a) Finansijska sredstva
 - Vlasnička finansijska sredstva
 - Dužnička finansijska sredstva
 - Derivate
- b) Finansijske obaveze

3.8.1 Finansijska sredstva

3.8.1.1 Vlasnička finansijska sredstva

Vlasnička finansijska sredstva odnose se na investicije, odnosno učešća u kapitalu koja predstavljaju dugoročna finansijska ulaganja u kapital drugih pravnih lica (banaka, osiguravajućih društava, akcionarskih društva i društva sa ograničenom odgovornošću), koja nisu pribavljena sa namerom da se prodaju u bliskoj budućnosti, kao i hartije od vrednosti, odnosno akcije drugih pravnih lica koje su pribavljene sa namerom da se prodaju u bliskoj budućnosti.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.8. Finansijski instrumenti (nastavak)

3.8.1 Finansijska sredstva (nastavak)

3.8.1.1 Vlasnička finansijska sredstva (nastavak)

Računovodstveni tretman učešća u kapitalu zavisi od uticaja koji ulagač učešća (investitor) ima na pravno lice u koje je izvršeno ulaganje (korisnik ulaganja). Prema tom uticaju moguća su tri slučaja:

- Investitor ima kontrolu nad korisnikom ulaganja (investicije u pridružena društva) - stvara se odnos matičnog i zavisnog preduzeća ako učešće u kapitalu iznosi preko 50% ili su ispunjeni drugi uslovi definisani u MRS 27.
- Investitor ima značajan uticaj nad korisnikom ulaganja (investicije u kapital zavisnih društava) - stvara se odnos investitora i pridruženog preduzeća ako učešće u kapitalu iznosi preko 20% ili su ispunjeni drugi uslovi definisani u MRS 28.
- Investitor nema značajan uticaj nad korisnikom ulaganja (ostale investicije) - ako učešće u kapitalu iznosi ispod 20%.

Banka nije matično pravno lice, odnosno nema zavisna i pridružena pravna lica, tako da se ne vrši sastavljanje konsolidovanih izveštaja.

Učešća u kapitalu drugih pravnih lica, kao i akcije iskazuju se po fer vrednosti, a promene fer vrednosti se iskazuju kroz bilans uspeha (skraćeno FVTPL) u skladu sa MSFI 9.

3.8.1.2 Dužnička finansijska sredstva

Banka klasifikuje dužnička finansijska sredstva kao naknadno merena po amortizovanoj vrednosti (skraćeno AC), fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat (skraćeno FVOCI) ili fer vrednosti kroz bilans uspeha (skraćeno FVTPL) na osnovu:

- Testa poslovnog modela za upravljanje finansijskim sredstvima;
- Karakteristika novčanih tokova finansijskih sredstava.

Klasifikacija dužničkih finansijskih sredstava se vrši u trenutku kada se ona prvobitno priznaju, odnosno kada banka postane strana ugovornih odredaba instrumenta.

Dužnička finansijska sredstva se inicijalno vrednuju po fer vrednosti, uvećanoj za troškove transakcija koji se direktno mogu pripisati nabavci ili emitovanju finansijskog sredstva, osim finansijskih sredstava koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

Cena transakcije ili fer vrednost nadoknade date ili primljene za finansijski instrument obično predstavlja najbolji dokaz o fer vrednosti finansijskog instrumenta prilikom inicijalnog priznavanja.

Dužnička finansijska sredstva merena po amortizovanoj vrednosti (AC)

Dužnička finansijska sredstva se vrednuju po amortizovanoj vrednosti ukoliko su ispunjena sledeća dva uslova:

- Cilj poslovnog modela Banke je držanje finansijskih sredstava radi naplate ugovorenih novčanih tokova (tzv. HTC);
- Ugovorenim uslovima finansijskog sredstva imovine nastaju novčani tokovi na određeni datum koji su isključivo plaćanja glavnice i kamate na glavicu (tzv. SPPI).

Poslovni model vrednovanja plasmana Banke, kredita i potraživanja i dokumentarnih poslova izuzev dužničkih hartija od vrednosti, je model amortizovanih troškova ("držanje radi naplate ugovorenih novčanih tokova" i "naplata isključivo glavnice i kamate", tzv. model HTC i SPPI). Samo ukoliko SPPI test pokaže da postoje takve klauzule u ugovorima da SPPI test nije zadovoljen i da plasmani ne mogu biti vrednovani po amortizovanom trošku, Banka prelazi na model fer vrednovanja kroz bilans uspeha. Poslovni model vrednovanja dužničkih hartija od vrednosti može biti model amortizovanih troškova, model vrednovanja kroz ostali ukupni rezultat ili model vrednovanja kroz bilans uspeha u zavisnosti od svakog konkretnog slučaja i namere rukovodstva.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.8. Finansijski instrumenti (nastavak)

3.8.1 Finansijska sredstva (nastavak)

3.8.1.2 Dužnička finansijska sredstva (nastavak)

Kreditni i potraživanja su nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim ili odredivim isplatama koja nisu kotirana na aktivnom tržištu. Amortizovana vrednost predstavlja iznos po kome se finansijsko sredstvo odmerava prilikom početnog priznavanja uz uvećanje ili umanjenje kumulirane amortizacije primenom metoda efektivne kamatne stope za sve razlike između početnog iznosa i iznosa pri dospeću, umanjen za sve isplate i korekcije po osnovu obračunatih očekivanih kreditnih gubitaka. Kreditni i potraživanja Banke se iskazuju na dan bilansa u visini bruto amortizovanih troškova umanjenih za ispravku vrednosti. Bruto amortizovani troškovi predstavljaju ukupna potraživanja Banke od klijenta (uključujući neotplaćenu glavnice, nominalno obračunatu kamatu, kaznenu kamatu, potraživanja za naknade i ostala potraživanja) korigovana iznosom neamortizovanih naknada.

Inicijalna efektivna kamatna stopa za potrebe IFRS 9, predstavlja stopu koja tačno diskontuje procenjene buduće gotovinske isplate ili primanja tokom očekivanog roka trajanja finansijskog sredstva ili finansijske obaveze na bruto knjigovodstvenu vrednost finansijskog sredstva. Za potrebe IFRS 9, efektivna kamatna stopa se obračunava kako bi se koristila u procesu utvrđivanja amortizovane vrednosti i prihoda od kamata tokom trajanja finansijskog instrumenta. U primeni metoda efektivne kamate, Banka identifikuje naknade koje su sastavni deo efektivne kamatne stope finansijskog sredstva u skladu sa Metodologijom za obračun ispravke vrednosti u skladu sa IFRS 9.

Banka obračunava i priznaje ispravku vrednosti u skladu sa Metodologijom za obračun ispravke vrednosti u skladu sa IFRS 9 za sve finansijske instrumente koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti (AC), kao i za finansijska sredstva koja se odmeravaju po fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat (FVOCI).

MSFI 9 je uveo koncept očekivanog kreditnog gubitka koji podrazumeva verovatnoćom ponderisane procene kreditnih gubitaka tokom životnog veka finansijskog sredstva, ako je kreditni rizik za taj finansijski instrument značajno porastao od početnog priznavanja, ili postoji identifikovan objektivan dokaz obezvređenja (finansijska sredstva u nivou 2 i 3), odnosno po iznosu koji je jednak očekivanim dvanaestomesečnim kreditnim gubicima za sve finansijske instrumente kod kojih kreditni rizik nije značajno porastao od početnog priznavanja (finansijska sredstva u nivou 1).

Banka je internim aktima identifikovala parametre čija identifikacija odražava povećanje kreditnog rizika radi identifikacije klijenata u nivou 2, kao i status neizmirivanja obaveza radi identifikacije klijenata u nivou 3.

Dužnička finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat (FVTOCI)

Finansijska sredstva se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat ukoliko su ispunjena sledeća dva uslova:

- Cilj poslovnog modela Banke je držanje finansijskih sredstava radi naplate ugovorenih novčanih tokova i prodaje finansijskih sredstava;
- Ugovorenim uslovima finansijskog sredstva nastaju novčani tokovi na određeni datum koji su isključivo plaćanja glavnice i kamate na glavnice.

Dužnička finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat jesu sredstva za koje postoji namera držanja u neodređenom vremenskom periodu, koji mogu biti prodati zbog potrebe za likvidnošću, ili usled promene kamatnih stopa, deviznih kurseva ili tržišnih cena.

Prilikom inicijalnog priznavanja ovih finansijskih sredstava, Banka sredstvo vrednuje po fer vrednosti uvećanoj za troškove transakcije.

Nakon inicijalnog priznavanja, Banka vrednuje finansijska sredstva po njihovoj fer vrednosti, uz priznavanje dobitaka i gubitaka od promene fer vrednosti, kao i obezvređenja vrednosti finansijskih sredstava (ispravke vrednosti) u revalorizacionim rezervama u okviru kapitala. Ispravka vrednosti se za finansijska sredstva vrednovana po fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat obračunava kao i za finansijska sredstva vrednovana po amortizovanoj vrednosti, ali se akumulirana ispravka vrednosti ne oduzima od fer vrednosti sredstva, već se evidentira u okviru ukupne promene fer vrednosti koja se evidentira u ostalom ukupnom rezultatu. U okviru kapitala ne priznaju se dobitci i gubici od promene vrednosti finansijskog sredstva po osnovu kretanja kursa dinara (ako je sredstvo u stranoj valuti ili sadrži valutnu klauzulu).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.8. Finansijski instrumenti (nastavak)

3.8.1 Finansijska sredstva (nastavak)

3.8.1.2 Dužnička finansijska sredstva (nastavak)

Na dan prodaje, iznosom koji je dobijen prodajom sredstva, zatvara se knjigovodstvena vrednost sredstva i revalorizacije rezerve po tom sredstvu, a razlika se priznaje kao dobitak ili gubitak od prodaje.

Dužnička finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha (FVTPL)

Dužnička finansijska sredstva Banka vrednuje po fer vrednosti kroz bilans uspeha ukoliko nisu vrednovani po amortizovanoj vrednosti ili fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat.

Finansijsko sredstvo po fer vrednosti kroz bilans uspeha, predstavlja sredstvo koje je stečeno prvenstveno u svrhu prodaje ili ponovne kupovine u bliskoj budućnosti, radi ostvarivanja profita u kratkom roku iz kratkoročnog fluktuiranja cena ili posredničke marže, ili derivat.

Derivat predstavlja finansijski instrument ili drugi ugovor koga čija se vrednost menja (kao posledica promene definisane/ugovorene kamatne stope ili cene finansijskog instrumenta ili berzanske cene ili kursa valute ili indeksa rasta cena ili druge promenljive vrednosti), koji ne zahteva početno neto ulaganje ili zahteva početno neto ulaganje koje je manje nego kod drugih tipova ugovora za koje se očekuje da će imati slične reakcije na promene u tržišnim uslovima, i koji će biti izmiren u budućnosti.

Bilansno se u aktivi ili pasivi iskazuje inicijalna pozitivna ili negativna razlika fer vrednosti derivata. Naknadno vrednovanje fer vrednosti derivata se evidentira tako što se efekat promene fer vrednosti evidentira u bilansu uspeha kao pozitivan ili negativan efekat promene vrednosti derivata, a pozitivna fer vrednost derivata se iskazuje kao sredstvo, dok se negativna fer vrednost derivata iskazuje kao obaveza.

Prestanak priznavanja derivata se vrši u momentu kada ističu ugovorna prava i obaveze (razmena gotovinskih tokova) proistekle iz derivata, odnosno na datum izvršenja.

Datumom izvršenja zatvara se knjigovodstvena vrednost sredstva i storniraju svi prihodi i rashodi od promene vrednosti po tom sredstvu i evidentiraju se konačni efekti gubitka ili zarade na derivatu preko realizovanih kursnih razlika i naknada. U slučaju da u zemlji postoji aktivno tržište derivata krajnji efekat prodaje se evidentira u bilansu uspeha kao dobitak ili gubitak od prodaje derivata. U pogledu transakcija sa derivatima Banka obavlja jedino transakcije valutnog swap-a.

Opcija fer vrednosti

Čak i ako finansijsko sredstvo ispunjava dva zahteva neophodna za vrednovanje po amortizovanoj vrednosti ili fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat, finansijsko sredstvo se može vrednovati po fer vrednosti kroz bilans uspeha ukoliko takvo vrednovanje eliminiše ili značajno smanjuje nedoslednost vrednovanja ili priznavanja koja bi inače nastala. Banka nije koristila opciju fer vrednosti.

Finansijska sredstva - Prestanak priznavanja i reklasifikacija finansijskih sredstava

Prestanak priznavanja finansijskih sredstava nastaje kada banka prenese sredstvo na drugo lice, a zatim utvrđuje da li je suštinski prenela sve rizike i koristi od vlasništva nad sredstvom. Ukoliko su suštinski svi rizici i koristi prenete, sredstvo prestaje da se priznaje u knjigama banke. Ukoliko su suštinski zadržani svi rizici i koristi, prestanak priznavanja sredstva nije moguć.

Finansijske obaveze - Vrednovanje i prestanak priznavanja

Finansijska obaveza je svaka obaveza koja predstavlja ugovornu obavezu Banke da preda gotovinu ili drugo finansijsko sredstvo drugom licu. Prilikom početnog priznavanja Banka meri finansijsku obavezu po njenoj nabavnoj vrednosti koja predstavlja poštnu vrednost nadoknade koja je primljena za nju.

Finansijske obaveze koje se drže za trgovanje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha (skraćeno FVTPL), a sve ostale finansijske obaveze se vrednuju po amortizovanoj vrednosti osim ako se ne primenjuje opcija fer vrednosti. Banka ne primenjuje opciju fer vrednosti.

Finansijska obaveza se izknjižava iz bilansa stanja kada, i samo kada je ugašena, odnosno kada je obaveza navedena u ugovoru ispuštena ili poništena ili istekla.

Dobitak ili gubitak od gašenja prvobitne finansijske obaveze se priznaje u bilansu uspeha.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.8. Finansijski instrumenti (nastavak)

3.8.1 Finansijska sredstva (nastavak)

3.8.1.2 Dužnička finansijska sredstva (nastavak)

Finansijska sredstva - Prestanak priznavanja i reklasifikacija finansijskih sredstava (nastavak)

Ukoliko banka nije značajno zadržala ili prenela sve rizike i koristi od sredstva, onda banka mora proceniti da li se odrekla kontrole nad sredstvom ili ne. Ako banka ne kontroliše sredstvo, onda može da prestane sa priznavanjem tog sredstva, međutim, ako banka zadrži kontrolu nad sredstvom, onda banka nastavlja da priznaje sredstvo u meri u kojoj ona ima kontinuirano učešće u sredstvu.

3.9. Gotovina i sredstva kod centralne banke

Pod pozicijom gotovina i sredstva kod centralne banke u okviru bilansa stanja, iskazuje se gotovina u dinarima i stranoj valuti, odnosno gotovina na žiro i tekućim računima, gotovina u blagajni i ostala novčana sredstva u dinarima i stranoj valuti, zlato i ostali plemeniti metali deponovani viškovi likvidnih sredstava banke kod Narodne banke Srbije.

U Izveštaju o tokovima gotovine pod gotovinom se smatraju gotovina u domaćoj i stranoj valuti u blagajnama, sredstva na računu kod drugih banaka, kao i slobodna sredstva kod Narodne banke Srbije.

3.10. Plasmani i obaveze po poslovima u ime i za račun trećih lica

Plasmani i obaveze po poslovima u ime i za račun trećih lica, kojima Banka upravlja uz naknadu, nisu uključeni u bilans stanja Banke.

3.11. Porezi i doprinosi

Porez iz dobitka

Za računovodstveno obuhvatanje i utvrđivanje poreza iz dobitka Banka koristi MRS 12 „Porezi na dobitak” i Zakon o porezu na dobit pravnih lica.

Porez na dobitak predstavlja iznos obračunat primenom propisane poreske stope od 15% na iznos dobitka pre oporezivanja, a po odbitku efekata stalnih razlika koje propisanu poresku stopu svode na efektivnu poresku stopu.

Konačni iznos obaveze po osnovu poreza na dobitak utvrđuje se primenom propisane poreske stope na poresku osnovicu utvrđenu poreskim bilansom.

Zakon o porezu na dobit preduzeća Republike Srbije ne predviđa da se poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u prethodnim periodima. Međutim, gubici koji su iskazani u poreskom bilansu do 2009. godine mogu se koristiti za umanjenje poreske osnovice budućih obračunskih perioda u narednih deset godina, a gubici ostvareni i iskazani u poreskom bilansu za 2010. godinu i nakon ovog perioda mogu se koristiti za umanjenje poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od 5 godina. Takođe, Banka ima mogućnost da po osnovu gubitka koji je nastao usled negativne korekcije početnog stanja 1. 1. 2018. usled prve primene MSFI 9 prizna kao rashode u poreskom bilansu u jednakim iznosima u 5 poreskih perioda počev od poreskog perioda u kojem je ta korekcija u bilansu stanja izvršena. Takvi poreski gubici, do iznosa za koji se predviđa da će postojati budući oporezivi dobitak na osnovu koga će se oni iskoristiti, priznaju se u bilansu stanja kao odloženo poresko sredstvo.

Odloženi porezi

Odloženi porezi na dobit se obračunavaju po metodi obaveza, prema bilansu stanja na sve privremene razlike na dan bilansa stanja između sadašnje vrednosti sredstava i obaveza u finansijskim izveštajima i njihove vrednosti za svrhe oporezivanja. Trenutno važeća poreska stopa na dan bilansa stanja je korišćena za obračun iznosa odloženih poreza.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.11. Porezi i doprinosi (nastavak)

Odloženi porezi (nastavak)

Odložene poreske obaveze priznaju se na sve oporezive privremene razlike, izuzev ukoliko odložene poreske obaveze proističu iz inicijalnog priznavanja "goodwill-a" ili sredstava i obaveza u transakciji, koja nije poslovna kombinacija i u trenutku nastanka nema uticaja na računovodstvenu dobit, niti na oporezivu dobit ili gubitak, kao i ukoliko se odnose na oporezive privremene razlike u vezi sa učešćem u zavisnim preduzećima, pridruženim preduzećima i zajedničkim ulaganjima, gde se trenutak ukidanja privremene razlike može kontrolisati i izvesno je da privremena razlika neće biti ukinuta u doglednom vremenskom periodu.

Odložena poreska sredstva priznaju se na sve odbitne privremene razlike i neiskorišćene iznose prenosivih poreskih kredita i poreskih gubitaka, do mere do koje je izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se sve oporezive privremene razlike, preneti neiskorišćeni poreski krediti i neiskorišćeni poreski gubici mogu iskoristiti, izuzev ukoliko se odložena poreska sredstva odnose na privremene razlike nastale iz inicijalnog priznavanja sredstava ili obaveza u transakciji koja nije poslovna kombinacija i u trenutku nastanka nema uticaja na računovodstvenu dobit, niti na oporezivu dobit ili gubitak ili na odbitne privremene razlike u vezi sa učešćem u zavisnim preduzećima, pridruženim preduzećima i zajedničkim ulaganjima, kada se odložena poreska sredstva priznaju samo do mere do koje je izvesno da će privremene razlike biti ukinute u doglednoj budućnosti i da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se sve privremene razlike mogu iskoristiti.

Knjigovodstvena vrednost odloženih poreskih sredstava preispituje se na dan svakog bilansa stanja i umanjuje do mere do koje više nije izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se ukupna vrednost ili deo vrednosti odloženih poreskih sredstava može iskoristiti. Odložena poreska sredstva i obaveze izračunavaju se primenom poreske stope za koju se očekuje da će biti efektivna u godini ostvarenja poreskih olakšica, odnosno izmirenja odloženih poreskih obaveza, a na bazi zvaničnih poreskih stopa i propisa usvojenih ili suštinski usvojenih na dan bilansa stanja.

Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata

Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata uključuju porez na imovinu, poreze i doprinose na zarade na teret poslodavca, kao i druge poreze i doprinose u skladu sa republičkim, poreskim i opštim propisima. Ovi porezi i doprinosi su prikazani u okviru ostalih operativnih rashoda.

3.12. Kapital i rezerve

Kapital Banke je ostatak imovine Banke nakon odbitka svih njenih obaveza. Kapital se ne procenjuje i ne meri posebno. Ukupan kapital Banke se sastoji od akcijskog kapitala, rezervi i neraspoređenog dobitka. Banka je dužna da regulatorni kapital u svakom trenutku održava na nivou koji je potreban za pokriće svih rizika koji mogu nastati u poslovanju Banke (kapitalni zahtevi), što je detaljnije objašnjeno u napomeni 28.2.

3.13. Beneficije zaposlenih

Banka nema sopstvene penziona fondove niti opcije za isplate zaposlenima u vidu akcija i po tom osnovu nema identifikovane obaveze na dan 31. decembra 2019. godine.

Na dan 31. decembra 2019. godine Banka je izvršila rezervisanje po osnovu otpremnina za odlazak u penziju i neiskorišćenih dana godišnjeg odmora, a na osnovu procene rezervisanja od strane ovlašćenog aktuara.

Rezervisanja su formirana na osnovu sledećih pretpostavki:

Prosečna bruto zarada u RS (oktobar 2019. godine)	76,096.00
Diskontna stopa	2.50%
Stopa rasta zarada	5.00%
Fluktuacija broja zaposlenih	5.50%

Takođe, Banka je rezervisala sredstva za buduće isplate bonusa zaposlenima po osnovu ostvarenih rezultata u prethodnom periodu.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.13. Beneficije zaposlenih (nastavak)

Kratkoročne beneficije zaposlenih - porezi i doprinosi za obavezno socijalno osiguranje

U skladu sa propisima koji se primenjuju u Republici Srbiji, Banka je obavezna da uplaćuje doprinose raznim državnim fondovima za socijalnu zaštitu. Ove obaveze uključuju doprinose na teret zaposlenih i na teret poslodavca u iznosima koji se obračunavaju primenom zakonom propisanih stopa. Banka ima zakonsku obavezu da izvrši obustavu obračunatih doprinosa iz bruto zarada zaposlenih i da za njihov račun izvrši prenos obustavljenih sredstava u korist odgovarajućih državnih fondova. Doprinosi na teret zaposlenih i na teret poslodavca knjiže se na teret troškova u periodu na koji se odnose.

Kratkoročna plaćena odsustva

Akumulirana plaćena odsustva mogu da se prenose i koriste u narednim periodima, ukoliko u tekućem periodu nisu iskorišćena u potpunosti. Očekivani troškovi plaćenih odsustava se priznaju u iznosu kumuliranih neiskorišćenih prava na dan bilansa, a za koje se očekuje da će biti iskorišćeni u narednom periodu. U slučaju neakumuliranog plaćenog odsustva, obaveza ili trošak se ne priznaju do momenta kada se odsustvo iskoristi.

3.14. Načelo stalnosti poslovanja

Finasijski izveštaji Banke sastavljeni su u skladu sa načelom stanosti poslovanja, koje podrazumeva da će Banka nastaviti da posluje u doglednoj budućnosti.

3.15. Lizing

Od 1. januara 2019. godine Banka primenjuje Međunarodni standard finasijskog izveštavanja 16 (MSFI 16) za obuhvat ugovora o lizingu.

Lizing je ugovor ili deo ugovora kojim se prenosi pravo korišćenja identifikovanog sredstva (predmeta lizinga) na određeni vremenski period uz nadoknadu.

Za svaki Ugovor o zakupu, Banka procenjuje da li ugovor sadrži elemente lizinga. Banka procenjuje da li je u ugovoru identifikovano sredstvo i da li Banka ima pravo da kontroliše korišćenje identifikovane imovine za određeni vremenski period.

Stopa po kojoj Banka obračunava pravo korišćenja je inkrementalna stopa. To je kamatna stopa koju bi Banka (zakupac) morala da plati da u sličnom roku i pod sličnim uslovima pozajmi sredstva neopodna za nabavku imovine slične vrednosti sa pravom korišćenja u sličnom ekonomskom okruženju.

Banka ne primenjuje uslove MSFI 16:

- za ugovore o zakupu kraće od 12 meseci i koji ne sadrže opciju otkupa i/ili
- kada je osnovno sredstvo male vrednosti.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

4. PRIHODI I RASHODI OD KAMATA

a) PRIHODI OD KAMATA

Prihodi od kamata obuhvataju:

	U hiljadama dinara	
	Za godinu koja se završava	
	31. decembra	
	2019.	2018.
Na kredite u dinarima koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti:		
Bankama	591	532
Javnim preduzećima	4,262	1,308
Preduzećima	846,643	737,973
Preduzetnicima	163,813	138,733
Javnom sektoru	12,386	13,294
Stanovništvu	906,820	771,847
Drugim komitentima	77,310	47,119
	<u>2,011,825</u>	<u>1,710,806</u>
Na kredite u stranoj valuti koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti:		
Preduzećima	18,834	26,249
Preduzetnicima	-	17
Stanovništvu	92	90
Drugim komitentima	97,226	26,787
	<u>116,152</u>	<u>53,143</u>
Na depozite u dinarima koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti:		
Bankama	47,396	30,952
	<u>47,396</u>	<u>30,952</u>
Na depozite u stranoj valuti koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti:		
Bankama	488	299
Stranih lica	12,897	3,826
	<u>13,385</u>	<u>4,125</u>
Prihodi od kamata po osnovu hartija od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat:		
U dinarima	327,914	255,845
U stranoj valuti	10,301	12,636
	<u>338,215</u>	<u>268,481</u>
Prihodi od kamata po osnovu ostalih plasmana koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti:		
U dinarima	318	455
U stranoj valuti	970	417
	<u>1,288</u>	<u>872</u>
UKUPNO:	<u><u>2,528,261</u></u>	<u><u>2,068,379</u></u>

Ukupni priznati prihodi od kamata na obezvređene kredite za godinu koja se završava 31. decembra 2019. godine iznose 95,178 hiljada dinara (2018. godine: 116,634 hiljada dinara).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

4. PRIHODI I RASHODI OD KAMATA (nastavak)

b) RASHODI OD KAMATA

	U hiljadama dinara Za godinu koja se završava 31. decembra	
	2019.	2018.
Na kredite u dinarima koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti		
Od banaka	1,503	3,601
	<u>1,503</u>	<u>3,601</u>
Na kredite u stranoj valuti koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti		
Od javnog sektora	34,260	38,527
Od banaka	51,074	59,988
Od ostalih komitenata	168	-
	<u>85,502</u>	<u>98,515</u>
Na depozite u dinarima koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti		
Od banaka	46,942	35,367
Od javnih preduzeća	3,836	3,504
Od preduzeća	56,450	27,448
Od preduzetnika	734	421
Od javnog sektora	7,579	18,405
Od stanovništva	36,260	31,210
Od ostalih komitenata	47,302	14,229
	<u>199,103</u>	<u>130,584</u>
Na depozite u stranoj valuti koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti		
Od banaka	5,769	1,279
Od preduzeća	25,725	18,755
Od preduzetnika	-	9
Od stanovništva	76,352	54,139
Od ostalih komitenata	19,493	8,986
	<u>127,339</u>	<u>83,168</u>
Rashodi od kamata po osnovu ostalih obaveza koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti (IFRS 16):		
U dinarima	1,336	-
U stranoj valuti	9,202	-
	<u>10,538</u>	<u>-</u>
UKUPNO:	<u>423,985</u>	<u>315,868</u>

Rashodi od kamata po osnovu ostalih obaveza koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti (IFRS 16) se odnose na rashode kamata po osnovu lizinga nepokretnosti u 2019. godini su 9,935 hiljada dinara, dok se na rashode kamata po osnovu lizinga vozila u 2019. godini 603 hiljade dinara.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

5. PRIHODI I RASHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA

a) PRIHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA

	U hiljadama dinara Za godinu koja se završava 31. decembra	
	2019.	2018.
Prihodi od naknada i provizija		
U dinarima:		
Od banaka i drugih finansijskih institucija	61,231	71,980
Od javnih preduzeća	1,859	994
Od preduzeća	513,167	450,198
Od preduzetnika	112,565	104,707
Od javnog sektora	263	167
Od stanovništva	188,640	174,243
Od stranih pravnih i fizičkih lica	3,087	2,070
Od ostalih komitenata	16,699	13,597
UKUPNO	897,511	817,956
Prihodi od naknada i provizija		
U stranoj valuti		
Od stranih banaka	27,023	20,127
Od Western Uniona	1,301	1,784
Od fizičkih lica	2,773	2,366
Od preduzeća	-	18
Od preduzetnika	1,364	1,331
	32,461	25,626
UKUPNO:	929,972	843,582

b) RASHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA

	U hiljadama dinara Za godinu koja se završava 31. decembra	
	2019.	2018.
Rashodi naknada i provizija		
U dinarima:		
Od banaka i drugih finansijskih institucija	29,423	29,093
Od preduzeća	51,138	45,705
Od preduzetnika	45	43
Od javnog sektora	622	438
Od ostalih komitenata	16,752	15,992
	97,980	91,271
Rashodi naknada i provizija		
U stranoj valuti:		
Od banaka i drugih finansijskih institucija	39,749	34,244
Od preduzeća	-	1,861
Od javnog sektora	-	445
Od stranih lica	20,884	17,209
	60,633	53,759
UKUPNO:	158,613	145,030

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

6. NETO DOBITAK PO OSNOVU PROMENE FER VREDNOSTI FINANSIJSKIH INSTRUMENTATA

	U hiljadama dinara Za godinu koja se završava 31. decembra	
	2019.	2018.
Rashodi po osnovu promene vrednosti finansijskih sredstava koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	(1,770)	(1,039)
Prihodi od promene vrednosti finansijskih sredstava koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	-	-
Prihodi od promene vrednosti finansijskih obaveza koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	-	-
Prihodi/(rashodi) po osnovu promene vrednosti finansijskih obaveza koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	2,501	(727)
Prihodi/(rashodi) od promene vrednosti ostalih derivata	(7,799)	5,808
UKUPNO:	(7,068)	4,042

7. NETO DOBITAK PO OSNOVU PRESTANKA PRIZNAVANJA FINANSIJSKIH INSTRUMENTATA KOJI SE VREDNUJU PO FER VREDNOSTI

	U hiljadama dinara Za godinu koja se završava 31. decembra	
	2019.	2018.
Dobici po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	20	7,910
UKUPNO:	20	7,910

8. NETO PRIHODI OD KURSNIH RAZLIKA I EFEKATA UGOVORENE VALUTNE KLAUZULE

	U hiljadama dinara Za godinu koja se završava 31. decembra	
	2019.	2018.
Prihodi po osnovu kursnih razlika	1,277,331	1,475,369
Prihodi od pozitivnih kursnih razlika po osnovu ugovorene valutne klauzule	319,868	636,368
UKUPNO:	1,597,199	2,111,737
Rashodi po osnovu kursnih razlika	(1,139,453)	(1,426,594)
Rashodi od negativnih kursnih razlika po osnovu ugovorene valutne klauzule	(449,726)	(683,229)
UKUPNO:	(1,589,179)	(2,109,823)
Neto prihodi od kursnih razlika:	8,020	1,914

Učešće deviznih pozicija u ukupnoj bilansnoj aktivni iznosi 54.47% (2018: 56.56%), dok učešće deviznih pozicija u ukupnoj bilansnoj pasivi iznosi 52.44% (2018: 53.92%).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

9. OSTALI POSLOVNI PRIHODI

	U hiljadama dinara Za godinu koja se završava 31. decembra	
	2019.	2018.
Iz operativnog poslovanja	14,243	4,216
Od dividendi i učešća	2,152	886
UKUPNO:	16,395	5,102

10. NETO RASHOD PO OSNOVU OBEZVREĐENJA FINANSIJSKIH SREDSTAVA KOJA SE NE VREDNUJU PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA

a) Knjiženja na u korist/(na teret) rezultata

	U hiljadama dinara Za godinu koja se završava 31. decembra	
	2019.	2018.
Rashodi indirektnih otpisa finansijskih sredstava koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	(739,165)	(831,502)
Prihodi od ukidanja indirektnih otpisa finansijskih sredstava koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti (napomena 10b)	474,817	721,004
Neto rashod	(264,348)	(110,498)
Rashodi rezervisanja za vanbilansne pozicije (napomena 23)	(4,650)	(4,476)
Prihodi od ukidanja rezervisanja za vanbilansne pozicije (napomena 23)	4,229	5,019
Neto prihod/(rashod)	(421)	543
Rashodi po osnovu umanjenja vrednosti finansijskih sredstava koja se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	(14,724)	(7,342)
Prihodi od ukidanja umanjenja vrednosti finansijskih sredstava koja se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	3,839	5,158
Neto rashod	(10,885)	(2,184)
Rashodi po osnovu otpisa nenaplativih potrazivanja	(1,994)	(2,612)
Prihodi od naplaćenih otpisanih potrazivanja	65,616	39,624
Neto prihod	63,622	37,012
Gubici po osnovu modifikacije finansijskih instrumenata	(2,800)	-
Neto rashod	(2,800)	-
UKUPNO:	(214,832)	(75,127)

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

10 . NETO RASHOD PO OSNOVU OBEZVREĐENJA FINANSIJSKIH SREDSTAVA KOJA SE NE VREDNUJU PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA (nastavak)

b) Kretanje na računima ispravke vrednosti potraživanja

U hiljadama dinara 2019.

	Gotovina i sredstva kod centralne banke (napomena 14.)	Kredit i potraživanja od banaka (napomena 17.)	Kredit i potraživanja od komitenata (napomena 18.)	Hartije od vrednosti (napomena 16.)	Ostala sredstva (napomena 20.)	Ukupno
Stanje na dan 1. januara 2019. godine	894	1,922	1,429,818	-	12,688	1,445,322
Indirektni otpisi plasmana	1,154	-	641,663	-	19,499	662,316
Prihodi od ukidanja indirektnih otpisa plasmana (napomena 10a)	(920)	(3,453)	(465,214)	-	(5,230)	(474,817)
Kursne razlike	33	2,193	(34)	-	-	2,192
Indeksiranje ispravke vrednosti (valutna klauzula)	-	-	(4,438)	-	-	(4,438)
Otpis	-	-	(515,243)	-	(3,397)	(518,640)
Otpust	-	-	(1,543)	-	(3,730)	(5,273)
Stanje na dan 31. decembra 2019. godine	1,161	662	1,085,009	-	19,830	1,106,662

U hiljadama dinara 2018.

	Gotovina i sredstva kod centralne banke (napomena 14.)	Kredit i potraživanja od banaka (napomena 17.)	Kredit i potraživanja od komitenata (napomena 18.)	Hartije od vrednosti (napomena 16.)	Ostala sredstva (napomena 20.)	Ukupno
Stanje na dan 1. januara 2018. godine	-	79	2,678,820	166	12,978	2,692,043
Efekti prve primene MSFI 9	543	300	124,073	12,083	5,459	142,458
Evidentiranje efekata prve primene MSFI 9 za HOV u korist kapitala (FVOCI)	-	-	-	(11,994)	-	(11,994)
Indirektni otpisi plasmana	350	1,585	770,275	-	99	772,309
Prihodi od ukidanja indirektnih otpisa plasmana (napomena 10a)	-	(42)	(714,858)	(255)	(5,849)	(721,004)
Kursne razlike	1	-	(22)	-	-	(21)
Indeksiranje ispravke vrednosti (valutna klauzula)	-	-	(5,120)	-	1	(5,119)
Otpis	-	-	(1,324,444)	-	-	(1,324,444)
Otpust	-	-	(98,906)	-	-	(98,906)
Stanje na dan 31. decembra 2018. godine	894	1,922	1,429,818	-	12,688	1,445,322

Ukupna ispravka na ostala sredstva prikazana u napomeni 20 u ukupnom iznosu od 46,148 hiljada dinara (2018: 39,041 hiljada dinara) uključuje ispravku vrednosti finansijskih i nefinansijskih ostalih sredstava, dok je u napomeni 10 b) prikazana samo ispravka finansijskih ostalih sredstava za koja ispravka vrednosti iznosi 19,830 hiljada dinara (2018: 12,688 hiljada dinara).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

10. NETO RASHOD PO OSNOVU OBEZVREĐENJA FINANSIJSKIH SREDSTAVA KOJA SE NE VREDNUJU PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA (nastavak)

Banka je za period koji se završava 31. decembra 2019. godine izvršila priznavanje prihoda od kamate na obezvređene plasmane primenom efektivne kamatne stope na amortizovanu vrednost plasmana odnosno njegovu neto vrednost uz korekciju evidentiranih prihoda u okviru Bilansa uspeha i uz obračun ispravke vrednosti potraživanja po tom osnovu uz evidentiranje rashoda indirektnih otpisa finansijskih sredstava koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti u okviru pozicije neto prihod/ rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki, bez korekcije računa ispravke vrednosti u bilansu stanja po tom osnovu. Po ovom osnovu u okviru rashoda po osnovu indirektnih otpisa plasmana evidentiran je iznos od 76,849 hiljada dinara (2018. godine: 59,193 hiljade dinara).

Usled navedenog rashodi indirektnih otpisa plasmana u bilansu uspeha (Napomena 10a) su veći za isti iznos u odnosu na iznos rashoda prikazan u tabeli kretanja na računima ispravke vrednosti (Napomena 10b).

11. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI

	U hiljadama dinara	
	Za godinu koja se završava	
	31. decembra	
	2019.	2018.
Troškovi zarada i naknada zarada	603,752	533,183
Troškovi poreza na zarade i naknade zarada	74,343	65,970
Troškovi doprinosa na zarade i naknade zarada	153,748	138,702
Ostali lični rashodi	13,605	13,474
Rashodi rezervisanja za penzije i drugih rezervisanja za zaposlene (napomena 22)	62,793	51,496
Prihodi od ukidanja rezervisanja za penzije i drugih rezervisanja za zaposlene (napomena 22)	(2,412)	-
Troškovi naknada za privremene i povremene poslove	484	50
UKUPNO:	906,313	802,875

U okviru pozicije Troškovi zarada i naknada zarada iznos 32,889 hiljada dinara (2018. godine: 29,963 hiljade dinara) odnosi se na primanja članova Izvršnog odbora, a naknade članovima Upravnog odbora u okviru pozicije ostali lični rashodi iznose 11,979 hiljada dinara (2018. godine: 11,879 hiljada dinara).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

12. OSTALI PRIHODI I RASHODI

	U hiljadama dinara	
	Za godinu koja se završava 31. decembra	
	<u>2019.</u>	<u>2018.</u>
Dobici od prodaje osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja	321	3,009
Viškovi	360	283
Ostali prihodi	14,876	7,986
Prihodi od ukidanja neiskorišćenih rezervisanja za obaveze	31	-
UKUPNO:	<u>15,588</u>	<u>11,278</u>
Operativni rashodi		
Troškovi materijala	(68,024)	(61,363)
Troškovi proizvodnih usluga	(246,958)	(438,215)
Nematerijalni troškovi	(467,789)	(442,501)
Troškovi poreza	(9,026)	(11,121)
Troškovi doprinosa	(135,646)	(127,904)
Ostali troškovi	(1,812)	(2,659)
Rashodi po osnovu rezervisanja za obaveze	(20,830)	(6,752)
Ostali poslovni rashodi		
Gubici po osnovu rashodovanja i otpisa osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja	(107)	-
Ostali rashodi	(1,428)	(924)
Gubici od prodaje osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja	(60)	-
Manjkovi i štete	(1)	-
UKUPNO:	<u>(951,681)</u>	<u>(1,091,439)</u>

U okviru pozicije nematerijalni troškovi najznačajniji iznos predstavljaju plaćene premije osiguranja u iznosu od 206,695 hiljada dinara (2018. godine: 162,232 hiljada dinara), od čega najveći iznos predstavlja plaćena premija osiguranja depozita građana od 170,962 hiljade dinara (2018. godine: 129,148 hiljada dinara) i premija osiguranja u iznosu 35,733 hiljade dinara (2018. godine: 33,084 hiljada dinara) po osnovu gotovinskih kredita za penzionere.

U okviru pozicije troškovi proizvodnih usluga najveći iznos se odnosi na troškove zakupnina 70,400 hiljade dinara (2018. godine: 237,303 hiljade dinara). Detaljnije objašnjenje smanjenja troškova zakupa je dato u napomenama 19e i 24.

Trošak zakupa koji nisu obuhvaćeni standardom MSFI 16, u 2019. godini iznosi 70,400 hiljada dinara (nepokretnosti male vrednosti i PDV za sve nepokretnosti 54.668 hiljada dinara, vozila 5,609 hiljada dinara i bankomati 10,123 hiljade dinara).

Ukupni troškovi zakupa nepokretnosti koje nisu ispunjavale uslove za knjiženje po MSFI 16 u 2019. godini iznose 361 hiljadu dinara. U ostalom iznosu troškova zakupa nepokretnosti najveći deo čine servisni troškovi zakupa Centrale banke (19,761 hiljada dinara) i pripadajući porezi (porez na dodatu vrednost za pravna lica i porez na dohodak građana za fizička lica) na neto iznos zakupa nepokretnosti koji padaju na teret zakupca (banke).

Troškovi zakupa vozila odnose se na porez na dodatu vrednost koji pada na teret zakupca (banke).

Ugovori za zakup bankomata ne ispunjavaju uslove za knjiženje po MSFI 16, usled male vrednosti ugovora, neodređenog roka važnosti i činjenice da sredstvo nije određivo.

13. POREZ NA DOBIT

a) Komponente poreza na dobitak

Tekući poreski rashod, kao i dobici/gubici od kreiranih odloženih poreskih sredstava i smanjenja odloženih poreskih obaveza jednaki su nuli za 2019. i 2018. godinu.

Banka može da formira dodatna odložena poreska sredstva u skladu sa planiranim rezultatima shodno usvojenoj petogodišnjoj poslovnoj Strategiji Banke. I pored toga, zadržan je konzervativni pristup prilikom obračuna odloženih poreskih sredstava, odnosno projekcija istih nije menjana u 2018. i 2019. godini.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

13. POREZ NA DOBIT (nastavak)

b) Usaglašavanje poreza na dobitak i propisane poreske stope

	U hiljadama dinara Za godinu koja se završava 31. decembra	
	2019.	2018.
Dobitak pre oporezivanja	472,836	361,725
Porez po stopi od 15%	70,925	54,259
Poreski efekti po osnovu usklađivanja rashoda	5,013	(2,398)
Poreski efekti prihoda od dužničkih hartija i ostala usklađivanja prihoda	(51,055)	(40,405)
Usklađivanja po osnovu transfernih cena	-	-
Kapitalni dobiti	-	103
Korišćenje kapitalnih gubitaka	-	(103)
Ostalo	-	(109)
Preneti poreski gubici po osnovu kojih nisu priznata odložena poreska sredstva	-	-
Iskorišćeni preneti poreski gubici	(24,883)	(11,347)
Porez iskazan u poreskom bilansu	-	-
Efektivna poreska stopa	0%	0%

c) Komponente odloženih poreskih sredstava

	U hiljadama dinara Za godinu koja se završava 31. decembra	
	2019.	2018.
Privremene razlike na osnovnim sredstvima	2,544	20,362
Poreski kredit po osnovu poreskih gubitaka	51,929	34,413
Obevređenje HOV namenjenih trgovanju	7,920	7,618
Odložena poreska sredstva	62,393	62,393

d) Struktura poreskih kredita:

	Iznos preostalog poreskog kredita	Nepriзнata odložena poreska sredstva	Priзнata odložena poreska sredstva	Godina do koje se prenosi
Poreski kredit po osnovu ulaganja u osnovna sredstva	4,387	(4,387)	-	2020
	8,348	(8,348)	-	2023
	<u>12,735</u>	<u>(12,735)</u>	<u>-</u>	
Poreski kredit po osnovu poreskih gubitaka	29,098	(28,259)	839	2020
	14,115	(14,115)	-	2021
	2,651	(2,651)	-	2022
	12,822	(12,822)	-	2022 (prva primena IFRS 9)
	<u>58,686</u>	<u>(57,847)</u>	<u>839</u>	

Banka planira da koristi mogućnosti koje se odnose na priznavanje rashoda u poreskom bilansu u jednakim iznosima u 5 poreskih perioda počev od poreskog perioda u kojem je ta korekcija u bilansu stanja izvršena po osnovu efekata promena računovodstvene politike usled prve primene MSFI 9 u ukupnom iznosu od 142,258 hiljada dinara.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

14. GOTOVINA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2019.	31. decembar 2018.
Žiro račun	2,998,091	2,264,934
Gotovina u blagajni u dinarima	655,713	696,393
Viškovi likvidnih sredstava	2,000,000	1,300,000
Potraživanja za obračunatu kamatu, naknadu i proviziju po osnovu gotovine i sredstava kod centralne banke	1,754	2,346
Gotovina u blagajni u stranoj valuti	1,174,232	680,357
Obavezna rezerva kod NBS u stranoj valuti	3,184,934	2,699,981
Ostala novčana sredstva	1	-
Ispravka vrednosti gotovine i sredstava kod centralne banke	(1,161)	(894)
UKUPNO:	10,013,564	7,643,117

Obavezna rezerva u dinarima predstavlja minimalno prosečno stanje dinarskih sredstava koje Banka mora da izdvoji na svom žiro računu u skladu sa Odlukom o obaveznoj rezervi banaka kod NBS („Službeni glasnik RS” br. 72/2003, 55/2004, 85/2005 –dr. zakon, 44/2010, 76/2012, 106/2012, 14/2015,40/2015 – odluka US i 44/2018, 76/2018).

U skladu sa tačkom 6. ove Odluke, Banka je dužna da obračunava i izdvaja dinarsku obaveznu rezervu po stopi od 5% na iznos prosečnog dnevnog stanja dinarskih depozita, kredita i ostalih obaveza sa ročnošću do dve godine u toku jednog kalendarskog meseca, dok je za depozite, kredite i ostale obaveze sa ročnošću preko dve godine stopa izdvajanja 0%. Obračun obavezne rezerve vrši se jedanput mesečno. Na iznos obračunate dinarske obavezne rezerve NBS obračunava i isplaćuje kamatu koja se u 2019. godini kretala od maksimalnih 1,25% na godišnjem nivou i trenutno iznosi 0,75% na godišnjem nivou.

Na dan 31. decembra 2019. godine dinarska obavezna rezerva je obračunata u iznosu od 2,715,582 hiljade dinara (2018. godine: 2,119,765 hiljada dinara).

Procenat obračunate devizne obavezne rezerve koji se izdvaja u dinarima iznosi 38% i odnosi se na depozite, kredite i ostale obaveze sa ročnošću do dve godine i 30% za depozite, kredite i ostale obaveze sa ročnošću preko dve godine, tako da ukupnu dinarsku obaveznu rezervu čini zbir obračunate dinarske rezerve u dinarima i navedeni deo obračunate devizne rezerve.

Obavezna rezerva u stranoj valuti predstavlja minimalno prosečno stanje deviznih sredstava koje je Banka obavezna da izdvoji na svom računu kod NBS, a u skladu sa Odlukom o obaveznoj rezervi banaka kod NBS („Službeni glasnik RS” br. 72/2003, 55/2004, 85/2005 –dr. zakon, 44/2010, 76/2012, 106/2012, 14/2015,40/2015 – odluka US i 44/2018, 76/2018). Banka je dužna da obračunava i izdvaja deviznu rezervu na iznos prosečnog dnevnog stanja deviznih depozita, kredita i ostalih obaveza u toku jednog kalendarskog meseca i to po stopi od 20% za ročnost do dve godine, 13% za ročnost preko dve godine i 100% za prosečno stanje dinarskih obaveza indeksiranih u stranoj valuti. Narodna banka ne obračunava kamatu na izdvojena sredstva na računu devizne obavezne rezerve.

Na dan 31. decembra 2019. godine devizna obavezna rezerva obračunata u iznosu od 3,123,334 hiljada dinara (2018. godine: 2,629,655 hiljada dinara).

Deviznu obaveznu rezervu čini zbir 62% obračunate devizne rezerve koja se odnosi na obaveze sa ročnošću do dve godine i 70% obračunate devizne rezerve koja se odnosi na obaveze sa ročnošću preko dve godine.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

14. GOTOVINA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE (nastavak)

Za potrebe izrade izveštaja o tokovima gotovine Banka u gotovinu i gotovinske ekvivalente uključuje sredstva na žiro računu, gotovinu u blagajni u dinarima i stranoj valuti i sredstva na deviznim računima kod stranih banaka. Gotovina i sredstva kod centralne banke na kraju izveštajnog perioda usaglašena je sa pozicijama izveštaja o tokovima gotovine na sledeći način:

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2019.	31. decembar 2018.
Gotovina i sredstva kod centralne banke	10,013,564	7,643,117
Obavezna devizna rezerva kod Narodne banke Srbije	(3,184,934)	(2,699,981)
Devizni računi kod stranih banaka	803,624	1,503,471
Viškovi likvidnih sredstava	(2,000,000)	(1,300,000)
Potraživanja za obračunatu kamatu, naknade i provizije koje se odnose na gotovinu i sredstva kod centralne banke	(1,754)	(2,346)
Ispravka vrednosti gotovine i sredstava kod centralne banke	1,161	894
UKUPNO:	5,631,661	5,145,155

15. POTRAŽIVANJA/(OBAVEZE) PO OSNOVU DERIVATA

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2019.	31. decembar 2018.
Potraživanja/(Obaveze) po osnovu derivata	(1,563)	6,278
UKUPNO:	(1,563)	6,278

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

16. HARTIJE OD VREDNOSTI

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2019.	31. decembar 2018.
a) Založena finansijska sredstva		
Obveznice Republike Srbije u dinarima	2,260,870	-
	2,260,870	-
b) Hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha		
Akcije banaka	826	1,239
Akcije preduzeća	20,330	22,009
	21,156	23,248
c) Hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat		
Obveznice lokalne samouprave:		
Grad Šabac	15,284	23,193
Opština Stara Pazova	2,992	9,095
Obveznice Republike Srbije u dinarima	8,049,075	6,336,076
Obveznice Republike Srbije u stranoj valuti	257,973	322,255
	8,325,324	6,690,619
Ukupno:	10,607,350	6,713,867

Ispravka vrednosti na Hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat se evidentira kao deo revalorizacionih rezervi u okviru kapitala, i to pozicije Rezerve po osnovu promene vrednosti dužničkih instrumenata (Napomena 25) u ukupnom iznosu od 25,059 hiljada dinara (2018: 14,177 hiljada dinara).

Na dan 31. decembra 2019. godine hartije od vrednosti i plasmani kojima se trguje na Beogradskoj berzi sastoje se od akcija banaka i preduzeća.

Raspon stopa prinosa na državne dinarske hartije kupljene tokom 2019. godine se kretao od 3.40% do 4.57% godišnje, dok je raspon stopa za ukupan portfolio Banke tokom 2019. godine bio za dinarske 3.40% - 5.98%, a za devizne 2.59% - 4.20% godišnje.

17. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD BANAKA I DRUGIH FINANSIJSKIH ORGANIZACIJA

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2019.	31. decembar 2018.
Potraživanja za obračunatu kamatu po kreditima, depozitima i ostalim plasmanima:		
- u dinarima	15	16
- u stranoj valuti	-	-
Devizni računi	803,624	1,503,471
Kreditni dat u dinarima	1,082	1,073
Ostali plasmani:		
- u dinarima	-	118,250
- u stranoj valuti	329,624	228,429
Depoziti:		
- u dinarima	-	236,000
- u stranoj valuti	319,460	190,828
Razgraničena potraživanja za kamatu obračunatu po osnovu kredita, depozita i ostalih plasmana:		
- u dinarima	-	5,059
- u stranoj valuti	-	50
Razgraničeni prihodi za potraživanja iskazana po amortizovanoj vrednosti primenom EKS-a	(9)	(3)
Bruto krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	1,453,796	2,283,173
Ispravka vrednosti (napomena 10b)	(662)	(1,922)
UKUPNO:	1,453,134	2,281,251

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

17. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD BANAKA I DRUGIH FINANSIJSKIH ORGANIZACIJA (nastavak)

Tokom 2019. godine Banka je po repo poslovima sa Narodnom bankom ostvarivala godišnju kamatnu stopu u rasponu od 1.78% do 2.38% (2018: od 2.35% do 2.56%).

Na dan 31. decembra 2018. godine Banka nije imala kredite po osnovu repo transakcija.

Devizna sredstva kod Centralnog registra za HoV i devizna sredstva na transakcionim računima u zemlji i inostranstvu na dan 31. decembra 2019. godine u dinarskoj protivvrednosti iznose 803,624 hiljade dinara (2018. godine: 1,503,471 hiljada dinara) što se vidi na poziciji devizni računi.

Pozicija Ostali plasmani u stranoj valuti odnosi se u najvećem delu na potraživanja za ugovorenu kupoprodaju deviza:

- od domaćih banaka Unicredit banka u iznosu od 117,593 hiljada dinara, Banca Intesa u iznosu od 117,593 hiljada dinara i NLB banka A.D. Beograd u iznosu od 12 hiljada dinara (2018: Unicredit banka u iznosu od 59,097 hiljada dinara),
- od stranih banaka Commerzbank AG, Frankfurt u iznosu od 94,427 hiljada dinara (2018: Commerzbank AG, Frankfurt u iznosu od 127,210 hiljada dinara i Turkiye Vakiflar u iznosu od 42,109 hiljada dinara).

18. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2019.	31. decembar 2018.
Potraživanja za obračunatu kamatu po kreditima, depozitima i ostalim plasmanima	115,229	114,613
Potraživanja za obračunatu naknadu i proviziju po kreditima, depozitima i ostalim plasmanima	3,220	3,556
Potraživanja za obračunatu kamatu po kreditima, depozitima i ostalim plasmanima u stranoj valuti	114	1,765
Kreditni dati u dinarima i indeksirani u EUR-ima	43,981,660	38,724,724
Ostali plasmani u dinarima	54,551	43,930
Kreditni i plasmani dati u stranoj valuti	2,736,909	1,351,315
Depoziti u stranoj valuti	85,403	81,678
Razgraničena potraživanja za kamatu obračunatu po osnovu kredita, depozita i ostalih plasmana u dinarima	22,527	18,356
Razgraničena potraživanja za kamatu obračunatu po osnovu kredita, depozita i ostalih plasmana u stranoj valuti	34,645	13,045
Razgraničeni prihodi za potraživanja iskazana po amortizovanoj vrednosti primenom EKS-a	(144,853)	(158,037)
Bruto krediti i potraživanja od komitenata	46,889,405	40,194,945
Ispravka vrednosti (napomena 10b)	(1,085,009)	(1,429,818)
UKUPNO:	45,804,396	38,765,127

Kratkoročni krediti su plasirani privrednim društvima i preduzetnicima za unapređenje proizvodnje, prometa robe, pružanje usluga, uvoza, izvoza, održavanje tekuće likvidnosti i ostale namene. Kratkoročni krediti su odobravani sa rokom otplate do 12 meseci i to u dinarima, dinarskoj protivvrednosti valutnog iznosa i u stranoj valuti.

Kreditni iz potencijala Banke do jedne godine u dinarima odobravani su u toku 2019. godine uz kamatne stope na godišnjem nivou u rasponu od 6m BELIBOR + od 0.3% godišnje do 9.00% godišnje sa varijabilnom kamatnom stopom i od 1% do 13% sa fiksnom kamatnom stopom, dok su krediti do jedne godine u dinarima uz ugovorenu valutnu klauzulu i krediti u stranoj valuti odobravani uz kamatne stope na godišnjem nivou u rasponu od 6m EURIBOR + od 1.95% do 9.00% sa varijabilnom kamatnom stopom i od 1.3% do 9% sa fiksnom kamatnom stopom.

Dugoročni krediti odobravani su u dinarima sa i bez valutne klauzule, u stranoj valuti po fiksnim i varijabilnim stopama.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

18. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (nastavak)

Bruto plasmani klijentima privrede (uključujući bruto NPL na dan 31. decembra 2019. godine) bez kamata, naknada i razgraničenih naknada iznose 33,576,769 hiljada dinara (2018. godine: 28,455,074 hiljade dinara) i imaju sledeću strukturu:

Vrsta kredita	U hiljadama dinara		
	31. decembar 2019.	31. decembar 2018.	% promene
Kredit iz potencijala Banke	26,526,365	23,838,508	11.28%
Kredit iz kreditnih linija od Međunarodnih finansijskih institucija	7,050,404	4,616,566	52.74%
Ukupno	33,576,769	28,455,074	18.00%

- Bruto krediti komitentima – stanovništvo

Ukupni bruto plasmani klijentima stanovništva (uključujući bruto NPL na dan 31. decembra 2019. godine bez kamata) iznose 13,281,754 hiljade dinara (2018. godine: 11,751,582 hiljade dinara) i imaju sledeću strukturu:

Vrsta kredita	U hiljadama dinara		
	31. decembar 2019.	31. decembar 2018.	% promene
Gotovinski krediti	7,258,433	6,632,890	9.43%
Stambeni krediti	4,910,910	4,275,124	14.87%
Potrošački krediti – ostale namene	401,754	234,770	71.13%
Potrošački krediti – energetska efikasnost	269,968	263,960	2.28%
Dospela potraživanja po kreditima	155,579	75,017	107.39%
Potrošački krediti – kupovina automobila	129,695	96,905	33.84%
Dozvoljen minus po tekućim računima	126,217	138,541	-8.90%
Nedozvoljen minus po tekućim računima	28,935	32,377	-10.63%
Potraživanja po osnovu DinaCard kreditne kartice	263	1,998	-86.84%
Ukupno	13,281,754	11,751,582	13.02%

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

18. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (nastavak)

Kretanje na računima ispravke vrednosti u toku 2019. godine

	U hiljadama dinara 2019.					Ukupno
	Gotovina i sredstva kod centralne banke (Napomena 14.)	Kredit i potraživanja od banaka (Napomena 17.)	Kredit i potraživanja od komitenata (Napomena 18.)	Finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat (Napomena 16.)	Ostala finansijska sredstva (Napomena 20.)	
Stanje na početku godine	894	1,922	1,429,818	-	12,688	1,445,322
Nivo 1	894	1,922	88,701	-	1	91,518
Nivo 2	-	-	70,675	-	1	70,676
Nivo 3	-	-	1,270,442	-	12,686	1,283,128
Indirektni otpisi plasmana (napomena 10)	267	-	210,483	-	8,702	219,452
Nivo 1	267	-	11,540	-	406	12,213
Nivo 2	-	-	19,594	-	22	19,616
Nivo 3	-	-	179,349	-	8,274	187,623
Prihodi od ukidanja indirektnih otpisa plasmana (napomena 10)	-	-	(550,150)	-	(1,560)	(551,710)
Nivo 1	-	-	(4,540)	-	-	(4,540)
Nivo 2	-	-	(52,759)	-	-	(52,759)
Nivo 3	-	-	(492,851)	-	(1,560)	(494,411)
Kursne razlike	-	-	(5,142)	-	-	(5,142)
Nivo 1	-	-	(2,862)	-	-	(2,862)
Nivo 2	-	-	-	-	-	-
Nivo 3	-	-	(2,280)	-	-	(2,280)
Otpisi i otpusti	-	(1,260)	(555,292)	-	(1,174)	(557,726)
Nivo 1	-	(1,260)	(39,572)	-	(7)	(40,839)
Nivo 2	-	-	(23,464)	-	-	(23,464)
Nivo 3	-	-	(492,256)	-	(1,167)	(493,423)
Stanje na kraju godine	1,161	662	1,085,009	-	19,830	1,106,662
Nivo 1	1,161	662	92,839	-	407	95,069
Nivo 2	-	-	37,510	-	23	37,533
Nivo 3	-	-	954,660	-	19,400	974,060

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

18. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (nastavak)

Kretanje na računima ispravke vrednosti u toku 2018. godine

	U hiljadama dinara					Ukupno
	Gotovina i sredstva kod centralne banke (Napomena 14.)	Kreditni i potraživanja od banaka (Napomena 17.)	Kreditni i potraživanja od komitenata (Napomena 18.)	Finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat (Napomena 16.)	Ostala finansijska sredstva (Napomena 20.)	
Stanje na početku godine	-	79	2,678,820	166	12,978	2,692,043
Nivo 1	-	79	49,331	166	3,719	53,295
Nivo 2	-	-	17,167	-	1	17,168
Nivo 3	-	-	2,612,322	-	9,258	2,621,580
Efekti prve primene MSFI 9	543	300	124,073	12,083	5,459	142,458
Nivo 1	543	290	21,859	12,034	(3,715)	31,011
Nivo 2	-	-	5,092	-	-	5,092
Nivo 3	-	10	97,122	49	9,174	106,355
Evidentiranje efekata prve primene MSFI 9 za HOV u korist kapitala (FVOCI)	-	-	-	(11,994)	-	(11,994)
Nivo 1	-	-	-	(11,994)	-	(11,994)
Indirektni otpisi plasmana (napomena 10)	350	1,585	770,275	-	99	772,309
Nivo 1	350	1,585	94,947	-	-	96,882
Nivo 2	-	-	67,300	-	-	67,300
Nivo 3	-	-	608,028	-	99	608,127
Prihodi od ukidanja indirektnih otpisa plasmana (napomena 10)	-	(42)	(714,858)	(255)	(5,849)	(721,004)
Nivo 1	-	(32)	(74,574)	(206)	(4)	(74,816)
Nivo 2	-	-	(16,604)	-	-	(16,604)
Nivo 3	-	(10)	(623,680)	(49)	(5,845)	(629,584)
Kursne razlike	1	-	(5,142)	-	1	(5,140)
Nivo 1	1	-	(2,862)	-	1	(2,860)
Nivo 2	-	-	(2,280)	-	-	(2,280)
Otpisi i otpusti	-	-	(1,423,350)	-	-	(1,423,350)
Nivo 3	-	-	(1,423,350)	-	-	(1,423,350)
Stanje na kraju godine	894	1,922	1,429,818	-	12,688	1,445,322
Nivo 1	894	1,922	88,701	-	1	91,518
Nivo 2	-	-	70,675	-	1	70,676
Nivo 3	-	-	1,270,442	-	12,686	1,283,128

19. OSNOVNA SREDSTVA, NEMATERIJALNA ULAGANJA I INVESTICIONE NEKRETNINE

a) NEMATERIJALNA ULAGANJA

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2019.	31. decembar 2018.
Nabavna vrednost		
Stanje 1. januar	462,104	258,369
Povećanja	48,160	203,735
Stanje 31. decembar	510,264	462,104
Ispravka vrednosti		
Stanje 1. januar	188,966	159,422
Amortizacija	50,572	29,544
Stanje 31. decembar	239,538	188,966
Stanje 31. decembar	270,726	273,138

Najveći iznos povećanja nematerijalnih ulaganja u 2019. godini odnosi se na nabavku MasterCard licenci u iznosu od 14,191 hiljade dinara, unapređenje postojećeg sistema Tesla projekta u iznosu 13,000 hiljada dinara, nabavku modula za upravljanjem aktivom i pasivom u iznosu od 10,600 hiljada dinara, nabavku bezbedonosnih softverskih alata u iznosu od 6,900 hiljada dinara i ostalih aplikativnih softvera potrebnih za rad u sistemu Banke u iznosu od 3,469 hiljada dinara.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

19. OSNOVNA SREDSTVA, NEMATERIJALNA ULAGANJA I INVESTICIONE NEKRETNINE (nastavak)

b) NEKRETNINE

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2019.	31. decembar 2018.
Nabavna vrednost		
Stanje 1. Januar	695,621	705,640
Povećanja	1,529	23
Revalorizacija	804	3,620
Reklasifikacija	(27,653)	(13,662)
Stanje 31. decembar	<u>670,301</u>	<u>695,621</u>
Ispravka vrednosti		
Stanje 1. Januar	247,296	230,477
Amortizacija	17,775	17,722
Revalorizacija	281	1,053
Reklasifikacija	(9,681)	(1,956)
Stanje 31. decembar	<u>255,671</u>	<u>247,296</u>
Stanje 31. decembar	<u>414,630</u>	<u>448,325</u>

Banka ima zadovoljavajuće dokaze o vlasništvu nad svim sredstvima u posedu, osim nad četiri nepokretnosti na građevinskim objektima ukupne sadašnje vrednosti na dan 31. decembra 2019. godine u iznosu od 1,255 hiljada dinara (2018. godine 1,307 hiljada dinara).

U skladu sa Računovodstvenom Politikom Banke, Banka je koristila interno uporedive podatke za preispitivanje tržišne vrednosti posedovanih nekretnina na dan 31.12.2019. godine dok je eksterne procene od strane ovlašćenih procenitelja koristila samo za stečenu imovinu (napomena 28.3).

U slučaju da Banka primenjuje model nabavne vrednosti umanjene za amortizaciju kod obračuna vrednosti građevinskih objekata koje su u vlasništvu Banke knjigovodstvena vrednost građevinskih objekata na dan 31. decembra 2019. godine iznosila bi 349,357 hiljada dinara (2018. godine: 324,243 hiljade dinara).

Fer vrednost građevinskih objekata na dan 31. decembra 2019. godine je prikazana u sledećoj tabeli:

	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Građevinski objekti	-	-	414,630	414,630
Ukupno	-	-	414,630	414,630

Fer vrednost građevinskih objekata na dan 31. decembra 2018. godina je prikazana u sledećoj tabeli:

	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Građevinski objekti	-	-	448,325	448,325
Ukupno	-	-	448,325	448,325

Procena vrednosti građevinskih objekata se, u skladu sa računovodstvenim politikama Banke, vrši svake tri godine. Banka je angažovala ovlašćenog procenitelja koji je izvršio procenu svih građevinskih objekata koji su u vlasništvu banke sa stanjem na dan 30. novembar 2018. godine. Prilikom procene vrednosti objekata korišćena je komparativna metoda i prinosna metoda. Prema izveštajima procenitelja knjigovodstvena vrednost objekata koji su u vlasništvu Banke nije odstupala značajno od tržišne vrednosti, tako da je ukupno povećanje vrednosti iznosilo 2,567 hiljada dinara po ovom osnovu. Banka je izvršila revalorizaciju građevinskih objekata a efekti izvršene revalorizacije su priznati preko kapitala evidentiranjem procena ovlašćenog procenitelja

Banka je u 2019. godini reklasifikovala poslovnu zgradu u Užicu za potrebe izdavanja poslovnog prostora sa građevinskih objekata na investicionu nekretninu. i tom prilikom priznala efekte izvršene revalorizacije preko kapitala evidentiranjem procena ovlašćenog procenitelja u iznosu od 804 hiljade dinara.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

19. OSNOVNA SREDSTVA, NEMATERIJALNA ULAGANJA I INVESTICIONE NEKRETNINE (nastavak)

Sljedeća tabela predstavlja tehnike vrednovanja, kao i značajne neutvrdive parametre koji su korišćeni prilikom procene fer vrednosti građevinskih objekata.

Tehnika vrednovanja	Značajni neutvrdivi parametri	Veza između ključnih neutvrdivih parametara i fer vrednosti
Tržišni pristup – zasniva se na metodi uporedivih transakcija, odnosno na poređenju sredstava koja se procenjuju sa ostalim uporedivim sredstvima koja su predmet kupovine/prodaje na tržištu	Posmatraju se cene nekretnina na lokalnom tržištu. Za bančine građevinske objekte pronađene su uporedive nekretnine. Uporedive tržišne cene u Beogradu na dan 31. decembra 2019. godine kretale su se od 600 do 4,000 EUR/m ² , a u Čačku, Gornjem Milanovcu i Jagodini od 100 do 1990 EUR/m ² , u Kraljevu od 470 do 1000 EUR/m ² , u Kruševcu od 500 do 1600 EUR/m ² .	Procenjena fer vrednost bi se uvećala/(smanjila) ako bi cene nekretnina na lokalnom tržištu porasle/(pale)

Proces procene vrednosti

Procena vrednosti nekretnina vrši se na svake tri godine na osnovu izveštaja o proceni koje pripremaju kvalifikovani nezavisni procenitelji, dok se interno svake godine preispituju tržišne vrednosti posedovanih nekretnina. Poslednja procena od strane nezavisnih procenitelja je izvršena na dan 30.novembar 2018. godine.

U skladu sa Računovodstvenom Politikom Banke, Banka je koristila interno uporedive podatke za preispitivanje tržišne vrednosti posedovanih nekretnina na dan 31.12.2019. godine dok je eksterne procene od strane ovlašćenih procenitelja koristila samo za stečenu imovinu.

Navedeni izveštaji pripremaju se na osnovu:

Informacija pribavljenih od Banke o tekućoj visini zakupnina, zakupu sličnih nekretnina, cenama komunalnih usluga, visini ulaganja u osnovna sredstva i sl.; navedeni podaci pribavljaju se iz Bančinih sistema za upravljanje finansijama, nekretninama i kolateralima i predmet su opštih kontrola u kontrolnom okruženju.

Pretpostavke i modeli za procenu vrednosti primenjenih od strane procenjivača – pretpostavke su obično vezane za tržište, kao što su npr. uporedive cene, a one zavise od profesionalnih procena i prosuđivanja procenjivača kao i od njihovog posmatranja tržišta.

Informacije i podaci koje Banka dostavlja procenjivačima, kao i pretpostavke i modeli procene vrednosti primenjene od strane procenjivača su predmet analize Odeljenja za upravljanje kolateralima i Direktora Sektora za upravljanje finansijama i planiranje, koja podrazumeva analizu promena fer vrednosti tokom perioda. Ukoliko Direktor Sektora finansija i planiranja smatra da je izveštaj o proceni vrednosti adekvatan, izveštaj se upućuje Izvršnom odboru Banke. Izvršni odbor Banke razmatra izveštaj o proceni vrednosti u okviru svojih redovnih aktivnosti.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

19. OSNOVNA SREDSTVA, NEMATERIJALNA ULAGANJA I INVESTICIONE NEKRETNINE (nastavak)

c) OPREMA

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2019.	31. decembar 2018.
Nabavna vrednost		
Stanje 1. januar	1,095,654	956,677
Povećanja	94,965	159,072
Prodaja	(79,944)	(10,728)
Otuđivanje i rashodovanje	(22,848)	(9,367)
Stanje 31. decembar	1,087,827	1,095,654
Ispravka vrednosti		
Stanje 1. januar	692,938	613,998
Amortizacija	114,908	99,033
Prodaja	(79,370)	(10,726)
Otuđivanje i rashodovanje	(22,740)	(9,367)
Stanje 31. decembar	705,736	692,938
Stanje 31. decembar	382,091	402,716

Najveći iznos ulaganja u 2019. godini odnosi se na nabavku IT opreme (računarske opreme i telefonskih aparata u iznosu od 26,600 hiljada dinara, i ostale IT oprema u iznosu od 6,500 hiljada dinara), opremanje filijala u iznosu od 34,000 hiljada dinara i ostalo.

Banka je najviše prodavala IT opremu i to: uređaje za skladištenje podataka u iznosu od 18,213 hiljada dinara, štampača u iznosu od 14,500 hiljada dinara, kompjuterske opreme i telefonskih aparata u iznosu od 17,534 i ostalo.

Banka je rashodovala opremu kao sekundarne sirovine i donacije.

d) INVESTICIONE NEKRETNINE

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2019.	31. decembar 2018.
Nabavna vrednost		
Stanje 1. Januar	152,814	152,813
Povećanja	17,971	1
Stanje 31. decembar	170,785	152,814
Ispravka vrednosti		
Stanje 1. Januar	28,931	25,086
Amortizacija	4,009	3,845
Stanje 31. decembar	32,940	28,931
Stanje 31. decembar	137,845	123,883

Prihodi po osnovu izdavanja objekata u zakup u 2019. godini iznose 1,957 hiljada dinara (2018: 1,476 hiljada dinara). Potraživanja po osnovu prefakturisanih troškova zakupa u 2019. godini iznose 467 hiljada dinara (2018: 446 hiljada dinara).

Fer vrednost investicionih nekretnina Banke na dan 31. decembra 2019. godine prikazana je u narednoj tabeli:

	U hiljadama dinara			
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo3	Ukupno
Investicione nekretnine	-	-	137,845	137,845
Ukupno	-	-	137,845	137,845

Fer vrednost investicionih nekretnina Banke na dan 31. decembra 2018. godine prikazana je u narednoj tabeli:

	U hiljadama dinara			
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Investicione nekretnine	-	-	123,883	123,883
Ukupno	-	-	123,883	123,883

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

19. OSNOVNA SREDSTVA, NEMATERIJALNA ULAGANJA I INVESTICIONE NEKRETNINE (nastavak)

d) INVESTICIONE NEKRETNINE (nastavak)

Procenjena vrednost investicionih nekretnina prema izveštaju ovlašćenog procenitelja na dan 30. novembra 2018. godine iznosila je 126,280 hiljada dinara. Fer vrednost investicionih nekretnina ne odstupa značajno od njihove knjigovodstvene vrednosti.

Banka je u 2019. godini reklasifikovala poslovnu zgradu u Užicu za potrebe izdavanja poslovnog prostora sa građevinskih objekata na investicionu nekretninu.

Tehnika vrednovanja	Značajni neutvrdivi parametri	Veza između ključnih neutvrdivih parametara i fer vrednosti
Tržišni pristup – zasniva se na metodi uporedivih transakcija, odnosno na poređenju sredstava koja se procenjuju sa ostalim uporedivim sredstvima koja su predmet kupovine/prodaje na tržištu	Posmatraju se cene nekretnina na lokalnom tržištu. Za bančine građevinske objekte pronađene su uporedive nekretnine. Uporedive tržišne cene u Beogradu na dan 31. decembra 2019. godine kretale su se od 1,800 do 3,000 EUR/m ² , a u Čačku i Užicu od 200 do 1200 EUR/m ²	Procenjena fer vrednost bi se uvećala/(smanjila) ako bi cene nekretnina na lokalnom tržištu porasle/(pale)

Banka ima zadovoljavajuće dokaze o vlasništvu nad svim sredstvima u posedu, osim nad dve nepokretnosti na investicionim nekretninama ukupne sadašnje vrednosti na dan 31. decembra 2019. godine u iznosu od 75,874 hiljada dinara (2018. godine 78,295 hiljade dinara).

Proces procene vrednosti

Procena vrednosti nekretnina vrši se na svake tri godine na osnovu izveštaja o proceni koje pripremaju kvalifikovani nezavisni procenitelji, dok se interno svake godine preispituju tržišne vrednosti posedovanih nekretnina. Poslednja procena od strane nezavisnih procenitelja je izvršena 30. novembra 2018. godine.

Navedeni izveštaji pripremaju se na osnovu:

Informacija pribavljenih od Banke o tekućoj visini zakupnina, uslovima i odredbama ugovora o zakupu, cenama komunalnih usluga, visini ulaganja u osnovna sredstva i sl.; navedeni podaci pribavljaju se iz Bančnih sistema za upravljanje finansijama, nekretninama i kolateralima i predmet su opštih kontrola u kontrolnom okruženju.

Pretpostavke modela za procenu vrednosti primenjenih od strane procenjivača – pretpostavke su obično vezane za tržište, kao što su npr. uporedive cene, a one zavise od profesionalnih procena i prosuđivanja procenjivača kao i od njihovog posmatranja tržišta.

Informacije i podaci koje Banka dostavlja procenjivačima, kao i pretpostavke i modeli procene vrednosti primenjene od strane procenjivača su predmet analize Odeljenja za upravljanje kolateralima i Direktora Sektora za upravljanje finansijama i planiranje, koja podrazumeva analizu promena fer vrednosti tokom perioda. Ukoliko Direktor Sektora finansija i planiranja smatra da je izveštaj o proceni vrednosti adekvatan, izveštaj se upućuje Izvršnom odboru Banke. Izvršni odbor Banke razmatra izveštaj o proceni vrednosti u okviru svojih redovnih aktivnosti.

e) LIZING

Saglasno standardu MSFI 16 - Lizing koji je stupio na snagu 1. januara 2019. godine Banka je nakon datuma bilansa stanja izmenila računovodstvene politike za regulisanje pitanja računovodstvenog tretmana lizinga (zakupa).

Lizing je ugovor ili deo ugovora kojim se prenosi pravo korišćenja identifikovanog sredstva (predmeta lizinga) na određeni vremenski period uz nadoknadu.

Za svaki Ugovor o zakupu, Banka procenjuje da li ugovor sadrži elemente lizinga. Banka procenjuje da li je u ugovoru identifikovano sredstvo i da li Banka ima pravo da kontroliše korišćenje identifikovane imovine za određeni vremenski period.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

19. OSNOVNA SREDSTVA, NEMATERIJALNA ULAGANJA I INVESTICIONE NEKRETNINE (nastavak)

e) LIZING

Banka u okviru ovog standarda obuhvata:

- nepokretnosti i
- vozila.

Stopa po kojoj Banka obračunava pravo korišćenja je inkrementalna stopa zaduživanja. To je kamatna stopa koju bi Banka (zakupac) morala da plati da u sličnom roku i pod sličnim uslovima pozajmi sredstva neopodna za nabavku imovine slične vrednosti sa pravom korišćenja u sličnom ekonomskom okruženju.

Banka za obračun inkrementalne stope zaduživanja za zakup nepokretnosti koristi prosečnu cenu izvora sredstava (oročene depozite i kreditne linije).

Kako bi obezbedila učešće faktora tržišta, dobijenu cenu projektuje uzimajući u obzir stope prinosa na sekundarnom tržištu hartija od vrednosti Republike Srbije. Na ovaj način je kalkulacijom obuhvaćen i rizik zemlje i rizik banke.

Banka uzima u zakup vozila sa ročnošću do četiri godine. U skladu s tim, a uzimajući u obzir i činjenicu da se radi o trajnim obrtnim sredstvima, ukupne visine prava korišćenja za sva vozila koja je značajno manjeg iznosa od prava korišćenja za nekretnine, finansiranje ovih sredstava se ne bi radilo iz kreditnih linija.

Dodatno, pošto se radi o izuzetno lako utrživoj imovini, Banka vrednuje ove ugovore obračunom prosečne cene koštanja na ukupne depozite po viđenju i oročene depozite uvećane za premiju osiguranja, odnosno Banka koristi prosečnu stopu na depozite (oročene depozite i depozite po viđenju) koju koriguje (uvećava) za trošak osiguranja depozita.

Banka ne primenjuje uslove MSFI 16:

- za ugovore o zakupu kraće od 12 meseci i koji ne sadrže opciju otkupa i/ili
- kada je novo osnovno sredstvo male vrednosti.

Sredstva uzeta u zakup kapitalizovana su u knjigama Banke kao zakupca, zajedno sa obavezom za odgovarajuća lizing plaćanja. Takođe, primenom MSFI 16 došlo je do promene prezentacije bilansa uspeha. Umesto troška zakupa koji se do sada iskazivao kao rashod poslovanja, javio se trošak amortizacije vezan za priznato sredstvo, kao i trošak kamate po osnovu obaveze za lizing.

Prilikom prelaska na MSFI 16 Banka je izabrala kumulativni pristup u okviru kog je MSFI 16 retrospektivno primenjen uz kumulativni efekat priznat kao korekcija na dan 1. januara 2019. godine, pri čemu se uporedni podaci ne koriguju.

Kao što je dozvoljeno standardom, Banka nije primenila odredbe MSFI 16 na ranije periode finansijskog izveštavanja.

Na dan priznavanja sredstva 01.01.2019. godine, standardom je bilo obuhvaceno:

- 27 nepokretnosti
- 56 vozila.

Nepokretnosti	U hiljadama dinara
Osnovna sredstva uzeta u lizing na dan 01.01.2019	599,340
Povećanja u toku godine	38,846
Amortizacija	(149,316)
Osnovna sredstva uzeta u lizing na dan 31.12.2019	488,870
	U hiljadama dinara
Osnovna sredstva uzeta u lizing na dan 01.01.2019	58,452
Amortizacija	(26,351)
Osnovna sredstva uzeta u lizing na dan 31.12.2019	32,101

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

20. OSTALA SREDSTVA

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2019.	31. decembar 2018.
Potraživanja za obračunatu naknadu i proviziju		
po osnovu ostalih sredstava	8,142	9,968
Potraživanja po osnovu prodaje	4,959	2,751
Druga potraživanja iz redovnog poslovanja po kojima se utvrđuje prihod	25,942	26,068
Potraživanja za obračunatu kamatu po osnovu ostalih sredstava	10	10
Ostala potraživanja u dinarima	71,852	56,701
Ostala potraživanja u stranoj valuti	170,817	43,070
Ostale investicije	3,349	3,349
Razgraničeni ostali troškovi	15,784	13,038
Razgraničena nedospela potraživanja	-	-
Razgraničeni rashodi kamata u stranoj valuti	15,617	13,182
Ostala AVR u stranoj valuti	862	611
Zalihe materijala, alata, rezervnih delova i ostale zalihe	55,257	55,288
	<u>372,591</u>	<u>224,036</u>
Ispravka vrednosti (napomena 10)	(46,148)	(39,041)
UKUPNO:	<u>326,443</u>	<u>184,995</u>

Pozicija Ostala potraživanja u dinarima odnosi se najvećim delom na potraživanja po osnovu VISA kartica od OTP banke Srbija a.d., Novi Sad u iznosu 20,591 hiljada dinara (2018: 15,670 hiljada dinara) i avansna plaćanja dobavljačima.

Pozicija Ostala potraživanja u stranoj valuti najvećim delom se odnosi na avanse date zakupodavcima kao zaloga po osnovu ugovora i na potraživanje od Turkiye Halk Bankasi A.S. po osnovu transfera sredstava (129,352 hiljade dinara).

Ukupna ispravka na ostala sredstva prikazana u napomeni 20 u ukupnom iznosu od 46,148 hiljada dinara (2018: 39,041 hiljada dinara) uključuje ispravku vrednosti finansijskih i nefinansijskih ostalih sredstava, dok je u napomeni 10 b) prikazana samo ispravka finansijskih ostalih sredstava za koja ispravka vrednosti iznosi 19,830 hiljada dinara (2018: 12,688 hiljada dinara).

21. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA BANKAMA, DRUGIM FINANSIJSKIM ORGANIZACIJAMA I CENTRALNOJ BANCII

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2019.	31. decembar 2018.
DEPOZITI OD BANAKA		
Transakcioni depoziti	224,075	15,633
Namenski depoziti	819,829	543,408
Ostali depoziti	5,065,598	3,165,352
Ostale finansijske obaveze	331,111	381,325
Obaveze po osnovu kamate i naknade	1,617	606
Razgraničene obaveze za obračunatu kamatu na depozite i ostale finansijske obaveze prema bankama	12,941	13,488
Ukupno: depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj bancii	<u>6,455,171</u>	<u>4,119,812</u>
PRIMLJENI KREDITI OD BANAKA		
Primljeni krediti od banaka	1,981,291	2,068,406
Razgraničene obaveze za obračunatu kamatu na kredite od banaka	12,684	5,974
Razgraničeni troškovi za obaveze iskazane po amortizovanoj vrednosti primenom efektivne kamatne stope	(10,461)	(13,500)
Ukupno: primljeni krediti od banaka	<u>1,983,514</u>	<u>2,060,880</u>
Ukupni depoziti, primljeni krediti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj bancii	<u>8,438,685</u>	<u>6,180,692</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

21. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA BANKAMA, DRUGIM FINANSIJSKIM ORGANIZACIJAMA I CENTRALNOJ BANCI (nastavak)

Pozicija Ostali depoziti odnosi se na kratkoročne depozite osiguravajućih i ostalih finansijskih organizacija u dinarima u iznosu od 1,773,000 hiljada dinara i na depozite od osiguravajućih i ostalih finansijskih organizacija u stranoj valuti u iznosu od 529,168 hiljada dinara, depozite domaćih banaka u stranoj valuti u iznosu od 411,574 hiljade dinara, kao i od ino-banaka i to Turkiye Halk Bankasi A.S. Head Office u iznosu od 2,351,856 hiljada dinara (2018. godine: 2,363,892 hiljade dinara). Kratkoročni depoziti banaka i drugih finansijskih organizacija u dinarima oročeni su po stopi u rasponu od 1.9% do 2.5% godišnje za ročnosti do 7 dana, dok su depoziti ročnosti do 1 godine oročeni po stopi u rasponu od 2.5% do 3.5% godišnje. Dugoročni depoziti banaka i drugih finansijskih organizacija oročeni su po stopi u rasponu od 3.7% do 4% godišnje. Depoziti domaćih banaka i drugih finansijskih organizacija u stranoj valuti oročeni su po stopi od 0 % godišnje do 0.1% godišnje za ročnost do 7 dana, za ročnost do 1 godine depoziti su oročeni po stopi u rasponu od 0.7% do 1.2% godišnje, dok su dugoročni depoziti banaka i drugih finansijskih organizacija u stranoj valuti oročeni po stopi u rasponu od 1.6% do 2% godišnje. Depoziti matične banke su najvećim delom oročeni do 7 dana, sa godišnjom kamatnom stopom od 0.25% godišnje.

Pozicija Ostale finansijske obaveze prema bankama najvećim delom odnose se na:

- Dinarske finansijske obaveze odnose se na obaveze prema domaćim bankama Unicredit banka Srbija A.D. za ugovorenu kupoprodaju deviza u iznosu od 117,570 hiljada dinara i Banka Intesa A.D. Beograd u iznosu od 117,570 hiljada dinara;
- Devizne finansijske obaveze odnose se na obaveze za ugovorenu kupoprodaju deviza prema Commerzbank AG, Frankfurt u iznosu od 94,523 hiljade dinara.

Pozicija Primljeni krediti od banaka u iznosu od 1,981,291 hiljada dinara (2018: 2,068,406 hiljada dinara) odnosi se na kreditne linije: Demir-Halk Bank (Nederland) NV, European Fund for Southeast Europe (EFSE) i kreditnu liniju Green for Growth Fund (GGF). Primljeni krediti su odobreni po kamatnoj stopi u rasponu od 2.10% do 2.90% + 6M EURIBOR.

DOSPEĆA PRIMLJENIH KREDITA OD BANAKA

	u hiljadama eur-a Stanje 31. decembar 2019.	u hiljadama dinara Stanje 31. decembar 2019.	u hiljadama eur-a Dospeva u 2020.	u hiljadama eur-a Dospeva nakon 2020.
Kreditore				
Demir-Halk Bank (Nederland)	5,000	587,964	1,500	3,500
Green for Growth Fund (GGF)	4,706	553,378	588	4,118
European Fund for Southeast Europe (EFSE)	7,143	839,949	2,857	4,286
UKUPNO	16,849	1,981,291	4,945	11,904
	u hiljadama eur-a Stanje 31. decembar 2018.	u hiljadama dinara Stanje 31. decembar 2018.	u hiljadama eur-a Dospeva u 2019.	u hiljadama eur-a Dospeva u 2020. i nakon 2020.
Kreditore				
Demir-Halk Bank (Nederland)	2,500	295,487	2,500	-
Green for Growth Fund (GGF)	5,000	590,973	294	4,706
European Fund for Southeast Europe (EFSE)	10,000	1,181,946	2,857	7,143
UKUPNO	17,500	2,068,406	5,651	11,849

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

22. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA DRUGIM KOMITENTIMA

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2019.	31. decembar 2018.
DEPOZITI OD KOMITENATA		
Transakcioni depoziti	15,471,872	14,215,085
Štedni depoziti	13,018,235	10,451,981
Depoziti po osnovu datih kredita	2,023,252	2,001,368
Namenski depoziti	2,039,014	505,130
Ostali depoziti	8,818,110	5,066,022
Ostale finansijske obaveze prema komitentima	172,798	69,371
Obaveze po osnovu kamata i naknada prema komitentima	1,926	2,320
Razgraničene obaveze za obračunatu kamatu na depozite i ostale finansijske obaveze prema komitentima	100,300	87,141
Ukupno: depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	41,645,507	32,398,418
PRIMLJENI KREDITI OD KOMITENATA		
Primljeni krediti od komitenata	6,839,932	6,765,419
Razgraničene obaveze za obračunatu kamatu na kredite od komitenata	1,341	2,320
Razgraničeni troškovi za obaveze iskazane po amortizovanoj vrednosti primenom efektivne kamatne stope	(4)	(158)
Ukupno: primljeni krediti od komitenata	6,841,269	6,767,581
Ukupni depoziti, primljeni krediti i ostale obaveze prema drugim komitentima	48,486,776	39,165,999

Dinarski i devizni štedni ulozci po viđenju i tekući računi stanovništva su beskamatni odnosno deponuju se uz godišnju kamatnu stopu od 0.00%. Kratkoročni depoziti stanovništva su oročeni uz godišnje kamatne stope u rasponu od 2.00% do 4.00% za dinarska sredstva, odnosno u rasponu od 0.10% do 1.40% za sredstva u stranoj valuti. Dugoročni depoziti stanovništva su oročeni u stranoj valuti u rasponu od 0.70% 1.70% godišnje.

Konstantnim praćenjem tržišnih kretanja, individualnim i proaktivnim pristupom klijentima Banka je povećala nivo depozita pravnih lica za 30.23%. Kroz ponudu nekoliko vrsta depozitnih proizvoda Banka je svojim klijentima omogućila adekvatno upravljanje novčanim sredstvima, što je rezultiralo povećanjem depozita fizičkih lica za 27.55% čime je tržišno učešće dostiglo nivo od 1.88%.

Depoziti pravnih lica oročeni su uz godišnje kamatne stope u rasponu od 0.25% do 3.80% za dinarska sredstva, odnosno u rasponu od 0.10% do 1.60% za sredstva u stranoj valuti.

Primljeni krediti se odnose na dugoročne kredite odobrene uz posredstvo NBS od Evropske investicione banke u iznosu od 50,6 miliona evra, kao i Evropske agencije za rekonstrukciju u iznosu od 7,2 miliona evra. Takođe Banka ima primljene kredite od Vlade Republike Italije u iznosu od 0,4 hiljada evra.

U skladu sa definisanim limitima u ugovorima zaključenim sa Međunarodnim finansijskim institucijama, European Fund for Southeast Europe (EFSE) i Green for Growth Fund-om (GGF), Banka je u obavezi da do konačne otplate obaveza po primljenim kreditima ispunjava određene finansijske pokazatelje.

Na dan 31. decembra 2019. godine, Banka je bila usklađena sa svim ugovorenim finansijskim pokazateljima.

Shodno Ugovorima sa međunarodnim finansijskim institucijama, Banka vrši redovno izveštavanje o ostvarenjima svojih pokazatelja poslovanja, uz detaljno obrazloženje svakog pojedinačno limita.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

22. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA DRUGIM KOMITENTIMA (nastavak)

DOSPEĆA PRIMLJENIH KREDITA OD KOMITENATA

Dospeća primljenih kredita od komitenata

Kreditore	U hiljadama EUR					
	Stanje 31. decembar u 2019. U 000 EUR	Stanje 31. decembar u 2019. U 000 RSD	Dospeva u 2020.	Dospeva u 2021.	Dospeva u 2022.	Dospeva posle 2022.
EIB	50,606	5,950,863	8,436	7,344	5,662	29,164
FRK	7,155	841,385	3,086	2,360	1,209	500
Vlada Republike Italije	406	47,684	146	130	130	-
UKUPNO	58,167	6,839,932	11,668	9,834	7,001	29,664

Kreditore	U hiljadama EUR						
	Stanje 31. decembar 2018. u 000 EUR	Stanje 31. decembar 2018. u 000 RSD	Dospeva u 2019.	Dospeva u 2020.	Dospeva u 2021.	Dospeva u 2022.	Dospeva posle 2022.
EIB	48,441	5,725,497	6,898	8,455	6,482	4,801	21,805
KFW	909	107,450	909	-	-	-	-
FRK	7,323	865,516	3,456	2,106	1,242	450	69
Vlada Republike Italije	567	66,956	161	146	130	130	-
UKUPNO	57,240	6,765,419	11,424	10,707	7,854	5,381	21,874

Primljeni krediti od komitenata odobreni su po sledećim stopama:

- od 0.85% do 1.50% fiksna godišnja kamatna stopa;
- 0.75% godišnje + 3M LIBOR za EUR;
- od 0.32% do 0.97% godišnje + 3M EURIBOR;
- od 0.36% do 0.45% godišnje + 6M EURIBOR.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

23. REZERVISANJA

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2019.	31. decembar 2018.
a) Kretanje na rezervisanjima za potencijalne gubitke po vanbilansnim stavkama		
Stanje na dan 1. januara	4,312	5,055
Ukidanje rezervisanja po osnovu prve primene MSFI 9	-	(200)
Nova rezervisanja (napomena 10a)	4,650	4,476
Ukidanje rezervisanja (napomena 10a)	(4,229)	(5,019)
Stanje na dan 31. decembra	4,733	4,312
b) Kretanje na rezervisanjima za zaposlene		
Stanje na dan 1. januara	79,465	27,139
Nova rezervisanja (napomena 11)	62,793	51,497
Ukidanje rezervisanja (napomena 11)	(2,412)	-
Ukidanje rezervisanja isplatom	(46,378)	-
Aktuarski /gubici	773	829
Stanje na dan 31. decembra	94,241	79,465
c) Kretanje na rezervisanjima za sudske sporove:		
Stanje na dan 1. januara	13,900	7,149
Nova rezervisanja	4,716	6,751
Stanje na dan 31. decembra	18,616	13,900
Ukupna rezervisanja	117,590	97,677

Rezervisanja za potencijalne gubitke u iznosu od 4,733 hiljade dinara (2018. godine: 4,312 hiljade dinara) formirana su po osnovu garancija i drugih vanbilansnih pozicija.

Nova rezervisanja za zaposlene se najvećim delom odnose na kratkoročna rezervisanja za bonuse zaposlenima.

U vezi sa postupcima koji se vode protiv Banke i prema stanju predmeta na dan 31. decembra 2019. godine rezervisano je 18,616 hiljada dinara (2018: 13,900 hiljada dinara).

24. OSTALE OBAVEZE

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2019.	31. decembar 2018.
Obaveze prema dobavljačima	22,582	57,395
Obaveze po osnovu primljenih avansa	127,593	60,073
Obaveze po osnovu lizinga	530,602	-
Obaveze po komisionim poslovima	167	167
Ostale obaveze iz poslovnih odnosa	50,992	100,677
Obaveze u obračunu	28,182	16,237
Prolazni i privremeni računi	276	476
Obaveze za porez na dodatu vrednost	3,109	7,589
Obaveze za druge poreze i doprinose	1,992	1,689
Razgraničene obaveze za ostale obračunate rashode	36,790	27,557
Razgraničeni ostali prihodi	41,808	30,588
Ostala pasivna vremenska razgraničenja - subvencionisana kamata	4,585	5,305
Ostale obaveze	1,532	1,284
UKUPNO:	850,210	309,037

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

24. OSTALE OBAVEZE (nastavak)

Obaveze po osnovu lizinga na dan 31.12.2019. – po periodu dospeća celokupnih ugovora:

Period dospeća obaveze	U hiljadama dinara
0-1 godine	15,413
1-3 godine	283,073
3-5 godina	79,590
5-10 godina	152,526
Ukupno:	530,602

Obaveze po osnovu lizinga nepokretnosti na dan 31.12.2019. – po periodu dospeća celokupnih ugovora:

Period dospeća obaveze	U hiljadama dinara
0-1 godine	6,089
1-3 godine	260,328
3-5 godina	79,590
5-10 godina	152,526
Ukupno:	498,533

Obaveze po osnovu lizinga vozila na dan 31.12.2019. – po periodu dospeća celokupnih ugovora:

Period dospeća ugovora U hiljadama dinara

0-1 godine	9,324
1-3 godine	22,745
Ukupno:	32,069

Pregled korišćenih inkrementalnih stopa zaduživanja po osnovu lizinga vozila

Vrsta zakupljenog vozila	Dospeće obaveza po osnovu lizinga – ročnost ugovora (po godinama)	Inkrementalna stopa zaduživanja	U hiljadama dinara
Automobili	0-1 godine	1,37%	9,324
Automobili	1-3 godine	1,37%	22,745
Ukupno:			32,069

Pregled korišćenih inkrementalnih stopa zaduživanja po osnovu lizinga nepokretnosti

Dospeće obaveza po osnovu lizinga - - ročnost ugovora (po godinama)	Inkrementalna stopa zaduživanja	U hiljadama dinara
0-1 godine	1,37%	6,089
1-3 godine	1,37-1,47%	260,328
3-5 godina	1,33-1,47%	79,590
5-10 godina	2,29-5,03%	152,526
Ukupno:		498,533

Dospeće nediskontovanih obaveza po osnovu zakupa nepokretnosti (po godinama)

	U hiljadama dinara
0-1 godine	159,960
1-3 godine	236,654
3-5 godina	60,189
5-10 godina	74,535
Ukupno:	531,338

Dospeće nediskontovanih obaveza po osnovu zakupa vozila (po godinama)

	U hiljadama dinara
0-1 godine	22,692
1-3 godine	10,434
Ukupno:	33,126

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

24. OSTALE OBAVEZE (nastavak)

Ukupni odlivi po osnovu lizinga u 2019. godini iznosili su 176,479 hiljada dinara po osnovu glavnice i prikazani su u Izveštaju o tokovima gotovine u okviru aktivnosti finansiranja, dok su odlivi po osnovu kamate 10,538 hiljada dinara prikazani u delu poslovnih aktivnosti. Banka uredno izmiruje svoje obaveze po osnovu sredstava uzetih u zakup. Prema postojećim saznanjima, buduća plaćanja (za 2020. godinu) banke po osnovu lizinga su oko 167,406 hiljada dinara.

Obaveze prema dobavljačima u iznosu od 22,582 hiljade dinara se odnose na redovne poslovne aktivnosti Banke koje su plaćene u januaru 2020. godine.

Pozicija Obaveze po osnovu primljenih avansa se odnosi na uplate klijenata za nedospele obaveze po kreditima u iznosu od 122,815 hiljada dinara.

Pozicija obaveze po osnovu lizinga se odnosi na obaveze koje banka ima prema zakupodavcima po osnovu diskontovanih lizing plaćanja za zalup nepokretnosti i automobila.

Pozicija Ostale obaveze iz poslovnih odnosa najvećim delom čine obaveze za licence prema Banksoftu (46,096 hiljada dinara).

Pozicija razgraničene obaveze odnosi na troškove koji su nastali u izveštajnom periodu ali za koje banka nije dobila dokumentaciju za knjiženje do izveštajnog datuma pa je izvršila rezervaciju istih.

25. KAPITAL

Kapital i struktura akcijskog kapitala Banke

U skladu sa Ugovorom o osnivanju i Statutom, Banka ima osnovni kapital koji se sastoji od:

- akcijskog kapitala
- emisione premije
- dobitka i
- rezervi Banke.

Bankom upravljaju osnivači Banke srazmerno uloženim sredstvima u obične akcije, u skladu sa Ugovorom o osnivanju i Statutom Banke.

Pregled kapitala Banke na dan 31. decembra 2019. i 2018. godine dat je u sledećoj tabeli:

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2019.	31. decembar 2018.
Akcijski kapital – obične akcije	5,658,940	5,658,940
Akcijski kapital – prioritetne akcije	601,340	601,340
Emisiona premija	2,712,323	2,712,323
Revalorizacione rezerve	926,753	452,553
Rezerve iz dobiti	1,726,527	1,312,431
Dobitak ranijih godina	-	52,373
Dobitak	472,836	361,725
UKUPNO:	12,098,719	11,151,685

Akcijski kapital Banke se sastoji od 565,894 obične akcije i 60,134 prioritetne akcije nominalne vrednosti 10,000 dinara. Ukupan kapital Banke se sastoji od akcijskog kapitala u iznosu od 6,260,280 hiljada dinara (2018. godine: 6,260,280 hiljada dinara), emisione premije u iznosu od 2,712,323 hiljade dinara (2018. godine: 2,712,323 hiljade dinara), rezervi iz dobiti u iznosu od 1,726,527 hiljada dinara (2018. godine: 1,312,431 hiljade dinara), revalorizacionih rezervi u iznosu od 926,753 hiljade dinara (2018. godine: 452,553 hiljade dinara). Banka je iskazala dobitak u 2019. godini u iznosu od 472,836 hiljada dinara (2018. godine: 361,725 hiljada dinara).

Kapital i struktura akcijskog kapitala Banke

Banka je dužna da održava minimalni koeficijent adekvatnosti kapitala od 8%, ustanovljen od strane Narodne banke Srbije. Koeficijent adekvatnosti kapitala na dan 31. decembra 2019. godine iznosio je 24.22% (2018. godine: 27.82%) što je više od minimuma propisanog od strane Narodne banke Srbije.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

25. KAPITAL (nastavak)

Struktura rezervi

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2019.	31. decembar 2018.
Revalorizacione rezerve:		
Rezerve po osnovu promene vrednosti osnovnih sredstava	305,796	305,273
Rezerve po osnovu promene vrednosti dužničkih instrumenata u RSD	591,371	111,902
Rezerve po osnovu promene vrednosti dužničkih instrumenata u stranoj valuti	27,015	32,035
Aktuarski dobici	2,571	3,343
Revalorizacione rezerve	926,753	452,553
Rezerve iz dobiti	1,726,527	1,312,431
UKUPNO:	2,653,280	1,764,984

Rezerve po osnovu promene vrednosti osnovnih sredstava se odnose na efekte procene građevinskih objekata iz prethodnih godina. Rezerve po osnovu promene vrednosti HoV se odnose na efekte usaglašenja sa fer vrednošću HoV kroz OCI na dan 31. decembra 2019. godine. Aktuarski dobici se odnose na efekte promene dugoročnih rezervisanja za otpremnine zaposlenih po osnovu obračuna aktuara. Rezerve iz dobiti se odnose na kumulirane efekte raspodele dobitka.

Osnovna zarada po akciji

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2019.	31. decembar 2018.
Neto dobitak	472,836	361,725
Prosečan ponderisan broj akcija u opticaju	565,894	565,894
Dobitak po akciji u dinarima	836	639

Struktura akcionara Banke na dan 31. decembra 2019. godine:

R.br	Naziv akcionara	Iznos u hiljadama dinara			UKUPNO	Procenat učešća (%)			UKUPNO
		Obične akcije	Prioritetne kumulativn e akcije	Ostale prioritetne akcije		Obične akcije	Prioritetne kumulativne akcije	Ostale prioritetne akcije	
1.	TURKIYE HALK BANKASI A.S.	5,658,940	1,340	600,000	6,260,280	100,00	100,00	100,00	100,00
	UKUPNO:	5,658,940	1,340	600,000	6,260,280	100,00	100,00	100,00	100,00

Struktura akcionara Banke na dan 31. decembra 2018. godine:

R.br	Naziv akcionara	Iznos u hiljadama dinara			UKUPNO	Procenat učešća (%)			UKUPNO
		Obične akcije	Prioritetne kumulativn e akcije	Ostale prioritetne akcije		Obične akcije	Prioritetne kumulativne akcije	Ostale prioritetne akcije	
1.	TURKIYE HALK BANKASI A.S.	5,658,940	1,340	600,000	6,260,280	100,00	100,00	100,00	100,00
	UKUPNO:	5,658,940	1,340	600,000	6,260,280	100,00	100,00	100,00	100,00

Turkiye Halk Bankasi AS je vlasnik 100% akcija Banke.

	31. decembar 2019			31. decembar 2018			
	Ukupno	Turkiye Halkbankasi	% Turkiye Halkbankasi	Ukupno	Turkiye Halkbankasi	% Turkiye Halkbankasi	
Obične akcije	565,894	565,894	100,00%	Obične akcije	565,894	565,894	100,00%
Preferencijalne akcije	60,134	60,134	100,00%	Preferencijalne akcije	60,134	60,134	100,00%
Ukupno:	626,028	626,028	100,00%	Ukupno:	626,028	626,028	100,00%

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

26. VANBILANSNA EVIDENCIJA

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2019.	31. decembar 2018.
a) Poslovi u ime i za račun trećih lica	265,345	271,833
b) Garancije, jemstva i preuzete neopozive obaveze		
Garancije u dinarima	9,609,607	6,128,796
Garancije u stranoj valuti	2,308,600	1,750,597
Ukupno garancije:	11,918,207	7,879,393
Preuzete neopozive obaveze za nepovučene kredite i plasmane u dinarima	1,574,212	1,813,172
Preuzete neopozive obaveze za nepovučene kredite i plasmane u stranoj valuti	-	-
Ukupno preuzete neopozive obaveze za nepovučene kredite i plasmane	1,574,212	1,813,172
Ukupno garancije, jemstva i preuzete neopozive obaveze	13,492,419	9,692,565
c) Finansijska imovina za obezbeđenje obaveza	2,260,870	-
d) Derivati namenjeni trgovanju po ugovorenoj vrednosti	943,938	1,579,341
e) Druge vanbilansne pozicije		
Obračunata evidenciona kamata	4,969,015	4,713,469
Preuzete obaveze po okvirnim kreditima i plasmanima	8,687,283	6,197,659
Druga vanbilansna evidencija	49,416,986	36,637,792
Ukupno druge vanbilansne pozicije	63,073,284	47,548,920
UKUPNO:	80,035,856	59,092,659

Pozicija preuzete neopozive obaveze za nepovučene kredite i plasmane u dinarima na dan 31. decembra 2019. godine se odnosi na neiskorišćene kredite i plasmane preduzeća u iznosu od 1,389,861 hiljada dinara (2018. godine: 1,626,133 hiljada dinara), neiskorišćene kredite i plasmane stanovništva u iznosu od 169,999 hiljada dinara (2018. godine: 166,453 hiljade dinara) i neiskorišćene kredite i plasmane preduzetnika u iznosu od 14,352 hiljade dinara (2018. godine: 20,587 hiljada dinara).

U okviru pozicije Druge vanbilansne pozicije proknjižena su sva materijalna i nematerijalna sredstva koja su uzeta kao sredstva obezbeđenja plaćanja i na dan 31. decembra 2019. iznose 42,918,164 hiljade dinara (2018. godine: 31,985,851 hiljada dinara).

Pored navedenog, u okviru druge vanbilansne pozicije na dan 31. decembra 2019. godine nalaze se:

- potraživanja za evidencionu kamatu koja iznose 4,969,015 hiljada dinara (2018. godine: 4,713,469 hiljada dinara),
- obveznice Republike Srbije po osnovu deponovane devizne štednje u iznosu od 740,671 hiljada dinara (2018. godine: 755,411 hiljada dinara),
- preuzete obaveze po okvirnim kreditima i plasmanima 8,687,283 hiljade dinara (2018. godine: 6,197,659 hiljada dinara)
- druga vanbilansna evidencija u iznosu od 5,758,151 hiljada dinara (2018. godine: 3,896,530 hiljada dinara).

U okviru druge vanbilansne evidencije na dan 31. decembra 2019. godine iznos od 3,665,876 hiljada dinara (2018. godine: 3,208,517 hiljada dinara) se odnosi na otpise potraživanja po odlukama Upravnog odbora kao i na računovodstveni otpis u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije koja je na snazi od 30. septembra 2017. godine. Pod računovodstvenim otpisom, u smislu ove Odluke, podrazumeva se otpis problematičnog kredita u slučaju kada je obračunati iznos obezvređenja tog kredita koji je banka evidentirala u korist ispravke vrednosti 100% njegove bruto knjigovodstvene vrednosti. Banka ne odustaje od naplate svojih potraživanja za koja vrši računovodstveni otpis, već samo vrši prenos potraživanja u vanbilansnu evidenciju.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

27. POVEZANA LICA

Banka ulazi u poslovne odnose sa povezanim licima. Sva stanja potraživanja i obaveza na dan bilansa stanja kao i prihodi i rashodi nastali u toku godine rezultat su uobičajenih poslovnih aktivnosti. Banka na svoja potraživanja i obaveze naplaćuje i plaća kamatu obračunatu primenom uobičajenih kamatnih stopa.

U narednoj tabeli prikazana je ukupna izloženost prema povezanim licima koja mogu imati uticaj na poslovanje Banke:

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2019.	31. decembar 2018.
a) Dati krediti, depoziti, ostali plasmani i ostala potraživanja		
Matično lice i društva pod zajedničkom kontrolom matičnog lica		
Turkiye Halk Bankasi AS	516,520	1,078,895
Ostala povezana lica		
RVM d.o.o.	45,134	76,552
Preduzeće TGK d.o.o. Čačak	30,025	28,447
Tax Free d.o.o. Beograd	6,169	8,174
DOO Duomos Novi Pazar	3,542	3,912
Inceptus d.o.o. Čačak	3,278	5,182
Animals d.o.o. Aranđelovac	6095	3,098
Halkbank a.d. Skopje	2,644	69,750
Agrohemija d.o.o. Čačak	1,219	2,237
Profesional 2000 d.o.o. Gornji Milanovac	-	1,328
Ostala pravna lica	7,033	3,175
Fizička lica	387,343	346,786
UKUPNO:	1,009,002	1,627,536
b) Primiti krediti i depoziti i ostale obaveze		
Matično lice i društva pod zajedničkom kontrolom matičnog lica		
Turkiye Halk Bankasi AS	2,351,872	2,363,974
Ostala povezana lica		
Demir Halkbank Holandija	593,932	295,867
Profesional 2000 d.o.o. Gornji Milanovac	-	4
Preduzeće TGK d.o.o. Čačak	3	2
Ostala pravna lica	324	-
Fizička lica	332	195
UKUPNO:	2,946,463	2,660,042
c) Vanbilansna potraživanja i obaveze		
Matično lice i društva pod zajedničkom kontrolom matičnog lica		
Turkiye Halk Bankasi AS	435,135	15,072
Halkbank a.d. Skopje	117,593	118,195
Ostala povezana lica		
RVM d.o.o.	120,589	17,702
Ninex d.o.o. Čačak - u stečaju	66,680	67,049
Agrohemija d.o.o. Čačak	6,027	4,046
Preduzeće TGK d.o.o. Čačak	4,228	4,246
Profesional 2000 d.o.o. Gornji Milanovac	1,700	1,345
Preduzeće Silver d.o.o. Čačak	550	2,238
Ostala pravna lica	2,083	1,541
Fizička lica	19,406	22,300
UKUPNO:	773,991	253,734

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

27. POVEZANA LICA (nastavak)

Kredit i depoziti dati odnosno primljeni tj. odobreni od strane matičnog lica i lica pod zajedničkom kontrolom i značajnim uticajem matičnog lica odobravani su i pribavljani po uobičajenim tržišnim kamatnim stopama koje su obelodanjene u napomenama 17, 18, 21 i 22.

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2019.	31. decembar 2018.
d) Prihodi od kamata i naknada		
Matično lice i društva pod zajedničkom kontrolom matičnog lica		
Turkiye Halk Bankasi AS	185	2,828
Ostala povezana lica		
RVM d.o.o.	2,345	2,115
Preduzeće TGK d.o.o. Čačak	776	770
Animals d.o.o. Aranđelovac	470	513
Tax Free d.o.o. Beograd	391	20
Inceptus d.o.o. Čačak	308	179
Agrohemiya d.o.o. Čačak	286	244
Ivex Drink d.o.o. Ivanjica	186	67
DOO Duomos Novi Pazar	144	44
Profesional 2000 d.o.o. Gornji Milanovac	104	101
Jelena Mijailović PR	94	24
Ena Ugljanin PR	58	15
Društvo Interprogres Čačak	46	65
TIBO Kompanija doo Beograd Mladenovac	25	29
Preduzeće Silver doo Čačak	23	87
ST-KR Dekoratex	13	15
Prevoznik Grujičić Milovan PR	5	8
Big Win d.o.o.	-	18
Ostala pravna lica	145	162
Fizička lica	22,724	19,284
UKUPNO:	28,328	26,588
e) Rashodi od kamata i naknada		
Matično lice i društva pod zajedničkom kontrolom matičnog lica		
Turkiye Halk Bankasi AS	5,778	4,813
Lica pod značajnim uticajem matičnog lica		
Demir Halkbank Holandija	10,902	15,101
Ostala povezana lica		
Fizička lica	791	653
UKUPNO:	17,471	20,567

Bruto primanja predsednika i članova Upravnog i Izvršnog odbora u 2019. godini iznose 61,987 hiljada dinara, dok su u 2018. godini iznosila 51,804 hiljada dinara. Neto primanja predsednika i članova Upravnog i Izvršnog odbora u 2019. godini iznose 44,868 hiljada dinara, dok su u 2018. godini iznosila 41,842 hiljade dinara.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA

Uvod

U skladu sa Zakonom o bankama ("Službeni glasnik RS" br. 107/2005, 91/2010 i 14/2015), Odlukom Narodne Banke Srbije o upravljanju rizicima ("Službeni glasnik RS" br. 45/2011, 94/2011, 119/2012, 123/2012, 23/2013 – dr. odluka, 43/2013, 92/2013, 33/2015, 61/2015, 61/2016, 103/2016, 119/2017, 76/2018, 57/2019 i 88/2019) i Odlukom o upravljanju rizikom likvidnosti banke ("Službeni glasnik RS" br. 103/2016), kao i u skladu sa internim politikama, metodologijama i procedurama u Halkbank a.d., Beograd (u daljem tekstu: Banka) identifikovani su rizici kojima je Banka izložena u svom poslovanju, i to:

- Rizik likvidnosti;
- Kreditni rizik, koji uključuje i rezidualni rizik, rizik smanjenja vrednosti potraživanja, rizik izmirenja/ispоруke, rizik druge ugovorne strane, kreditno-kamatni rizik, kreditno–devizni rizik i rizik koncentracije;
- Rizik ostvarivanja gubitaka po osnovu uticaja spoljnih faktora;
- Kamatni rizik;
- Tržišni rizici koji uključuju i devizni rizik, cenovni rizik i robni rizik;
- Rizik poveravanja aktivnosti trećim licima;
- Rizik od pranja novca i finansiranja terorizma;
- Rizik uvođenja novih proizvoda / usluga;
- Rizici ulaganja u druga pravna lica i u osnovna sredstva;
- Rizici koji se odnose na zemlju porekla lica prema kome je Banka izložena;
- Operativni rizik, uključujući i pravni rizik;
- Reputacioni rizik;
- Strateški rizik;
- Rizik usklađenosti poslovanja sa zakonskim propisima, koji obuhvata rizik od sankcija regulatornog tela, rizik od finansijskih gubitaka i reputacioni rizik;
- Rizik po životnu i društvenu sredinu.

Ciljevi Banke u pogledu upravljanja rizicima, uspostavljeni sistemom upravljanja rizicima, su minimiziranje negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital po osnovu izloženosti Banke gore navedenim rizicima uz poštovanje definisanih okvira apetita rizika kao i održavanje potrebnog nivoa adekvatnosti kapitala. Tokom 2019. godine Banka nije sprovedila izmene ciljeva u upravljanju rizicima definisanim u prethodnom stavu ali je unapređenjem i uvođenjem novih strategija, politika, procedura, metodologija i uputstava znatno unapredila okvir upravljanja rizicima i adekvatno artikulisanje ciljeva u upravljanju svim rizicima.

Tokom 2019. Banka je unapređivala procese upravljanja rizicima na način da je usaglasila i unapredila postojeće strategije i politike, kao i procedure i uputstva koje se odnose na identifikovanje, merenje, procenu, ublažavanje i upravljanje rizicima i upravljanje kapitalom.

Sistem upravljanja rizicima koji je uspostavljen u Banci obuhvata:

- Strategije i politike za upravljanje rizicima, kao i procedure i uputstva za identifikovanje, merenje, procenu, ublažavanje i upravljanje rizicima;
- Sklonost ka rizicima –namera Banke da preuzima rizike radi ostvarivanja svojih strategija i politika (struktura rizika), kao i određivanje prihvatljivog nivoa preuzetih rizika (tolerancija prema rizicima);
- Rizični profil–procena Banke o strukturi i nivoima svih rizika kojima je izložena ili može biti izložena u svom poslovanju;
- Okvir apetita rizika (u daljem tekstu: RAF) –Celokupni pristup, uključujući strategije, politike, procedure, procese, kontrole i sisteme kroz koje se uspostavlja, komunicira i prati apetit za preuzimanje rizika. On uključuje izjavu o riziku apetita, limite rizika i pregled uloga i odgovornosti organizacionih delova Banke koji nadziru primenu i praćenje RAF-a. RAF uzima u obzir materijalno značajne rizike za Banku, kao i za dobru poslovnu reputaciju koji Banka uživa u odnosu na komitente, deponente, kreditore i tržište uopšte. RAF se usklađuje sa poslovnom strategijom Banke.
- Izjava o apetitu za preuzimanje rizika (u daljem tekstu: RAS) –Predstavlja agregirani nivo rizika koje je Banka spremna da prihvati, ili da izbegne, kako bi ostvarila svoje poslovne ciljeve. Uključuje kvalitativne opise, kao i kvantitativne mere izražene u odnosu na prihode, kapital, merenje rizika, likvidnost i druge relevantne pokazatelje. Takođe ona obezbeđuje i kvantifikovanje nivoa rizika koji su teško merljivi, kao što su reputacioni rizik i rizik usklađenosti poslovanja, sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE 31. decembar 2019. godine

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

Uvod (nastavak)

- Unutrašnju organizaciju, odnosno organizacionu strukturu kojom je obezbeđeno da su aktivnosti upravljanja rizicima i aktivnosti podrške funkcionalno i organizaciono odvojene od aktivnosti preuzimanja rizika, sa jasno utvrđenom podelom poslova i dužnosti zaposlenih kojom se sprečava sukob interesa;
- Efektivan i efikasan proces upravljanja rizicima koji obuhvata ublažavanje, praćenje i kontrolu rizika kojima je Banka izložena ili može biti izložena;
- Sistem unutrašnjih kontrola kao skup procesa i procedura uspostavljenih radi adekvatne kontrole rizika, praćenja efektivnosti i efikasnosti poslovanja, pouzdanosti finansijskih i ostalih podataka i informacija Banke, kao i njihove usklađenosti s propisima i unutrašnjim aktima, sa ciljem obezbeđenja sigurnosti i stabilnog poslovanja;
- Odgovarajući informacioni sistem.

Upravni odbor Banke odgovoran je za uspostavljanje jedinstvenog sistema upravljanja rizicima u Banci i za nadzor nad tim sistemom. Upravni odbor Banke je dužan da obezbedi da Izvršni odbor Banke identifikuje rizike kojima je Banka izložena kao i da kontrolu tih rizika vrši u skladu sa usvojenim politikama i procedurama.

Izvršni odbor sprovodi strategije i politike za upravljanje rizicima usvojene od strane Upravnog odbora, utvrđuje procedure i uputstva za identifikovanje, merenje, procenu i upravljanje rizicima, analizira efikasnost njihove primene i izveštava Upravni odbor uvezi sa tim aktivnostima.

Odbor za reviziju odgovoran je za kontinuirani nadzor nad primenom politika i procedura za upravljanje rizicima i sprovođenje sistema unutrašnjih kontrola.

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom je nadležan za praćenje izloženosti Banke rizicima koji proizilaze iz strukture njenih bilansnih potraživanja i obaveza i vanbilansnih stavki, i predlaže mere za upravljanje rizicima.

Nadležni kreditni odbor odlučuje o odobravanju kredita i drugih vrsta plasmana kao i o izmenama uslova plasmana. Donosi odluke o svim pitanjima u vezi sa naplatom, uključujući reprogram i restrukturiranje i svim ostalim pitanjima vezano za potencijalno problematične, problematične plasmane i sporna potraživanja.

28.1 Kreditni rizik

Upravljanje kreditnim rizikom

Kreditni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled neizvršavanja obaveza dužnika prema Banci. Efekti ovog rizika se mere iznosom troškova Banke nastalih zbog neizvršenja tih obaveza od strane dužnika.

Za upravljanje kreditnim rizikom u Banci odgovorni su:

- Upravni odbor koji je utvrdio strategiju za upravljanje rizicima i politiku za upravljanje kreditnim rizikom;
- Izvršni odbor koji sprovodi usvojenu strategiju i politiku i utvrđuje procedure i uputstva za upravljanje rizicima;
- Odbor za upravljanje aktivom i pasivom koji između ostalog prati izloženost Banke kreditnom riziku i predlaže odgovarajuće mere za upravljanje ovim rizikom;
- Kreditni odbor Banke koji odobrava pojedinačne plasmane i donosi odluke o svim pitanjima u vezi sa naplatom potencijalno problematičnih, problematičnih i spornih potraživanja;
- Sektor za upravljanje kreditiranjem koji vrši procenu kreditnog rizika klijenta i
- Služba za upravljanje rizicima prati kvalitet kreditnog portfolija.

Ocena izloženosti kreditnom riziku vrši se u Sektoru za kreditiranje i Službi za upravljanje rizicima.

U Sektoru za kreditiranje ocena izloženosti kreditnom riziku vrši se prilikom analize zahteva klijenata.

U Sektoru za kreditiranje identifikuje se, kontroliše i prati kreditni rizik na nivou pojedinačnih dužnika, kroz ocenu boniteta klijenata i kvaliteta sredstava obezbeđenja.

Identifikovanje, kontrola i praćenje kreditnog rizika na nivou portfolija vrši se u Službi za upravljanje rizicima kroz izradu i analizu izveštaja o portfoliju Banke, kontrolu klasifikacije bilansne aktive i vanbilansnih stavki, izračunavanje ispravki vrednosti i rezervisanja, kontrolu kvaliteta bilansne aktive i vanbilansnih stavki.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

28.1 Kreditni rizik (nastavak)

28.1.2 Analiza finansijskih sredstava, finansijskih obaveza i vanbilansnih stavki

U narednim pregledima predstavljena su finansijska sredstva i finansijske obaveze Banke na dan 31. decembra 2019. i 31. decembra 2018. godine, i to:

- Prema pozicijama iz Bilansa stanja na neto nivou,
- Prema izloženosti kreditnom riziku na bruto nivou,
- Prema obezvređenju na bruto i neto nivou,
- Po internim kategorijama u skladu sa MSFI 9 na bruto i neto nivou,
- Prema fer vrednosti kolaterala i drugog obezbeđenja na bruto nivou,
- Prema LTV raciju za finansijska sredstva obezbeđena hipotekom,
- Po intervalima kašnjenja na bruto i neto nivou,
- Po granama delatnosti na bruto i neto nivou,
- Po regionima na neto nivou,
- Po fer vrednosti,
- Sredstva stečena naplatom potraživanja,
- Otpis i otpust potraživanja,
- Pregled restrukturiranih finansijskih sredstava.

Struktura neto finansijskih sredstava, finansijskih obaveza i vanbilansnih stavki

Finansijska sredstva, finansijske obaveze i vanbilansne stavke prikazane su u narednim pregledima u neto iznosu. Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija i krediti i potraživanja od komitenata umanjeni su za iznose naplaćenih, a neprihodovanih naknada po osnovu troškova servisiranja kredita, koje prilikom odobravanja plasmana ulaze u obračun efektivne kamatne stope i koje se naknadno priznaju u okviru pozicije prihoda od kamata primenom metoda efektivne kamatne stope, kao i za ispravku vrednosti. Kod vanbilansnih stavki Banka nema razgraničenih naknada po osnovu troškova servisiranja (metoda efektivne kamatne stope) već se naknade linearno razgraničavaju, pa su vanbilansne stavke prikazane takođe u neto iznosu, odnosno bruto iznos je umanjen za rezervisanja za gubitke.

Na dan 31. decembra 2019. godine gotovina, gotovinski ekvivalenti i sredstva kod centralne banke su veća za 2,370,447 hiljada dinara u odnosu na 31. decembar 2018. godine i učestvuju sa 14.70% u ukupnim finansijskim sredstvima, povećana je i pozicija Založenih hartija od vrednosti za 2,260,870 hiljada dinara, zatim pozicija Hartije od vrednosti za 1,632,613 hiljada dinara, kao i krediti i potraživanja od komitenata za 7,039,269 hiljade dinara koja učestvuju sa 67.26% u ukupnim finansijskim sredstvima.

Na dan 31. decembra 2019. godine depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima su povećani za 9,320,777 hiljada dinara u odnosu na 31. decembar 2018. godine i učestvuju sa 83.92% u ukupnim finansijskim obavezama.

Na dan 31. decembra 2019. godine vanbilansne stavke su povećane za 6,289,047 hiljada dinara u odnosu na 31. decembar 2018. godine. Garancije i akreditivi su povećani za 4,037,854 hiljada dinara i učestvuju sa 53.74% u ukupnim vanbilansnim stavkama. Neiskorišćene obaveze su povećane za 2,251,193 i učestvuju sa 46.26% u ukupnim vanbilansnim stavkama.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

28.1 Kreditni rizik (nastavak)

FINANSIJSKA SREDSTVA I FINANSIJSKE OBAVEZE (neto, u hiljadama dinara)

U narednom pregledu su prikazana finansijska sredstva i obaveze prema kategorijama u skladu sa MSFI 9.

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2019.	31. decembar 2018.
Finansijska sredstva	68,105,201	55,488,326
Gotovina i sredstva kod centralne banke	10,013,564	7,643,117
Založena finansijska sredstva	2,260,870	-
Potraživanja po osnovu derivata	-	6,278
Hartije od vrednosti	8,346,480	6,713,867
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	1,453,134	2,281,251
Kreditni i potraživanja od komitenata	45,804,396	38,765,127
Ostala sredstva	226,757	78,686
Finansijske obaveze	57,500,966	45,614,578
Obaveze po osnovu derivata	1,563	-
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	8,438,685	6,180,692
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	48,486,776	39,165,999
Ostale obaveze	573,942	267,887
	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2019.	31. decembar 2018.
Vanbilansne stavke (neto)	22,174,959	15,885,912
Garancije i akreditivi	11,916,380	7,878,526
Velika pravna lica	1,282,288	693,640
Srednja, mala, mikro i preduzetnici	9,406,080	6,770,974
Stanovništvo	6,684	708
Ostali klijenti	1,221,328	413,204
Neiskorišćene obaveze	10,258,579	8,007,386
Velika pravna lica	949,843	516,977
Srednja, mala, mikro i preduzetnici	9,131,823	7,251,205
Stanovništvo	176,148	238,776
Ostali klijenti	765	428

Bruto izloženost kreditnom riziku

Bruto izloženost kreditnom riziku po osnovu kredita i potraživanja od komitenata na dan 31. decembar 2019. godine je povećana za 6,694,460 hiljada dinara u odnosu na stanje na dan 31. decembar 2018. godine. Povećana je izloženost prema srednjim, malim, mikro pravnim licima i preduzetnicima za 4,106,539 hiljade dinara, velikim pravnim licima za 998,197 hiljada dinara stanovništvu za 1,547,949 hiljada dinara i javnom sektoru za 84,987 hiljade dinara. Izloženost je smanjena za 43,212 hiljada dinara prema ostalim klijentima, neprofitnim pravnim licima, pravnim licima koja se bave društvenom delatnošću i pravna lica u stečaju.

U strukturi bruto kredita i potraživanja od komitenata najveće procentualno povećanje je u javnom sektoru za 132.82% , velikih pravnih lica za 76.07% , srednjih, malih, mikro klijenata i preduzetnika za 15.23% i stanovništva za 13.24%, dok je prema ostalim klijentima smanjena za 27.23%.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

28.1 Kreditni rizik (nastavak)

Bruto izloženost kreditnom riziku (nastavak)

Kreditni rizik - bruto izloženost (u hiljadama dinara)

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2019.	31. decembar 2018.
Finansijska sredstva	69,211,863	56,933,648
Gotovina i sredstva kod centralne banke	10,014,725	7,644,011
Založena finansijska sredstva	2,260,870	-
Potraživanja po osnovu derivata	-	6,278
Hartije od vrednosti	8,346,480	6,713,867
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	1,453,796	2,283,173
Kredit i potraživanja od komitenata	46,889,405	40,194,945
Od toga:		
Javni sektor	148,974	63,987
Velika pravna lica	2,310,431	1,312,234
Srednja, mala, mikro i preduzetnici	31,072,380	26,965,841
Stanovništvo	13,242,145	11,694,196
Ostali klijenti	115,475	158,687
Ostala sredstva	246,587	91,374

Bruto izloženost kreditnom riziku po osnovu vanbilansnih stavki povećana je 31. decembra 2019. godine u odnosu na 31. decembar 2018. godine za 6,289,468 hiljada dinara odnosno za 39.58%. Bruto izloženost po osnovu garancija i akreditiva prema velikim pravnim licima povećana je za 588,645 hiljada dinara, prema srednjim, malim i mikro privrednim društvima i preduzetnicima za iznos od 2,634,311 hiljada dinara, prema ostalim klijentima za 809,882 hiljade dinara i prema stanovništvu za 5,975 hiljade dinara.

Neiskorišćene obaveze veće su 31. decembra 2019. godine u odnosu na 31. decembar 2018. godine za 2,250,655 hiljadu dinara, odnosno za 28.10%. Bruto izloženost po osnovu neiskorišćenih obaveza prema velikim pravnim licima povećana je za 432,923 hiljade dinara, prema srednjim, malim i mikro privrednim društvima i preduzetnicima za iznos od 1,880,071 hiljada dinara, prema ostalim klijentima za 335 hiljade dinara (neprofitna društva, društva koja se bave društvenom delatnosti i društva u stečaju), dok je smanjena prema stanovništvu za 62,674 hiljadu dinara.

Bruto izloženost po vanbilansnim stavkama (u hiljadama dinara)

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2019.	31. decembar 2018.
Vanbilansne stavke	22,179,692	15,890,223
Garancije i akreditivi	11,918,207	7,879,393
Velika pravna lica	1,282,291	693,645
Srednja, mala, mikro i preduzetnici	9,406,118	6,771,807
Stanovništvo	6,684	709
Ostali klijenti	1,223,114	413,232
Neiskorišćene obaveze	10,261,485	8,010,830
Velika pravna lica	949,950	517,027
Srednja, mala, mikro i preduzetnici	9,134,586	7,254,515
Stanovništvo	176,184	238,858
Ostali klijenti	765	430

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

28.1 Kreditni rizik (nastavak)

Obezvredenost finansijskih sredstava

U skladu sa zahtevima MSFI 9, Banka je uspostavila metodologiju za procenu ispravke vrednosti finansijskih sredstava (Metodologija za obračun ispravke vrednosti u skladu sa IFRS 9). Metodologija se primenjuje na sve vrste finansijskih instrumenata koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti, ili fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat, osim na:

- Učešća u zavisnim entitetima, pridruženim entitetima i zajedničkim poduhvatima koja se računovodstveno obuhvataju u skladu sa MSFI 10 - Konsolidovani finansijski izveštaji, MRS 27 - Pojedinačni finansijski izveštaji ili MRS 28 - Učešća u pridruženim entitetima i zajedničkim poduhvatima (osim u slučajevima kada MSFI 10, MRS 27 ili MRS 28 zahtevaju ili dozvoljavaju entitetu da obračunava učešće u zavisnom entitetu, pridruženom entitetu ili zajedničkom ulaganju u skladu sa nekim ili svim zahtevima MSFI 9);
- Prava i obaveze poslodavca po planovima o primanjima zaposlenih, na koja se primenjuje MRS 19 Primanja zaposlenih;
- Prava i obaveze koji su u delokrugu MSFI 15 Prihodi od ugovora sa kupcima koji su finansijski instrumenti, osim onih koje MSFI 15 propisuje da treba računovodstveno da se obuhvate u skladu sa ovim standardom.

Finansijski instrumenti definisani su u MRS 32, koji ih definiše kao ugovore na osnovu koga nastaje finansijsko sredstvo jednog entiteta i finansijska obaveza ili instrument kapitala drugog entiteta. Samim tim, finansijska sredstva za potrebe zahteva koji se odnose na obračun ispravke vrednosti, su:

- gotovina i
- ugovorno pravo, koje podrazumeva - primanja gotovine ili drugog finansijskog sredstva od drugog entiteta ili razmene finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza s drugim entitetom pod uslovima koji su potencijalno povoljni.

Priznavanje i modifikacija finansijskih sredstava

Banka priznaje finansijsko sredstvo u svojim finansijskim izveštajima onda kada postane jedna od ugovornih strana u samom instrumentu. Pri početnom priznavanju Banka odmerava finansijsko sredstvo po fer vrednosti uvećanoj ili umanjenoj, za troškove transakcije koji se mogu direktno pripisati sticanju ili emitovanju finansijskog sredstva.

U nekim okolnostima ponovo ugovaranje ili modifikacija ugovornih tokova gotovine finansijskog sredstva mogu da dovedu do prestanka priznavanja postojećeg finansijskog sredstva u skladu sa ovim standardom. Kada modifikacija finansijskog sredstva rezultira u prestanku priznavanja postojećeg finansijskog sredstva i naknadnog priznavanja modifikovanog finansijskog sredstva, modifikovano sredstvo se smatra "novim" finansijskim sredstvom za svrhe ovog standarda.

U ovakvim situacijama, Banka vrši kvantitativnu i kvalitativnu procenu i ocenjuje da li postoji značajna razlika između novčanih tokova originalnog finansijskog sredstva i novčanih tokova modifikovanog ili zamenjenog finansijskog sredstva. Ukoliko postoji značajna razlika u novčanim tokovima, ugovorna prava od originalnog finansijskog sredstva se smatraju isteklim i treba priznati novo sredstvo izdato pod novim uslovima.

Finansijsko sredstvo može biti modifikovano ili zamenjeno, kao deo transakcije sa istom ugovornom stranom. Na primer, kada je dužnik u finansijskim poteškoćama, sa kreditorima se može pregovarati o restrukturiranju nekih ili svih dužnikovih obaveza, kako bi se omogućio adekvatan otplatni kapacitet duga, bilo u potpunosti ili delimično. Ovakve okolnosti se često u praksi nazivaju „forbearance“.

Modifikacije koje prouzrokuju prestanak priznavanja starog finansijskog sredstva i inicijalno priznavanje novog, a koje su bile motivisane padom u kreditnoj sposobnosti i otplatnom kapacitetu i ukoliko su u isto vreme ispunjeni uslovi:

- da se radi o značajnoj modifikaciji (razlika u novčanim tokovima je veća od 10%) i
- plasman je veći od EUR 200,000,

vođe inicijalnom priznavanju finansijskih sredstava koje standard definiše kao „POCI“ (Purchased or Originated Credit-Impaired), tj. sredstva koja su obezvređena u momentu inicijalnog priznavanja.

MSFI 9 u slučaju značajne modifikacije finansijskog instrumenta ukazuje na potrebu za prestankom priznavanja starog finansijskog sredstva i priznavanjem novog po fer vrednosti na dan priznavanja. Prestanak priznavanja dovodi do trajnog dobitka ili gubitka, koji mora biti priznat u okviru bilansa uspeha, a jednakog razlici između amortizovane vrednosti starog finansijskog sredstva i fer vrednost novog finansijskog sredstva umanjenoj za iznos očekivanih kreditnih gubitaka priznatih kao ispravka vrednosti na novom finansijskom sredstvu.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE 31. decembar 2019. godine

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

28.1 Kreditni rizik (nastavak)

Očekivani kreditni gubitak

MSFI 9 je uveo koncept očekivanog kreditnog gubitka koji Banka treba da identifikuje i prizna po osnovu svih finansijskih sredstava regulisanim ovim standardom. Banka obračunava i priznaje ispravku vrednosti u skladu sa Metodologijom za sve finansijske instrumente koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti kao i za finansijska sredstva koja se odmeravaju po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat.

Ispravka vrednosti se za FVOCI instrumente obračunava kao i za finansijska sredstva po amortizovanoj vrednosti (evidentira se kao rashod u bilansu uspeha) ali se kumulirana ispravka u finansijskim izveštajima ne oduzima od fer vrednosti sredstva, već se oduzima od ukupne promene fer vrednosti koja se evidentira u ostalom rezultatu.

Obračunati očekivani kreditni gubici predstavljaju verovatnoćom ponderisane procene kreditnih gubitaka (tj. sadašnja vrednost svih razlika ugovorenih novčanih tokova i novčanih tokova koje banka očekuje da primi) tokom očekivanog roka trajanja finansijskog instrumenta. Samim tim, za finansijska sredstva, kreditni gubitak je sadašnja vrednost razlike između:

- ugovornih tokova gotovine koji pripadaju Banci po ugovoru; i
- tokova gotovine koje Banka očekuje da primi,

Za nepovučene obaveze po odobrenom okvirnom kreditu, kreditni gubitak predstavlja sadašnju vrednost razlike između:

- ugovornih tokova gotovine koji pripadaju Banci ako imalac obaveze po zajmu povuče sredstva zajma i
- tokova gotovine koje Banka očekuje da primi ako se zajam povuče.

Za izloženosti po osnovu dokumentarnih poslova kao što su garancije ili akreditivi, kreditni gubitak predstavlja sadašnju vrednost razlike između:

- ugovornih tokova gotovine ako korisnik garancije ili akreditiva zatraži plaćanje od strane Banke i
- tokova gotovine koje Banka očekuje da primi od dužnika nakon što izvrši plaćanje.

Banka klasifikuje sva finansijska sredstva koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti u tri nivoa obezvređenosti u zavisnosti od stepena rizičnosti tj očekivanog gubitka i to:

- Nivo 1 pokriva svu novu finansijsku aktivu u trenutku inicijalnog priznavanja i instrumente koji nemaju značajno pogoršanje kreditnog kvaliteta od trenutka inicijalnog priznavanja ili su ti instrumenti u kategoriji niskog kreditnog rizika;
- Nivo 2 pokriva finansijske instrumente koji imaju značajno pogoršanje u kreditnom kvalitetu od trenutka inicijalnog priznavanja, ali ne postoji objektivni dokaz obezvređenja po osnovu kreditnih gubitaka;
- Nivo 3 pokriva finansijsku aktivu kod koje postoji objektivni dokaz obezvređenja na izveštajni datum odnosno tzv status „default-a“ odnosno statusa neplaćanja od strane klijenta. i
- POCI koji uključuju sva kupljena ili generisana kreditno obezvređena sredstva (POCI), kao sredstva obezvređena pri početnom priznavanju.

Modifikacije koje prouzrokuju prestanak priznavanja starog finansijskog sredstva i inicijalno priznavanje novog, a koje su bile motivisane padom u kreditnoj sposobnosti i otplatnom kapacitetu, vode inicijalnom priznavanju finansijskih sredstava koje standard definiše kao „POCI“, tj. sredstva koja su obezvređena u momentu inicijalnog priznavanja.

Za potrebe analize, Banka je identifikovala niz kriterijuma koje koristi za potrebe procene i koje koristi radi poređenja sa stanjem u momentu inicijalnog priznavanja finansijskog instrumenta u skladu sa MSFI 9. Identifikacija jednog ili više od navedenih indikatora može ukazivati da je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika usled čega se finansijska sredstva klasifikuju u Nivo 2 i to:

- Segment pravnih lica
 - 1) Docnja preko 30 dana u kontinuitetu na dan
 - 2) Blokada preko 30 dana bez prekida na dan
 - 3) Status FBE PE
 - 4) Zaduženost: Ukupne obaveze (dugoročne + kratkoročne obaveze)/kapital >1 i u isto vreme promena prodaje tj pad prihoda veći od 30%
 - 5) Zaduženost: Ukupne obaveze (dugoročne + kratkoročne obaveze)/kapital >1 u isto vreme Ročna neusklađenost (obratna imovina – kratkoročne obaveze) < 1 i u isto vreme Neadekvatni tokovi gotovine (tokovi gotovine iz poslovnih aktivnosti – kratkoročne finansijske obaveze) <1

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

28.1 Kreditni rizik (nastavak)

Očekivani kreditni gubitak (nastavak)

Za novoosnovana društva se ne uzima u obzir kriterijum 4 i 5.

- Segment fizičkih lica
 - 1) Docnja preko 30 dana u kontinuitetu na dan
 - 2) Status FBE PE
 - 3) Preminuli klijenti

FBE PE status podrazumeva status restrukturiranog neproblematičnog potraživanja kod kojih je došlo do promene uslova pod kojima je ugovoren kredit ali koji nisu posledica pogoršanja finansijske sposobnosti dužnika.

Za potrebe klasifikacije finansijskih sredstava u Nivo 3, Banka je identifikovala listu indikatora koji se prate radi identifikacije tzv. statusa default-a a koji su zasnovani bazi na opštih (regulatornih) inikatora default-a (docnja, blokada, stečaj, FBE NPE) kao i na bazi kvantitativnih pokazatelja u bilansima klijenata koji su određeni na bazi istorije kretanja portfolija Banke. Identifikovani indikatori default-a su sledeći:

- Segment pravnih lica
 - 1) Docnja preko 90 dana u kontinuitetu na dan
 - 2) Blokada preko 90 dana bez prekida na dan
 - 3) FBE NPE
 - 4) Stečaj ili likvidacija i tuženi, suspenzija kamate
 - 5) Gubitak iznad visine kapitala, u isto vreme Neadekvatni tokovi gotovine (tokovi gotovine iz poslovnih aktivnosti – kratkorocne finansijske obaveze) <1 i u isto vreme pad prihoda veci od 50% prema zvaničnim godišnjim finansijskim izveštajima za poslednje dve godine
 - 6) POCI

Za novoosnovana društva se ne uzima u obzir kriterijum 5.

- Segment fizičkih lica
 - 1) Docnja preko 90 dana u kontinuitetu na dan
 - 2) Tuženi
 - 3) Instrumenti kod kojih je izvršena suspenzija kamate
 - 4) FBE NPE
 - 5) POCI

FBE NPE status podrazumeva status restrukturiranog problematičnog potraživanja koje je restrukturirano usled pogoršanja finansijske sposobnosti dužnika.

Kriterijumi docnje uključuju materijalno značajno kašnjenje koje se definiše kao bar 1% pojedinačnog potraživanja, ali ne manje od RSD 1,000 za fizičko lice, odnosno RSD 10,000 za pravno lice.

U skladu sa navedenim, Banka obračunava na svaki datum izveštavanja ispravku vrednosti u iznosu koji je jednak očekivanim kreditnim gubicima tokom životnog veka, ako je kreditni rizik za taj finansijski instrument značajno porastao od početnog priznavanja (finansijska sredstva u nivou 2), ili postoji identifikovan objektivan dokaz obezvređenja (finansijska sredstva u nivou 3), odnosno po iznosu koji je jednak očekivanim dvanaestomesečnim kreditnim gubicima za sve finansijske instrumente kod kojih kreditni rizik nije značajno porastao od početnog priznavanja (finansijska sredstva u nivou 1).

Na ovaj način obračunati očekivani kreditni gubici za ceo period trajanja finansijskog instrumenta predstavljaju gubitke koje Banka priznaje za potrebe obračuna ispravke vrednosti u nivou 2 i nivou 3, dok najviše jednogodišnji deo ovako obračunatih kreditnih gubitaka, predstavlja očekivani kreditni gubitak koji se priznaje za finansijske instrumente u nivou 1.

Pristup Banke za obračun očekivanih kreditnih gubitaka za ceo period trajanja finansijskog instrumenta se može prikazati sledećom formulom:

$$ECL = \sum_{t=1}^T (EAD_t * MPD_t * LGD_t * DF_t)$$

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE 31. decembar 2019. godine

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

28.1 Kreditni rizik (nastavak)

Očekivani kreditni gubitak (nastavak)

ECL - Expected credit loss (očekivani kreditni gubitak)
 EAD - Exposure at default (izloženost u trenutku default-a)
 MPD - Marginal Probability of default (marginalna verovatnoća default-a)
 LGD - Loss given default (gubitak u slučaju default-a klijenta)
 DF - EIR based discount factor (diskontni faktor zasnovan na EKS)

EAD komponenta

EAD, odnosno izloženost u slučaju statusa default-a predstavlja procenu knjigovodstvene vrednosti potraživanja Banke u skladu sa MSFI 9 u momentu default-a, uzimajući u obzir profil ugovorenih novčanih tokova kao i moguća dodatna povlačenja iz odobrenih linija pre momentu default-a. Kod finansijskih instrumenata kod kojih ne postoje definisani novčani tokovi, kao ni ugovoreni rokovi dospeća, Banka iste utvrđuje na osnovu empirijskog iskustva.

U skladu sa gore navedenim, Banka obračunava faktore kreditne konverzije, i to odvojeno za:

- Plative, činidbene garancije i akreditive,
- Neiskorišćene limite po kreditnim linijama (i to posebno za opozive i posebno za neopozive),
- Kreditne kartice,
- Overdrafte po segmentu.

PD parametar

Probability of default (PD), odnosno verovatnoća dužnika da će dospeti u status default-a tokom perioda trajanja finansijskog instrumenta predstavlja jedan od osnovnih parametara koji se koristi u obračunu ispravke vrednosti u skladu sa MSFI 9 i kao takav pretrpeo je značajne promene u odnosu na pristup obračunu istog za potrebe obračuna ispravke vrednosti u skladu sa MRS 39.

Migracione matrice, kao osnovu za obračun PD, koje Banka obračunava za svaki podsegment pojedinačno posmatrajući godišnja pomeranja mesečnih migracija klijenata odnosno plasmana iz internih rejting kategorija 1, 2, 3 i 4 u internu kategoriju 5 (default kategorija) za period od 30. Juna 2014. godine do 31. decembra 2019. godine.

U kontekstu višegodišnjih PD-eva, bitno je da se na pravi način napravi razlika između nekoliko tipova PD-eva. Zbog toga, Banka konzistentno primenjuje terminologiju definisanu u okviru Metodologije. Svi dalje opisani tipovi PD-eva su dostupni kako na nivou pojedinačnog finansijskog instrumenta tako i na nivou internog rejtinga u okviru svakog od segmenata pojedinačno:

- Marginalni PD se odnosi na verovatnoću default-a (bezuslovnu) koja će se desiti tačno u trenutku t .
- Forward PD (takođe i kao uslovni PD) se odnosi na verovatnoću default-a koja će se desiti u periodu t pretpostavljajući da nije bilo default-a između trenutka t_0 i početka perioda t .
- Kumulativni PD se odnosi na verovatnoću default-a koja će se desiti zaključno sa periodom t . Verovatnoća da će se realizovati default pre ili zaključno sa rokom dospeća T odgovara lifetime PD, odnosno verovatnoći default-a za ceo period života finansijskog instrumenta.
- Forward lifetime PD se odnosi na uslovnu verovatnoću da će se desiti default u okviru intervala (t, T) uzimajući u obzir da nije bilo default-a između perioda t_0 početka perioda t .

Banka u razvoju PD parametara koji se koriste za potrebe obračuna ispravke vrednosti u skladu sa Metodologijom, radi usaglašenosti sa zahtevima IFRS 9 primenjuje sledeća prilagođavanja:

- Prilagođavanje u vremenu („Point-in-time“);
- Uzimanje u obzir budućih informacija o makroekonomskim uslovima (forward-looking) pri čemu Banka ispituje korelacije koje postoje između ostvarenih default rate-a i sledećih makroekonomskih pokazatelja koji su identifikovani kao značajni: kretanje BDP-a, stopa nezaposlenosti, kretanje indeksa potrošačkih cena, monetarni agregat M3, kretanje kursa RSD/EUR, prosečna neto plata u Republici Srbiji indeksirana u EUR i indeks kretanja prihoda pravnih lica.

Buduće informacije o makroekonomskim uslovima (forward-looking)

Uticaj kretanja makroekonomskih varijabli na kretanje default rate-ova sprovodi se korišćenjem zasebno za segmente fizičkih i pravnih lica (zbirno za sve podsegmente u okviru ovih segmenata), kako bi utvrdila zakonitost i korelacije koje postoje u posmatranom periodu između ostvarene kvartalne stope default rate-a kao zavisne, i makroekonomskih varijabli kao nezavisnih promenljivih.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2019. godine

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

28.1 Kreditni rizik (nastavak)

Očekivani kreditni gubitak (nastavak)

Buduće informacije o makroekonomskim uslovima (forward-looking) (nastavak)

Ovom prilikom, Banka ispituje veze koje postoje između ostvarenih stopa default-a (kao zavisne promenjive) i kretanja makroekonomskih faktora koji su identifikovani da imaju materijalno značajni efekat na default stope (kao nezavisno promenljivih).

Banka procenjuje linearnom regresijom vezu između posmatranih parametara na početku kalendarske godine i jednom godišnje vrši ažuriranje komponenti modela i reprocenu same linearne regresije na način da ti parametri važe za naredni posmatrani izveštajni period. U tom smislu, a radi potvrde pouzdanosti, vodi se računa da linearna regresija ispuni uslove statističke značajnosti.

LGD Parametar

Loss given default, odnosno LGD predstavlja procenu gubitka kod pojedinačnog finansijskog instrumenta, pod pretpostavkom dešavanja default-a, odnosno statusa neizmirenja obaveza. LGD predstavlja jednu od ključnih komponenti za obračun parametara kreditnog rizika u obračunu očekivanih kreditnih gubitaka.

Naime, u svojoj proceni kreditnih gubitaka odmerenih u skladu sa Metodologijom i MSFI 9, Banka želi da odrazi mogućnost naplate kako iz redovnih novčanih tokova, tako i iz kolaterala i drugih sredstava obezbeđenja, koji su direktno povezani sa datim finansijskim instrumentom. U tom smislu, Banka primenjuje generalno koncept razdvajanja LGD komponente na LGD secured i LGD unsecured u zavisnosti od stepena obezbeđenosti pojedinačnog plasmana.

Za potrebe obračuna LGD secured-a, odnosno očekivanog stopa gubitka nakon realizacije kolaterala, Banka uzima u obzir sve interno raspoložive kolaterale gde postoji procena o mogućoj naplativosti. U tom procesu, Banka se vodi istorijskim iskustvom o realizaciji kolaterala.

Za potrebe obračuna LGD-a unsecured-a, Banka prati naplatu slučajeva u default-u i identifikuje izvore iz kojih je došlo do iste. U te svrhe, odvojeno se posmatra svaki ulazak potraživanja u status neizmirenja obaveza, kao i hronološki identifikuju sve naplate po tom osnovu.

Pristup segmentu izloženosti prema državama i finansijskim organizacijama

U nedostatku istorije naplate na osnovu koje bi se pouzdano mogao modelirati LGD komponenta, Banka za potrebe obračuna ispravke vrednosti u skladu sa Metodologijom primenjuje LGD u skladu sa Bazelskom regulativom.

Nivo 3 i očekivani kreditni gubici

Uvod

Procena obračuna ispravke vrednosti u skladu sa Metodologijom za izloženosti koje se nalaze u nivou 3 se vrši za sve izloženost sa identifikovanim statusom neizmirenja obaveza, tj. statusom defaulta.

Za ove finansijske instrumente, ispravka vrednosti se obračunava kao razlika između bruto knjigovodstvene vrednosti sredstva i sadašnje vrednosti procenjenih budućih tokova gotovine diskontovanih po prvobitnoj efektivnoj kamatnoj stopi finansijskog sredstva.

U slučaju POCI sredstava kao prvobitna ili inicijalna, obračunava se efektivna kamatna stopa prilagođena za kreditni rizik. Takva efektivna kamatna stopa je interna stopa prinosa koja svodi sadašnju vrednost očekivanih novčanih tokova tog sredstva na fer vrednost POCI sredstva u momentu inicijalnog priznavanja. Smatra se da na ovaj način ovakva efektivna kamatna stopa već sadrži očekivane kreditne gubitke.

Procena na pojedinačnoj osnovi

Kako u skladu sa standardom, očekivani kreditni gubici predstavljaju verovatnoćom ponderisane procene kreditnih gubitaka, Banka uvažava postojanje više mogućih scenarija naplate prilikom procene očekivanih budućih tokova gotovine. Tom prilikom, scenarija koja se uzimaju u obzir su:

- realizacija kolaterala,
- restrukturiranje i reprogramiranje,
- stečaj,
- prodaja potraživanja,
- namirenje i
- sve ostalo što smatra relevantnim.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

28.1 Kreditni rizik (nastavak)

Očekivani kreditni gubitak (nastavak)

Nivo 3 i očekivani kreditni gubici (nastavak)

Procena na pojedinačnoj osnovi (nastavak)

Banka procenjuje izvore naplate iz dužnikovih očekivanih budućih operativnih novčanih tokova (dužnik nastavlja da posluje kao going-concern) ili naplatu očekuje putem aktiviranja i realizacije sredstava obezbeđenja plasmana (očekivanje da dužnik kao takav prestaje da postoji kao going-concern i postaje "gone") na bazi sledećih kriterijuma:

- 1) Pravna lica – svi dužnici u momentu dobijanja FBE NPE statusa se po definiciji smatraju gone concern dužnicima i procena obezvređenja se vrši uz očekivanje naplate iz aktivacije sredstava obezbeđenja, a definisani period praćenja je 6 meseci ili tri uzastopna plaćanja (koja obuhvataju i glavnice i kamatu, ili kamatu) pri čemu nije identifikovana docnja duža od 90 dana. Nakon isteka definisanog perioda praćenja dužnik može preći u going status i procena obezvređenja se može vršiti na bazi procene naplate iz očekivanih budućih operativnih novčanih tokova;
- 2) Fizička lica - svi dužnici u momentu dobijanja FBE NPE statusa kod kojih postoji dokazana kreditna sposobnost kroz identifikovan potencijal otplate (a. zarade iz radnog odnosa i/ili b. druge redovne prihode koje može dokumentovati - prihodi od zakupnina, po osnovu Ugovora o delu, Ugovora o zaposlenju na određeno vreme, prihodi od poljoprivredne delatnosti, od pružanja usluga, prihodi od privremeno-povremenih poslova i dr.) mogu se smatrati going concern dužnicima i obezvređenja se može vršiti na bazi procene naplate iz očekivanih budućih operativnih novčanih tokova. Ukoliko to nije slučaj, tretiraju se kao gone concern, sve do ispunjena navedenog uslova postojanja kreditne sposobnosti, i procena se vrši iz aktivacije sredstava obezbeđenja.

Prilikom određivanja procenata verovatnoće određenih scenarija, Banka se vodi istorijom realizacije i naplate problematičnih slučajeva, ali i specifičnostima pojedinačnog finansijskog instrumenta i u skladu sa tim im dodeljuje odgovarajuće pondere, koji u zbiru svih scenarija moraju iznositi 100%. Ukoliko klijent ispunjava uslove da se smatra going concern, Banka može definisati barem jedan scenario u kojem se naplata vrši iz očekivanih budućih novčanih tokova. U suprotnom se scenarija dešinišu pod gone concern pretpostavkom - naplata se očekuje putem aktiviranja i realizacije sredstava obezbeđenja plasmana. Na ovaj način, konačni obračunati kreditni gubici ispunjavaju definiciju standarda na način da predstavljaju verovatnoćom ponderisane procene kreditnih gubitaka.

Banka primenjuje faktore umanjenja vrednosti i periode realizacije na način na koji je to propisano Procedurom upravljanja, vrednovanja i osiguranjem kolaterala. Na gore opisan način, vrši se procena očekivanih kreditnih gubitaka za sve finansijske instrumente u nivou 3, koji prelaze prag materijalnosti od RSD 1,2 miliona za fizička lica na nivou partije i RSD 3 miliona za pravna lica na nivou klijenta. Prilikom definisanja pragova materijalnosti, Banka se vodila pragovima materijalnosti koji postoje u okviru internih procedura kreditnog odobrenja, kao i odnosom istog u odnosu na celokupni portfolio, ali uzimajući u obzir operativnu mogućnost obračuna odgovarajućeg broja partija na osnovu procene od slučaja do slučaja.

Procena na grupnoj osnovi

Za sve ostale izloženosti primenjuje se grupni pristup, koji podrazumeva grupisanje preostalih finansijskih instrumenata u nivou 3 po podsegmentima i to:

- fizičkih lica
- pravnih lica (uključujući banke i druge finansijske institucije koje nemaju eksterni rejting)
- izloženosti prema državama i ostalim državnim institucijama (država i ostale vladine institucije, banke i finansijske institucije).

Dalje, segment fizičkih lica je podeljen prema proizvodima na podsegmente i to na:

- Stambene kredite
- Gotovinske i potrošačke kredite
- Kredite poljoprivrednicima/preduzetnicima
- Kreditne kartice i minusi po tekućim računima (overdraft)
- Potraživanje za naknade po osnovu platnog prometa od Poljoprivrednika / Preduzetnici / Pravna lica

Segment pravnih lica se posmatra kao jedna celina.

Garancije za koje je nalogodavac fizičko lice idu u grupu pravnih lica.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

28.1 Kreditni rizik (nastavak)

Očekivani kreditni gubitak (nastavak)

Nivo 3 i očekivani kreditni gubici (nastavak)

Procena na grupnoj osnovi (nastavak)

Banka dalje u okviru svakog podsegmenta deli dužnike po grupama dana docnje na sledeće Interne rejting kategorije:

Interna rejting kategorija	Dani docnje
1	0
2	1 do 30
3	31 do 60
4	61 do 90
5	Preko 90

Pri čemu su dužnici u grupi 5, dužnici sa default statusom.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

28.1 Kreditni rizik (nastavak)

Očekivani kreditni gubitak (nastavak)

Nivo 3 i očekivani kreditni gubici (nastavak)

Procena na grupnoj osnovi (nastavak)

U nastavku su prikazani efekti koji su uticali na kretanje ispravke vrednosti u periodu nakon prve implementacije MSFI 9 standarda, a zaključno sa 31. decembrom 2019.

	Nivo 1			Nivo 2			Nivo 3		
	Promene u parametrima (PD, LGD, EAD)	Promena metodologije	FX i ostale promene	Promene u parametrima (PD, LGD, EAD)	Promena metodologije	FX i ostale promene	Promene u parametrima (PD, LGD, EAD)	Promena metodologije	FX i ostale promene
Gotovina i sredstva kod centralne banke	234	-	33	-	-	-	-	-	-
Hartije od vrednosti	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	(3,453)	-	2,193	-	-	-	-	-	-
Kredit i potraživanja od komitenata	4,337	-	(199)	(33,041)	-	(124)	(311,633)	-	(4,149)
Ostala sredstva	406	-	-	22	-	-	6,714	-	-
Ukupno	1,524	-	2,027	(33,019)	-	(124)	(304,919)	-	(4,149)

U nastavku su prikazani efekti koji su uticali na kretanje ispravke vrednosti u periodu nakon prve implementacije MSFI 9 standarda, a zaključno sa 31. decembrom 2018.

	Nivo 1			Nivo 2			Nivo 3		
	Promene u parametrima (PD, LGD, EAD)	Promena metodologije	FX i ostale promene	Promene u parametrima (PD, LGD, EAD)	Promena metodologije	FX i ostale promene	Promene u parametrima (PD, LGD, EAD)	Promena metodologije	FX i ostale promene
Gotovina i sredstva kod centralne banke	350	-	1	-	-	-	-	-	-
Hartije od vrednosti	(206)	-	(11,994)	-	-	-	(49)	-	-
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	1,553	-	-	-	-	-	(10)	-	-
Kredit i potraživanja od komitenata	20,373	-	(2,862)	50,696	-	(2,280)	(1,439,002)	-	-
Ostala sredstva	(3)	-	-	-	-	-	(5,747)	-	1
Ukupno	22,067	-	(14,855)	50,696	-	(2,280)	(1,444,808)	-	1

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

28.1 Kreditni rizik (nastavak)

Nivo 3 i očekivani kreditni gubici (nastavak)

Procena na grupnoj osnovi (nastavak)

U nastavku su prikazana kretanja izloženosti po nivoima obezvređenosti u periodu nakon prve implementacije MSFI standarda, a zaključno sa 31. decembrom 2019.

	Promene u izloženosti kreditnom riziku između prve primene i 31. decembar 2019. godine			
	Početno stanje na 1.1.2019.	nivo 1	nivo 2	nivo 3
Gotovina i sredstva kod centralne banke	Početno stanje na 1.1.2019.	7,644,011	-	-
	u nivo 1	-	-	-
	u nivo 2	-	-	-
	u nivo 3	-	-	-
	nova produkcija	2,370,714	-	-
	otplate, otpis i prenos na vanbilans	-	-	-
	Krajnje stanje na 31.12.2019.	10,014,725	-	-
Potraživanja po osnovu derivata	Početno stanje na 1.1.2019.	6,278	-	-
	u nivo 1	-	-	-
	u nivo 2	-	-	-
	u nivo 3	-	-	-
	nova produkcija	-	-	-
	otplate, otpis i prenos na vanbilans	(6,278)	-	-
	Krajnje stanje na 31.12.2019.	-	-	-
Hartije od vrednosti	Početno stanje na 1.1.2019.	6,713,546	274	47
	u nivo 1	-	-	-
	u nivo 2	-	-	-
	u nivo 3	-	-	-
	nova produkcija	5,637,342	-	-
	otplate, otpis i prenos na vanbilans	(1,743,538)	(274)	(47)
	Krajnje stanje na 31.12.2019.	10,607,350	-	-
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	Početno stanje na 1.1.2019.	2,283,169	-	4
	u nivo 1	-	-	-
	u nivo 2	-	-	-
	u nivo 3	-	-	-
	nova produkcija	315,467	-	-
	otplate, otpis i prenos na vanbilans	(1,144,840)	-	(4)
	Krajnje stanje na 31.12.2019.	1,453,796	-	-
Kreditni i potraživanja od komitenata	Početno stanje na 1.1.2019.	32,684,200	4,804,704	2,706,041
	u nivo 1	2,055,342	(2,043,609)	(11,733)
	u nivo 2	(1,381,945)	1,390,738	(8,793)
	u nivo 3	(248,731)	(74,898)	323,629
	nova produkcija	20,888,696	2,264,406	31,333
	otplate, otpis i prenos na vanbilans	(13,709,459)	(2,024,356)	(756,161)
	Krajnje stanje na 31.12.2019.	40,288,103	4,316,986	2,284,316
Ostala sredstva	Početno stanje na 1.1.2019.	49,995	773	40,606
	u nivo 1	469	(57)	(412)
	u nivo 2	(135)	171	(36)
	u nivo 3	(6,752)	-	6,752
	nova produkcija	156,418	-	9,934
	otplate, otpis i prenos na vanbilans	(8,275)	(521)	(2,342)
	Krajnje stanje na 31.12.2019.	191,720	365	54,502
Ukupno	Krajnje stanje na 31.12.2019.	62,555,694	4,317,351	2,338,818

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

28.1 Kreditni rizik (nastavak)

Nivo 3 i očekivani kreditni gubici (nastavak)

Procena na grupnoj osnovi (nastavak)

U nastavku su prikazana kretanja izloženosti po nivoima obezvređenosti u periodu nakon prve implementacije MSFI standarda, a zaključno sa 31. decembrom 2018.

	Promene u izloženosti kreditnom riziku između prve primene i 31. decembar 2018. godine			
	Početno stanje na 1.1.2018.	nivo 1	nivo 2	nivo 3
Gotovina i sredstva kod centralne banke	Početno stanje na 1.1.2018.	4,839,851	-	-
	u nivo 1	-	-	-
	u nivo 2	-	-	-
	u nivo 3	-	-	-
	nova produkcija	2,804,160	-	-
	otplate, otpis i prenos na vanbilans	-	-	-
	Krajnje stanje na 31.12.2018	7,644,011	-	-
Potraživanja po osnovu derivata	Početno stanje na 1.1.2018.	470	-	-
	u nivo 1	-	-	-
	u nivo 2	-	-	-
	u nivo 3	-	-	-
	nova produkcija	5,808	-	-
	otplate, otpis i prenos na vanbilans	-	-	-
	Krajnje stanje na 31.12.2018	6,278	-	-
Hartije od vrednosti	Početno stanje na 1.1.2018.	4,857,084	52	60
	u nivo 1	274	(274)	-
	u nivo 2	-	47	(47)
	u nivo 3	(22)	-	22
	nova produkcija	2,631,931	449	12
	otplate, otpis i prenos na vanbilans	(775,721)	-	-
	Krajnje stanje na 31.12.2018	6,713,546	274	47
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	Početno stanje na 1.1.2018.	1,524,680	-	12
	u nivo 1	4	-	(4)
	u nivo 2	-	-	-
	u nivo 3	(12)	-	12
	nova produkcija	758,497	-	-
	otplate, otpis i prenos na vanbilans	-	-	(16)
	Krajnje stanje na 31.12.2018	2,283,169	-	4
Kreditni i potraživanja od komitenata	Početno stanje na 1.1.2018.	23,693,709	2,934,096	4,945,921
	u nivo 1	638,796	(609,169)	(29,627)
	u nivo 2	(1,031,140)	1,043,956	(12,816)
	u nivo 3	(39,865)	(58,650)	98,515
	nova produkcija	21,315,584	2,988,450	16,485
	otplate, otpis i prenos na vanbilans	(11,892,884)	(1,493,979)	(2,312,437)
	Krajnje stanje na 31.12.2018	32,684,200	4,804,704	2,706,041
Ostala sredstva	Početno stanje na 1.1.2018.	99,466	388	55,626
	u nivo 1	782	(59)	(723)
	u nivo 2	(113)	292	(179)
	u nivo 3	(1,756)	(47)	1,803
	nova produkcija	15,981	586	532
	otplate, otpis i prenos na vanbilans	(64,365)	(387)	(16,453)
	Krajnje stanje na 31.12.2018	49,995	773	40,606
Ukupno	Krajnje stanje na 31.12.2018	49,381,199	4,805,751	2,746,698

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

28.1 Kreditni rizik (nastavak)

Nivo 3 i očekivani kreditni gubici (nastavak)

Procena na grupnoj osnovi (nastavak)

U nastavku su prikazana kretanja ispravke vrednosti po nivoima obezvređenosti u periodu nakon prve implementacije MSFI standarda, a zaključno sa 31. decembrom 2019.

	Promene u ispravkama vrednosti između prve primene i 31. decembar 2019. godine			
	Početno stanje na 1.1.2019.	nivo 1	nivo 2	nivo 3
Gotovina i sredstva kod centralne banke	Početno stanje na 1.1.2019.	894	-	-
	u nivo 1	-	-	-
	u nivo 2	-	-	-
	u nivo 3	-	-	-
	nova produkcija	267	-	-
	otplate, otpis i prenos na vanbilans	-	-	-
	Krajnje stanje na 31.12.2019.	1,161	-	-
Hartije od vrednosti	Početno stanje na 1.1.2019.	-	-	-
	u nivo 1	-	-	-
	u nivo 2	-	-	-
	u nivo 3	-	-	-
	otplate, otpis i prenos na vanbilans	-	-	-
Krajnje stanje na 31.12.2019.	-	-	-	
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	Početno stanje na 1.1.2019.	1,922	-	-
	u nivo 1	-	-	-
	u nivo 2	-	-	-
	u nivo 3	-	-	-
	nova produkcija	11	-	-
	otplate, otpis i prenos na vanbilans	(1,271)	-	-
Krajnje stanje na 31.12.2019.	662	-	-	
Kreditni i potraživanja od komitenata	Početno stanje na 1.1.2019.	88,701	70,675	1,270,442
	u nivo 1	39,571	(34,883)	(4,688)
	u nivo 2	(6,716)	10,586	(3,870)
	u nivo 3	(685)	(4,998)	5,683
	nova produkcija	11,540	19,594	179,349
	otplate, otpis i prenos na vanbilans	(39,572)	(23,464)	(492,256)
	Krajnje stanje na 31.12.2019.	92,839	37,510	954,660
Ostala sredstva	Početno stanje na 1.1.2019.	1	1	12,686
	u nivo 1	397	(1)	(396)
	u nivo 2	(1)	1	-
	u nivo 3	(3)	-	3
	nova produkcija	20	22	8,274
	otplate, otpis i prenos na vanbilans	(7)	-	(1,167)
Krajnje stanje na 31.12.2019.	407	23	19,400	
Ukupno	Krajnje stanje na 31.12.2019	95,069	37,533	974,060

Očekivani kreditni gubitak obračunava se i za hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat. Međutim, očekivani kreditni gubitak u ovom slučaju se ne obuhvata kroz račune ispravke vrednosti bilansne aktive, već na računima grupe 82 - Revalorizacione rezerve i nerealizovani dobici/gubici. Zbog toga očekivani kreditni gubitak za hartije od vrednosti nisu prikazani u gornjoj tabeli gde su prikazane ispravke vrednosti drugih finansijskih sredstava. Očekivani kreditni gubitak za hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat je na dan 31. decembar 2019. iznosio RSD 25,059 hiljada (na dan 31. decembar 2018. RSD 14,147 hiljada). Sve hartije od vrednosti koje Banka drži u svom portfoliju, a koje su vrednovane po fer vrednosti kroz ostali rezultat klasifikovane su u nivo 1 na dan 31. decembar 2019. i na dan 31. decembar 2018.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

28.1 Kreditni rizik (nastavak)

Nivo 3 i očekivani kreditni gubici (nastavak)

Procena na grupnoj osnovi (nastavak)

U nastavku su prikazana kretanja ispravke vrednosti po nivoima obezvređenosti u periodu nakon prve implementacije MSFI standarda, a zaključno sa 31. decembrom 2018.

	Promene u ispravkama vrednosti između prve primene i 31. decembar 2018. godine			
	Početno stanje na 1.1.2018.	nivo 1	nivo 2	nivo 3
Gotovina i sredstva kod centralne banke	Početno stanje na 1.1.2018.	543	-	-
	u nivo 1	-	-	-
	u nivo 2	-	-	-
	u nivo 3	-	-	-
	nova produkcija	351	-	-
	otplate, otpis i prenos na vanbilans	-	-	-
	Krajnje stanje na 31.12.2018.	894	-	-
Hartije od vrednosti	Početno stanje na 1.1.2018.	12,200	-	49
	u nivo 1	-	-	-
	u nivo 2	-	-	-
	u nivo 3	-	-	-
	Evidentiranje efekata prve primene MSFI 9 za HOV u korist kapitala (FVOCI)	(11,994)	-	-
	otplate, otpis i prenos na vanbilans	(206)	-	(49)
Krajnje stanje na 31.12.2018.	-	-	-	
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	Početno stanje na 1.1.2018.	369	-	10
	u nivo 1	16	(16)	-
	u nivo 2	-	-	-
	u nivo 3	-	-	-
	nova produkcija	1,537	16	-
	otplate, otpis i prenos na vanbilans	-	-	(10)
	Krajnje stanje na 31.12.2018.	1,922	-	-
Kredit i potraživanja od komitenata	Početno stanje na 1.1.2018.	71,190	22,259	2,709,444
	u nivo 1	2,275	(2,191)	(84)
	u nivo 2	(14,931)	15,409	(478)
	u nivo 3	(22,864)	(8,577)	31,441
	nova produkcija	63,389	44,735	7,470
	otplate, otpis i prenos na vanbilans	(10,358)	(960)	(1,477,351)
	Krajnje stanje na 31.12.2018.	88,701	70,675	1,270,442
Ostala sredstva	Početno stanje na 1.1.2018.	4	1	18,432
	u nivo 1	539	(1)	(538)
	u nivo 2	-	97	(97)
	u nivo 3	(44)	-	44
	nova produkcija	4	1	270
	otplate, otpis i prenos na vanbilans	(502)	(97)	(5,425)
	Krajnje stanje na 31.12.2018.	1	1	12,686
Ukupno	Krajnje stanje na 31.12.2018.	91,518	70,676	1,283,128

Finansijska sredstva prema obezvređenju

Ukupna ispravka vrednosti za finansijska sredstva na dan 31. decembra 2019. godine iznosi 1,106,662 hiljada dinara (31. decembra 2018. godine: 1,445,322 hiljada dinara) i manja je za 338,660 hiljada dinara u odnosu na 31. decembar 2018. godine, odnosno za 23.43%. Najveći uticaj na smanjenje ukupnih ispravki vrednosti je imalo poboljšanje kvaliteta portfolija banke usled naplate problematičnih potraživanja i otpisa potraživanja koja su 100% pokrivena ispravkom vrednosti.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

28.1 Kreditni rizik (nastavak)

Nivo 3 i očekivani kreditni gubici (nastavak)

Finansijska sredstva prema obezvređenju (nastavak)

U narednom pregledu prikazana su finansijska sredstva prema nivou obezvređenja, u skladu sa MSFI 9.

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2019.	31. decembar 2018.
Gotovina i sredstva kod centralne banke	10,014,725	7,644,011
Nivo 1	10,014,725	7,644,011
Potraživanja po osnovu derivata	-	6,278
Nivo 1	-	6,278
Hartije od vrednosti	10,607,350	6,713,867
Nivo 1	10,607,350	6,713,546
Nivo 2	-	274
Nivo 3	-	47
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	1,453,796	2,283,173
Nivo 1	1,453,796	2,283,169
Nivo 3	-	4
Kreditni i potraživanja od komitenata	46,889,405	40,194,945
Nivo 1	40,288,103	32,684,200
Nivo 2	4,316,986	4,804,704
Nivo 3	2,284,316	2,706,041
Ostala sredstva	246,587	91,374
Nivo 1	191,720	49,995
Nivo 2	365	773
Nivo 3	54,502	40,606
Ukupno bruto	69,211,863	56,933,648
Ispravka vrednosti nivo 1 (napomena 18)	95,069	91,518
Ispravka vrednosti nivo 2 (napomena 18)	37,533	70,676
Ispravka vrednosti nivo 3 (napomena 18)	974,060	1,283,128
Ukupna ispravka vrednosti	1,106,662	1,445,322
Ukupno neto	68,105,201	55,488,326

Finansijska sredstva po kategorijama

U narednom pregledu prikazana su finansijska sredstva prema kategorijama koje služe za obračun ispravki vrednosti i to podeljene na:

- Sredstva koja se ne klasifikuju po MSFI 9 kao finansijska sredstva.
- Sredstva klasifikovana u nivo 1 prema MSFI 9.
- Sredstva klasifikovana u nivo 2 prema MSFI 9.
- Sredstva klasifikovana u nivo 3 prema MSFI 9.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

28.1 Kreditni rizik (nastavak)

Finansijska sredstva **prema kategorijama (nastavak)**

Učešće bruto i neto finansijskih sredstava pojedinih kategorija u ukupnom iznosu finansijskih sredstava 31. decembra 2019. godine i 31. decembra 2018. godine prikazano je u sledećem pregledu:

Pregled finansijskih sredstava prema nivoima i internim kategorijama u skladu sa Metodologijom obračuna ispravki vrednosti prema MSFI 9:

Kategorije	31. decembar 2019. godine		31. decembar 2018. godine	
	Bruto	Neto	Bruto	Neto
	izloženost	izloženost	izloženost	izloženost
Gotovina i sredstva kod centralne banke	10,014,725	10,013,564	7,644,011	7,643,117
Nivo 1, od toga:	10,014,725	10,013,564	7,644,011	7,643,117
Interna rejting kategorija 1	4,828,037	4,828,037	3,641,686	3,641,686
Država, državne i ostale institucije sa eksternim rejtingom	5,186,688	5,185,527	4,002,325	4,001,431
Potraživanja po osnovu derivata	-	-	6,278	6,278
Nivo 1, od toga:	-	-	6,278	6,278
Interna rejting kategorija 1	-	-	6,278	6,278
Hartije od vrednosti	10,607,350	10,607,350	6,713,867	6,713,867
Nivo 1, od toga:	10,607,327	10,607,327	6,713,546	6,713,546
Interna rejting kategorija 1	39,410	39,410	55,215	55,215
Država, državne i ostale institucije sa eksternim rejtingom	10,567,917	10,567,917	6,658,331	6,658,331
Nivo 2, od toga:	-	-	274	274
Interna rejting kategorija 1	-	-	274	274
Nivo 3, od toga:	23	23	47	47
Interna rejting kategorija 1	23	23	47	47
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	1,453,796	1,453,134	2,283,173	2,281,251
Nivo 1, od toga:	1,453,790	1,453,132	2,283,169	2,281,247
Interna rejting kategorija 1	578,271	578,146	441,637	440,107
Interna rejting kategorija 2	-	-	-	-
Država, državne i ostale institucije sa eksternim rejtingom	875,519	874,986	1,841,532	1,841,140
Nivo 3, od toga:	6	2	4	4
Interna rejting kategorija 1	-	-	-	-
Interna rejting kategorija 5	6	2	4	4
Kreditni i potraživanja od komitenata	46,889,405	45,804,396	40,194,945	38,765,127
Nivo 1, od toga:	40,288,103	40,195,264	32,684,200	32,599,461
Interna rejting kategorija 1	35,279,369	35,230,300	29,126,918	29,075,104
Interna rejting kategorija 2	5,008,708	4,964,938	3,557,282	3,524,339
Interna rejting kategorija 5	26	26	-	-
Država, državne i ostale institucije sa eksternim rejtingom	-	-	-	18
Nivo 2, od toga:	4,316,986	4,279,476	4,804,703	4,734,049
Interna rejting kategorija 1	2,874,204	2,866,023	3,859,229	3,814,354
Interna rejting kategorija 2	1,278,338	1,264,582	775,072	761,331
Interna rejting kategorija 3	100,032	92,125	114,464	108,829
Interna rejting kategorija 4	54,377	47,441	55,938	49,517
Interna rejting kategorija 5	10,035	9,305	-	-
Država, državne i ostale institucije sa eksternim rejtingom	-	-	-	18
Nivo 3, od toga:	2,284,316	1,329,656	2,706,042	1,431,617
Interna rejting kategorija 1	33,591	29,637	246,780	193,587
Interna rejting kategorija 2	22,120	16,233	50,257	44,448
Interna rejting kategorija 3	3,555	698	1,225	238
Interna rejting kategorija 4	39,639	37,783	27,169	23,726
Interna rejting kategorija 5	2,185,411	1,245,305	2,380,611	1,169,600
Država, državne i ostale institucije sa eksternim rejtingom	-	-	0	18
Ostala sredstva	246,587	226,757	91,374	78,686
Nivo 1, od toga:	191,720	191,313	49,995	45,981
Interna rejting kategorija 1	35,129	34,018	48,199	44,186
Interna rejting kategorija 2	283	278	1,796	1,795
Država, državne i ostale institucije sa eksternim rejtingom	23,189	24,126	-	-
Ostalo	133,119	132,891	-	-
Nivo 2, od toga:	365	342	773	770
Interna rejting kategorija 1	206	197	185	184
Interna rejting kategorija 2	41	37	33	32
Interna rejting kategorija 3	91	84	48	47
Interna rejting kategorija 4	27	24	507	507
Država, državne i ostale institucije sa eksternim rejtingom	-	-	-	-
Nivo 3, od toga:	54,502	35,102	40,606	31,935
Interna rejting kategorija 1	3,506	65	806	397
Interna rejting kategorija 2	16	7	9	2
Interna rejting kategorija 3	5	1	11	2
Interna rejting kategorija 4	14	-	15	1
Interna rejting kategorija 5	50,961	35,029	13,394	7,262
Država, državne i ostale institucije sa eksternim rejtingom	-	-	26,371	24,271

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

28.1 Kreditni rizik (nastavak)

Finansijska sredstva prema kategorijama (nastavak)

Fer vrednost kolaterala

Sistem upravljanja sredstvima obezbeđenja u Banci podrazumeva skup aktivnosti i propisanih mera i pravila koje se primenjuju u cilju kontinuiranog evidentiranja, alokacije i vrednovanja sredstava obezbeđenja (kolaterala).

Kako bi umanjila svoju izloženost kreditnom riziku Banka kao obezbeđenje plaćanja uzima od dužnika kolaterale tj instrumente obezbeđenja. Instrumenti obezbeđenja koje Banka koristi mogu biti u formi:

- Finansijske imovine (garantnih depozita)
- Garancija izdatih od strane drugih banaka kao obezbeđenje plaćanja
- Hipoteke na nepokretnoj imovini (stambenih i poslovnih nepokretnosti)
- Zalogu na pokretnoj imovine (mašina, vozila oprema) i
- Drugih vidova kolaterala

Banka ne odobrava plasmane klijentima na osnovu vrednosti instrumenata obezbeđenja već na osnovu pozitivne procene njegove finansijske sposobnosti. U tom smislu instrumenti obezbeđenja se koriste isključivo kao tehnika ublažavanja kreditnog rizika.

Tipovi kolaterala i njihova fer vrednost u momentu izdavanja finansijskog instrumenta koji obezbeđuje usaglašen je sa tipom plasmana, njegovom ročnošću i tipom dužnika.

Instrumenti obezbeđenja su kao takvi upisani u relevantne registre koji su javno dostupni svim zainteresovanim stranama.

Banka može realizovati instrumente obezbeđenja samo nakon proglašenja statusa default-a i raskida ugovora sa dužnikom. Način naplate iz instrumenata obezbeđenja zavisi od tipa samog instrumenata. Fer vrednost (naplaćena vrednost) instrumenata obezbeđenja realizovanih tokom 2019. godine iznosi 114,898 hiljada dinara (2018: 494,144 hiljada).

Za potrebe procene dodatnog kreditnog rizika koji proizilazi iz mogućih problema u realizaciji sredstava obezbeđenja i vremenskog razmaka između neispunjenja obaveza dužnika i mogućnosti Banke da realizuje kolateral, tržišna vrednost kolaterala nad kojim je uspostavljen ili će biti uspostavljen instrument obezbeđenja umanjuje se kako bi se formirala vrednost koju bi Banka postigla u slučaju eventualne prodaje dobra za potrebe naplate svog potraživanja koje je tom imovinom obezbeđeno.

Fer vrednost kolaterala prikazana je u narednom pregledu po procenjenoj tržišnoj vrednosti, ali samo do visine potraživanja koja obezbeđuju. To važi za hipoteke, zaloge, depozite i garancije primljene od dužnika.

Pokriće ukupnih finansijskih sredstava ovako vrednovanim kolateralom na dan 31. decembra 2019. godine iznosi 34.12%. Pokriće bruto finansijskih sredstava u Nivou 1 ukupnim kolateralom je 30.41%, a pokriće samo hipotekama je 20.80%. Pokriće finansijskih sredstava u Nivou 2 ukupnim kolateralom je 59.44%. a hipotekama 40.09%. Pokriće finansijskih sredstava u Nivou 3 ukupnim kolateralom je 86.70%, a hipotekama 86.38%.

Procena fer vrednosti kolaterala i drugog obezbeđenja po plasmanima na dan 31. decembra 2019. godine

	Bruto aktiva	Hipoteke	Zaloge	Depoziti	Ostalo
Finansijska sredstva	69,211,863	16,762,701	2,694,599	1,449,009	2,709,855
Nivo 1	62,555,694	13,011,791	2,336,349	1,155,815	2,518,243
Nivo 2	4,317,351	1,730,694	351,359	292,586	191,564
Nivo 3	2,338,818	2,020,215	6,891	608	48

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

28.1 Kreditni rizik (nastavak)

Procena fer vrednosti kolaterala i drugog obezbeđenja po plasmanima na dan 31. decembra 2018. godine (nastavak)

	(u hiljadama dinara)				
	Bruto aktiva	Hipoteke	Zaloge	Depoziti	Ostalo
Finansijska sredstva	56,933,648	14,024,512	2,448,601	1,379,344	875,462
Nivo 1	49,381,199	9,675,750	2,003,935	1,272,512	179,246
Nivo 2	4,805,751	1,855,545	413,243	106,213	696,216
Nivo 3	2,746,698	2,493,217	31,423	619	-

Obračunat očekivani kreditni gubitak može biti 0 ukoliko je dati finansijski instrument u potpunosti obezbeđen kolateralima. Međutim, budući da postoji i određeni rizik od mogućnosti realizacije kolaterala Banka ne praktikuje da drži nulti nivo ispravke vrednosti. Zbog toga se u tim situacijama dodatno obračunava ispravka vrednosti primenom prosečne stope očekivanog gubitka na datom podsegmentu i nivou kvaliteta.

LTV racio

LTV racio je obračunat kao odnos bruto vrednosti finansijskog sredstva i procenjene tržišne vrednosti nepokretnosti nad kojom je uspostavljena hipoteka u korist Banke.

Kod finansijskih sredstava obezbeđenih hipotekama na dan 31. decembra 2019. godine najveće učešće 33.88% imaju finansijska sredstva obezbeđena hipotekama sa LTV raciom ispod 50%, finansijska sredstva obezbeđena hipotekama sa LTV raciom od 51% do 70% imaju učešće od 28.66%, zatim sa LTV raciom od 71% do 90% imaju učešće od 22.76%, sa LTV raciom preko 100% imaju učešće 7.62%, a finansijska sredstva obezbeđena hipotekama sa LTV raciom od 91% do 100% učestvuju sa 7.08%.

LTV racio-stanje na dan 31. decembra 2019. godine

	(u hiljadama dinara)				
	Ispod 50%	51%-70%	71%-90%	91%-100%	Više od 100%
Finansijska sredstva obezbeđena hipotekom	5,890,768	4,983,739	3,957,459	1,231,141	1,325,550
Nivo 1	3,863,321	4,481,308	3,029,861	1,028,638	1,104,431
Nivo 2	872,394	470,908	101,364	202,503	212,309
Nivo 3	1,155,053	31,523	826,234	-	8,810

LTV racio-stanje na dan 31. decembra 2018. godine

	(u hiljadama dinara)				
	Ispod 50%	51%-70%	71%-90%	91%-100%	Više od 100%
Finansijska sredstva obezbeđena hipotekom	4,626,332	2,879,893	3,408,919	1,341,528	1,767,839
Nivo 1	2,965,126	2,605,800	2,461,549	580,547	1,062,728
Nivo 2	801,124	101,778	454,557	103,337	394,748
Nivo 3	860,082	172,315	492,813	657,644	310,363

Finansijska sredstva prema kašnjenju

Na dan 31. decembra 2019. godine bez kašnjenja je 92.62% ukupnih bruto finansijskih sredstava, u kašnjenju od 1 do 30 dana 4.30%, u kašnjenju od 31 do 90 dana 0.26%, u kašnjenju od 91 do 180 dana 0.08%, u kašnjenju od 181 do 365 dana 0.21%, a u kašnjenju preko 365 dana 2.53% finansijskih sredstava.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

28.1 Kreditni rizik (nastavak)

Pregled finansijskih sredstava po intervalima kašnjenja

	31. decembar 2019. godine		31. decembar 2018. Godine	
	Bruto izloženost	Neto izloženost	Bruto izloženost	Neto izloženost
Bez kašnjenja	64,102,554	63,943,657	49,890,806	49,699,540
1-30 dana	2,974,260	2,939,387	3,267,054	3,231,597
31-90 dana	183,406	153,629	195,171	179,885
91-180 dana	54,160	24,711	2,583,339	1,892,554
181-365 dana	142,244	81,460	52,000	28,763
Preko 365 dana	1,755,239	962,357	945,278	455,987
Ukupno	69,211,863	68,105,201	56,933,648	55,488,326

Finansijska sredstva po delatnostima

U sledećem pregledu prikazana je struktura finansijskih sredstava po granama delatnosti u bruto i neto iznosu.

Na dan 31. decembra 2019. godine najveće učešće u bruto finansijskim sredstvima ima fizička lica sa 19.32%, zatim Prerađivačka industrija 18.14%.

Koncentracija finansijskih sredstava po delatnostima (u hiljadama dinara)

	31. decembar 2019. godine		31. decembar 2018. Godine	
	Bruto izloženost	Neto izloženost	Bruto izloženost	Neto izloženost
Poljoprivreda, Šumarstvo, ribarstvo	1,363,577	1,359,457	734,719	731,584
Rudarstvo	72,497	71,992	82,773	81,552
Prerađivačka industrija	12,558,144	11,987,169	11,053,575	10,087,980
Snabdevanje el. energijom, gasom i Klimatizacija	453,356	451,566	416,728	414,435
Građevinarstvo	4,356,022	4,082,861	2,320,018	2,038,009
Trgovina, popravka motornih vozila i Motocikala	6,935,398	6,874,958	7,613,711	7,548,899
Saobraćaj i skladištenje, usluge smeštaja i ishrane, informisanje i komunikacije	4,664,560	4,625,761	3,010,431	2,974,879
Nekretnine, stručne, naučne i tehničke	1,985,032	1,978,089	1,484,816	1,479,580
Banke, fin. organizacije, osiguranje	11,445,731	11,436,728	8,429,329	8,421,139
Fizička lica	13,368,773	13,234,367	11,821,701	11,755,980
Ostalo	12,008,773	12,002,253	9,965,847	9,954,289
Ukupno	69,211,863	68,105,201	56,933,648	55,488,326

Izloženost prema klijentima u ostalim delatnostima obuhvata:

- Strana lica uključujući i strane banke koje nemaju definisanu i registrovanu delatnost u skladu sa Uredbom Vlade Republike Srbije o klasifikaciji delatnosti,
- Izloženost prema državnim organima,
- Izloženosti za administrativne pomoćne i uslužne delatnosti,
- Delatnosti putničkih agencija, obrazovanje,
- Zdravstvenu i socijalna zaštita,
- Umetnost, zabavu i rekreaciju.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

28.1 Kreditni rizik (nastavak)

Finansijska sredstva po delatnostima (nastavak)

Koncentracija vanbilansnih stavki po delatnostima (u hiljadama dinara)

	31. decembar 2019. godine		31. decembar 2018. godine	
	Bruto izloženost	Neto izloženost	Bruto izloženost	Neto izloženost
Poljoprivreda, Šumarstvo, ribarstvo	82,690	82,679	25,918	25,895
Rudarstvo	51,121	51,120	21,730	21,728
Prerađivačka industrija	5,789,482	5,788,843	3,777,173	3,775,528
Snabdevanje el. energijom, gasom i klimatizacija	81,624	81,595	76,573	76,553
Građevinarstvo	7,334,202	7,333,521	4,091,116	4,090,754
Trgovina, popravka motornih vozila i motocikala	3,137,061	3,136,227	3,246,558	3,246,035
Saobraćaj i skladištenje, usluge smeštaja i ishrane, informisanje i komunikacije	2,615,033	2,614,622	1,238,615	1,238,368
Nekretnine, stručne, naučne i tehničke Delatnosti, umetnost, zabava i rekreacija	1,144,414	1,144,184	2,312,250	2,310,896
	0	0	0	0
Banke, fin. organizacije, osiguranje	132,476	132,476	118,231	118,230
Fizička lica	182,868	182,832	239,567	239,483
Ostalo	1,628,721	1,626,860	742,492	742,442
Ukupno	22,179,692	22,174,959	15,890,223	15,885,912

Koncentracija finansijskih sredstava po delatnostima je u okviru propisanih internih limita.

Finansijska sredstva po regionima

Finansijska sredstva prema izloženosti pojedinim regionima prikazana su u narednom pregledu. Na dan 31. decembra 2019. godine dominantno je učešće neto izloženosti prema dužnicima u Srbiji (94.43%). Dužnici iz Evropske unije učestvuju sa 2.91%, iz USA i Kanade sa 0.12%, a dužnici sa ostalih područja sa 2.54%.

Koncentracija finansijskih sredstava po regionima na neto nivou

	(u hiljadama dinara)	
	31. decembar 2019.	31. decembar 2018.
Srbija	64,314,034	52,350,446
Evropska unija	1,985,071	653,564
SAD i Kanada	85,096	81,679
Ostalo	1,721,000	2,402,637
Ukupno	68,105,201	55,488,326

Finansijska sredstva po regionima Srbije

Finansijska sredstva prema izloženosti pojedinim regionima Srbije prikazana su u narednom pregledu. Na dan 31. decembra 2019. godine dominantno je učešće neto izloženosti prema dužnicima u Beogradu 53.69%, zatim u Zapadnoj Srbiji 27,69%. Vojvodini 7.39%, Južnoj Srbiji 6.75% i Istočnoj Srbiji 4.48%.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

28.1 Kreditni rizik (nastavak)

Koncentracija finansijskih sredstava po regionima Srbije na neto nivou (u hiljadama dinara)

	(u hiljadama dinara)	
	31. decembar 2019.	31. decembar 2018.
Beograd	34,528,860	26,236,061
Vojvodina	4,749,951	3,951,576
Južna Srbija	4,339,326	3,600,519
Istočna Srbija	2,890,435	1,955,817
Zapadna Srbija	17,805,462	16,606,473
Ukupno	64,314,034	52,350,446

Otpis potraživanja

Banka će na odgovarajući način upravljati naplatom loših plasmana sve dok procenjuje da je ekonomski opravdano preduzimanje aktivnosti u vezi sa naplatom tj. dokle god postoji mogućnost naplate takvog plasmana. Banka smatra da ekonomska opravdanost naplate prestaje u sledećim situacijama:

- Ozbiljnih poteškoća u postupku naplate koje uključuju smrt dužnika ili založnog dužnika,
- Nepostojanje imovine na kojoj bi se moglo sprovesti izvršenje,
- Duži vremenski period bez naplate i bez perspektive dalje naplate,
- Iznos duga klijenta je nizak pa ne opravdava angažovanje resursa banke radi naplate.

Nakon toga ako utvrdi nepostojanje mogućnosti naplate, Banka sprovodi tzv opšti otpust duga. Opštim otpustom duga Banka vrši trajno odustajanje od naplate potraživanja od dužnika, na bazi poravnanja (sporazuma) sa dužnikom / sadužnicima, pravnosnažne sudske odluke, izvršne isprave (presuda, rešenje), odluke nadležnog organa Banke ili ustupanjem potraživanja koje preuzrokuje prestanak prava na dalju naplatu. U tom slučaju, sva potraživanja Banke se isknižavaju iz bilansne i vanbilansne evidencije. Opštem otpustu kredita (zajma) i/ili potraživanja može i ne mora da prethodi direktni otpis kredita (zajma) i/ili potraživanja. Sa druge strane Banka sprovodi i tzv računovodstveni otpis bilansne aktive koja je niskog stepena naplativosti (eng. Accounting writte off). Pod računovodstvenim otpisom se podrazumeva prenos bilansne aktive u vanbilansnu evidenciju banke. Pod bilansnom aktivom podrazumevaju se problematični krediti i ostala problematična potraživanja. Računovodstveni otpis ne podrazumeva odricanje Banke od zakonskih i ugovorenih prava, niti od naplate ovih potraživanja, već se vrši računovodstveni otpis iz bilansne evidencije banke, dok ova potraživanja nastavljaju da se vode u vanbilansnoj evidenciji i Banka nastavlja da vodi započete aktivnosti naplate potraživanja. Banka sprovodi računovodstveni otpis bilansne aktive niskog stepena naplativosti u slučaju kada obračunati iznos obezvređenja tih potraživanja koji je banka evidentirala u korist ispravke vrednosti iznosi 100% njegove bruto knjigovodstvene vrednosti, odnosno ukoliko su ista u potpunosti indirektno otpisana. Računovodstveni otpis se vrši najmanje na kvartalnom nivou. U toku 2019. godine Banka je računovodstveno otpisala potraživanja po osnovu problematičnih kredita u ukupnom iznosu od 518,640 hiljade dinara.

Potraživanja u stečaju

Banka vrši prijavu potraživanja u stečajnom postupku podnošenjem iste nadležnom sudu u pisanom obliku. Banka je dužna da potraživanja prijavi u originalnoj valuti potraživanja, u skladu sa Zakonom o stečaju. Danom otvaranja stečajnog postupka, potraživanja poverilaca prema stečajnom dužniku, koja nisu dospela, smatraju se dospelim. Potraživanja u stranoj valuti obračunavaju se u dinarskoj protivvrednosti prema zvaničnom srednjem kursu Narodne banke Srbije na dan otvaranja stečajnog postupka i u knjigama se dalje evidentiraju u dinarima. Potraživanja u funkcionalnoj valuti (RSD), kao i potraživanja po indeksiranim plasmanima, nakon otvaranja stečajnog postupka u knjigama se vode u originalnoj valuti, odnosno dinarima. Nakon što stečajni upravnik utvrdi konačnu listu priznatih potraživanja, potraživanje prema klijentu u bilansnoj evidenciji se svodi na iznos iz liste priznatih potraživanja, a eventualna razlika se prenosi u vanbilansnu evidenciju.

U vezi primene Smernica za objavljivanje podataka i informacija Banke koji se odnose na kvalitet aktive ("Smernice"), tražene kvalitativne informacije, kao i kvantitativne informacije će biti obelodanjene u okviru podataka shodno Odluci o objavljivanju podataka i informacija banke ("Službeni glasnik RS" br. 125/2014. 4/2015 i 103/2016).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

28.1 Kreditni rizik (nastavak)

Restrukturiranje kredita

Banka je tokom 2019. godine vršila izmenu uslova otplate potraživanja u skladu sa Odlukom Narodne Banke Srbije o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki (Službeni glasnik RS br. 4/2011, 57/2012, 123/2012, 43/2013, 113/2013, 135/2014, 25/2015, 38/2015, 61/2016, 69/2016, 91/2016, 101/2017, 114/2017, 103/2018 i 8/2019).

U skladu sa izmenom Odluke Narodne banke Srbije o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki od 29. juna 2016. godine docnja u naplati potraživanja računa se prema poslednjem ugovorenom datumu dospeća i to za iznos potraživanja koji je materijalno značajan.

Restrukturiranje potraživanja je odobravanje, zbog finansijskih poteškoća dužnika, ustupaka u vezi s otplatom pojedinačnog potraživanja koji ne bi bili odobreni da dužnik nije u tim poteškoćama bez obzira na to je li određeni iznos tog potraživanja dospeo, da li je to potraživanje obezvređeno i da li je za njega nastupio status neizmirenja obveza u skladu sa odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke i to na najmanje jedan od sledećih načina:

- Promenom uslova pod kojima je potraživanje nastalo, a naročito ako su naknadno ugovoreni uslovi otplate potraživanja povoljniji u odnosu na prvobitno ugovorene (smanjenje kamatne stope, otpis dela glavnice pod kojim se podrazumeva prestanak priznavanja tog dela u bilansu, otpis dela obračunate kamate, otpis dela potraživanja, promena datuma dospeća glavnice i/ili kamate i dr.) ili u odnosu na uslove koji bi u trenutku promene uslova bili odobreni drugom dužniku s istim ili sličnim nivoom rizika.
- Refinansiranjem potraživanja – nastanak novog potraživanja banke po osnovu plasmana koji je odobrila radi izmirenja dela ili celog iznosa obaveze koju dužnik ima prema banci ili drugom pravnom licu kome je ustupljeno potraživanje prema tom dužniku.

Pod restrukturiranim potraživanjima od pravnog lica podrazumevaju se:

- potraživanja od dužnika koja su restrukturirana na nivou Banke gde uslove restrukturiranja definiše Banka;
- potraživanja od dužnika koja su restrukturirana u saradnji sa ostalim poveriocima, bilo na bazi međubankarskog sporazuma o jednakim uslovima restrukturiranja ili na bazi Zakona o sporazumnom finansijskom restrukturiranju privrednih društava uz učešće institucionalnog posrednika;
- potraživanja od dužnika kod kojih je u prethodnom stečajnom postupku predložen i usvojen Unapred pripremljen plan reorganizacije i
- potraživanja od dužnika kod kojih je u stečajnom postupku predložen i usvojen Plan reorganizacije stečajnog dužnika

Restrukturiranim potraživanjima od fizičkog lica smatra se potraživanje od dužnika za koga je Banka, na osnovu kreditne sposobnosti, ocenila da je on u mogućnosti da uredno izmiruje svoje obaveze prema Banci, u narednom periodu uz učinjen ustupak.

Pri preduzimanju mera restrukturiranja Banka je dužna da proceni da li je restrukturiranje plasmana prema pojedinačnom dužniku održivo i ekonomski opravdano za Banku i dužnika, kao i da utvrdi plan restrukturiranja i da redovno prati njegovo sprovođenje i efekte.

Banka redovno, a najmanje jednom u šest meseci, prati sprovođenje plana restrukturiranja kroz Izveštaj o restrukturiranim potraživanjima na nivou klijenta.

Banka može da prestane da potraživanje smatra restrukturiranim ako su na kraju probnog perioda ispunjeni sledeći uslovi:

- restrukturirano potraživanje nije klasifikovano u grupu problematičnih potraživanja;
- dužnik je redovnim uplatama po osnovu glavnice ili kamate otplatio materijalno značajan deo ukupnog iznosa duga tokom najmanje polovine probnog perioda;
- dužnik nije u docnji dužoj od 30 dana ni po jednoj obavezi prema banci.

Probni period je period od najmanje dve godine koji počinje da teče od trenutka kada se restrukturirano potraživanje klasifikuje kao potraživanje koje se ne smatra problematičnim.

Materijalno značajan deo ukupnog iznosa duga predstavlja iznos u visini najmanje 6% glavnice potraživanja sa izmenjenim uslovima otplate po osnovu stambenog kredita ili potraživanja kojim je refinansirano potraživanje banke po osnovu tog kredita, odnosno 8% glavnice potraživanja u slučaju ostalih potraživanja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

28.1 Kreditni rizik (nastavak)

Restrukturiranje kredita (nastavak)

U narednom pregledu je prikazan broj klijenata i plasmana koji su restrukturirani u toku 2019. godine, kao i njihova izloženost na dan 31. decembra 2019. godine. U toku 2019. godine Banka je restrukturirala 37 kredita za 32 klijenata.

Stanje 31. decembra 2019. godine	Broj klijenata	Broj restrukturiranih kredita
66,696	32	37

U narednom pregledu je prikazan broj klijenata i plasmana koji su restrukturirani u toku 2018. godine, kao i njihova izloženost na dan 31. decembra 2018. godine. U toku 2018. godine Banka je restrukturirala 22 kredita za 18 klijenata.

Stanje 31. decembra 2018. Godine	Broj klijenata	Broj restrukturiranih kredita
450,178	18	22

Bruto stanje svih restrukturiranih obezvređenih kredita na dan 31. decembra 2019. godine je 1,836,404 hiljadu dinara, dok neto stanje iznosi 1,141,587 hiljada dinara.

Pregled ukupnih restrukturiranih obezvređenih kredita na dan 31. decembra 2019. godine

Kategorije	(u hiljadama dinara)			
	31. decembra 2019. godine		Broj	Broj
	Bruto izloženost	Neto izloženost	klijenata	partija
Nivo 1	-	-	-	-
Nivo 2	28,307	28,171	16	16
Nivo 3	1,808,097	1,113,416	56	80
Ukupno	1,836,404	1,141,587	72	96

Pregled ukupnih restrukturiranih obezvređenih kredita na dan 31. decembra 2018. godine

Kategorije	(u hiljadama dinara)			
	31. decembra 2018. godine		Broj	Broj
	Bruto izloženost	Neto izloženost	klijenata	partija
Nivo 1	-	-	-	-
Nivo 2	240,334	235,639	8	8
Nivo 3	2,362,174	1,282,928	65	92
Ukupno	2,602,508	1,518,567	73	100

Fer vrednost sredstava i obaveza

Fer vrednost koja se navodi u finansijskim izveštajima je iznos za koji sredstvo može biti razmenjeno ili obaveza izmirena između obaveštenih voljnih strana u nezavisnoj transakciji.

Fer vrednost se računa na osnovu tržišnih informacija raspoloživih na datum izveštavanja.

Kada god je moguće Banka meri fer vrednost upotrebom tržišnih cena dostupnih na aktivnom tržištu za dati instrument. Tržište se smatra aktivnim ako su kotirane cene lako i redovno dostupne i predstavljaju stvarne i redovne tržišne transakcije pod tržišnim uslovima.

Fer vrednost nekog tekućeg likvidnog finansijskog instrumenta prikazana po njegovoj nominalnoj vrednosti je približno jednaka njegovoj knjigovodstvenoj vrednosti. Ovo uključuje gotovinu kao i potraživanja i obaveze bez definisanog dospeća ili bez fiksne kamatne stope. Za ostala potraživanja i obaveze, budući očekivani tokovi gotovine se diskontuju na njihove neto sadašnje vrednosti koristeći tržišne kamatne stope.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

28.1 Kreditni rizik (nastavak)

Kotirajuće tržišne cene se koriste za hartije kojima se trguje. Fer vrednost ostalih hartija se računa kao neto sadašnja vrednost budućih očekivanih gotovinskih tokova primenom kamatnih stopa za slične hartije od vrednosti.

U postupku utvrđivanja fer vrednosti municipalnih obveznica izdatih od strane lokalnih organa vlasti u Republici Srbiji diskontna stopa se uvećava za rizik/premiju emitenta u momentu izdavanja municipalnih obveznica ili na skoriji datum ukoliko je podatak dostupan. Banka za obračunat kreditni spread koji se utvrđuje kao trošak rizika (engl. Cost of Risk) primenjuje pristup baziran na inicijalno procenjenoj vrednosti te risk premije.

S obzirom da ne postoji dovoljno rasprostranjeno sekundarno tržište kredita na kome bi se utvrdila fer cena ovih finansijskih instrumenata, neophodno je koristiti niže nivoe inputa od Nivoa 1 i Nivoa 2, pre svega Nivo 3. Jedinica posmatranja je individualni kredit tj. kreditna partija, a fer vrednost se određuje pomoću prihodnog pristupa, odnosno konvertovanjem budućih novčanih tokova (prihoda) konkretnog kredita pomoću DCF metoda.

Produkcija novih plasmana u toku 2019. godine segmentu stanovništva i privrede, bila je u skladu sa tržišnim uslovima (odstupanje po mesecima po pojedinačnim kategorijama proizvoda uzimajući u obzir ročnost, valutu, tip plasmana je uglavnom u opsegu +/-1 p.p.). S tim u vezi, utvrđena fer vrednost kredita plasiranih u toku 2019. godine jednaka je knjigovodstvenoj vrednosti.

Kredite plasirane pre 2019. godine posmatramo kroz dve grupe: kredite sa varijabilnom kamatnom stopom i kredite sa fiksnom.

S obzirom da se u Banci radilo najdalje šestomesečno usklađivanje kamatnih stopa (ponovno utvrđivanje cene plasmana na osnovu promenljivog dela kamatne stope), svi krediti u ovoj grupi imaju fer vrednost jednaku svojoj knjigovodstvenoj vrednosti.

Za kredite sa fiksnom kamatnom stopom plasirane pre 2019. godine rađeno je diskontovanje kamatnim stopama dostupnim na sajtu Narodne Banke Srbije. One se nalaze u izveštaju Kamatne stope banaka na kredite odobrene stanovništvu i nefinansijskom sektoru, po vrsti, ročnosti i namenama – novoodobreni poslovi. Uzeti su podaci iz meseca decembra 2019. godine.

Fer vrednost depozita i ostalih obaveza prema drugim komitentima izračunata je tako što je diskontovana vrednost beskamatnih namenskih depozita po tržišnoj kamatnoj stopi od 0.7%, odnosno po kamatnoj stopi koja se dobija kao prosečna ponderisana kamatna stopa oročenih depozita privrede i stanovništva u valuti EUR koji se nalaze u depozitnom portfoliju Banke na dan 31.12.2019.

Procena finansijskih instrumenata

Banka meri fer vrednost pomoću sledeće hijerarhije fer vrednosti, na osnovu značaja ulaznih podataka koji se koriste u izradi merenja:

- Nivo 1: nekorigovane kotirane tržišne cene na aktivnim tržištima za identična sredstva ili obaveze kojima tržišni učesnici mogu pristupiti na dan merenja fer vrednosti;
- Nivo 2: tehnike procene koje se zasnivaju na direktno (cene) ili indirektno (izvedeni iz cena, kamatnih stopa, korelacija, itd.) utvrdivim ulaznim podacima koje nisu kotirane cene iz nivoa 1. Indirektno utvrđivi podaci se koriste za vrednovanje instrumenata na osnovu kotirane tržišne cene na aktivnim tržištima za slične instrumente; navedene cene za iste ili slične instrumente na tržištu koja se smatraju manje aktivnim ili druge tehnike procene u kojima su svi značajni inputi direktno ili indirektno uočljivi iz tržišnih podataka;
- Nivo 3: parametri nivoa 3 nisu javno dostupni za dato sredstvo ili obavezu.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

28.1 Kreditni rizik (nastavak)

Finansijska sredstva koja se vode po fer vrednosti (u hiljadama dinara)

31. decembar 2019. godine	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Hartije od vrednosti				10,607,350
• Finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	21,156	-	-	21,156
• Hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	-	10,586,194	-	10,586,194
31. decembar 2018. godine	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Hartije od vrednosti				6,713,867
• Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju (uključujući založena sredstva)	23,248	-	-	23,248
• Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju (uključujući založena sredstva)	-	6,690,619	-	6,690,619

Finansijska sredstva i obaveze koje se ne vode po fer vrednosti

31. decembar 2019. godine	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Finansijska sredstva				
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	-	10,013,564	-	10,013,564
Potraživanja po osnovu derivata	-	-	-	-
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	-	-	1,453,134	1,453,134
Kredit i potraživanja od komitenata	-	-	46,887,818	46,887,818
Ostala sredstva	-	-	226,757	226,757
Finansijske obaveze				
Depoziti i ostale obaveze prema bankama. drugih finansijskim organizacijama i centralnoj banci	-	-	8,438,685	8,438,685
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	-	-	48,471,158	48,471,158
Ostale obaveze	-	-	573,942	573,942
31. decembar 2018. godine				
Finansijska sredstva				
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	-	7,643,117	-	7,643,117
Potraživanja po osnovu derivata	-	-	6,278	6,278
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	-	-	2,281,251	2,281,251
Kredit i potraživanja od komitenata	-	-	39,855,685	39,855,685
Ostala sredstva	-	-	78,686	78,686
Finansijske obaveze				
Depoziti i ostale obaveze prema bankama. drugih finansijskim organizacijama i centralnoj banci	-	-	6,180,692	6,180,692
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	-	-	39,152,821	39,152,821
Ostale obaveze	-	-	267,887	267,887

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2019. godine

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

28.1 Kreditni rizik (nastavak)

Procena finansijskih instrumenata (nastavak)

Pregled finansijskih sredstava i finansijskih obaveza po fer vrednosti – poređenje njihove knjigovodstvene i fer vrednosti obračunate samo u svrhu obelodanjivanja u Napomenama

(u hiljadama dinara)

	Fer vrednost kroz bilans uspeha	Fer vrednost kroz ostali rezultat	Ostali amort. trošak	Ukupan iznos u knjigama	Ukupna fer vrednost
31. decembar 2019. godine					
Finansijska sredstva					
Gotovina i sredstva kod centralne banke	-	-	10,013,564	10,013,564	10,013,564
Potraživanja po osnovu derivata	-	-	-	-	-
Hartije od vrednosti	21,156	10,586,194	-	10,607,350	10,607,350
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	-	-	1,453,134	1,453,134	1,453,134
Kreditni i potraživanja od komitenata	-	-	45,804,396	45,804,396	46,887,818
Ostala sredstva	-	-	226,757	226,757	226,757
Finansijske obaveze					
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	-	-	8,438,685	8,438,685	8,438,685
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	-	-	48,486,776	48,486,776	48,471,158
Ostale obaveze	-	-	573,942	573,942	573,942

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2019. godine

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

28.1 Kreditni rizik (nastavak)

Procena finansijskih instrumenata (nastavak)

Pregled finansijskih sredstava i finansijskih obaveza po fer vrednosti

	Fer vrednost kroz bilans uspeha	Fer vrednost kroz ostali rezultat	Ostali amort. trošak	U hijadama dinara	
				Ukupan iznos u knjigama	Ukupna fer vrednost
31. decembar 2018. godine					
Finansijska sredstva					
Gotovina i sredstva kod centralne banke	-	-	7,643,117	7,643,117	7,643,117
Potraživanja po osnovu derivata	-	-	6,278	6,278	6,278
Hartije od vrednosti	23,248	6,690,619	-	6,713,867	6,713,867
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	-	-	2,281,251	2,281,251	2,281,251
Kreditni i potraživanja od komitenata	-	-	38,765,127	38,765,127	39,855,685
Ostala sredstva	-	-	78,686	78,686	78,686
Finansijske obaveze					
Depoziti i ostale obaveze prema bankama. drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	-	-	6,180,692	6,180,692	6,180,692
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	-	-	39,165,999	39,165,999	39,152,821
Ostale obaveze	-	-	267,887	267,887	267,887

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

28.2 Kapital i adekvatnost kapitala

Cilj upravljanja Banke u vezi sa pokazateljem adekvatnosti kapitala je da se obezbedi održavanje potrebnog nivoa kapitala kao podrška razvoju Banke i rastu poslovnih aktivnosti.

Pokazatelj adekvatnosti kapitala Banke jednak je odnosu kapitala i rizične aktive Banke. Rizična aktiva Banke jednaka je zbiru aktive ponderisane kreditnim rizikom i kapitalnog zahteva u vezi sa deviznim i operativnim rizikom pomnoženih recipročnom vrednošću pokazatelja adekvatnosti kapitala.

Kapital Banke čini zbir osnovnog kapitala i dopunskog kapitala, umanjen za zbir odbitnih stavki, s tim da je Banka dužna da u svom poslovanju obezbedi da visina njenog kapitala nikad ne bude manja od dinarske protivvrednosti iznosa od 10,000,000 EUR.

Kapitalni zahtev za kreditni rizik Banka izračunava primenom standardizovanog pristupa, množenjem ukupne aktive ponderisane kreditnim rizikom sa 8%. Aktivom Banke ponderisanom kreditnim rizikom smatra se zbir bruto knjigovodstvene vrednosti bilansne aktive umanjene za ispravke vrednosti i rezervu za procenjene gubitke i bruto knjigovodstvene vrednosti vanbilansnih stavki umanjene za rezervisanja i potrebnu rezervu za procenjene gubitke, pomnoženih faktorima konverzije.

Kapitalni zahtev u vezi sa deviznim rizikom izračunava se množenjem zbira ukupne neto otvorene devizne pozicije i apsolutne vrednosti neto otvorene pozicije u zlatu sa 8%. Ukupna neto otvorena devizna pozicija predstavlja apsolutnu vrednost ukupne duge, odnosno ukupne kratke devizne pozicije, zavisno od toga koja je od ovih apsolutnih vrednosti veća.

Kapitalni zahtev za operativni rizik Banka izračunava primenom pristupa osnovnog indikatora u iznosu trogodišnjeg proseka indikatora izloženosti pomnoženog stopom kapitalnog zahteva od 15%.

Uzimajući u obzir da Banka ne dostiže propisane limite, nije dužna da pored kapitalnih zahteva za kreditni, devizni i operativni rizik, izračunava i obezbeđuje pokriće kapitalnih zahteva u vezi sa ostalim tržišnim rizicima koji proizilaze iz stavki koje se vode u knjizi trgovanja.

Na dan 31. decembra 2019. godine kapital i adekvatnost kapitala obračunati su prema odlukama Narodne banke Srbije usklađenim sa primenom Bazel III standarda.

Pokazatelji adekvatnosti kapitala Banke na dan 31. decembra 2019. iznose:

- Pokazatelj adekvatnosti kapitala banke iznosi 24.22%;
- Pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala banke iznosi 24.22%;
- Pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala banke iznosi 21.63% i

viši su od minimalnih vrednosti propisanih Odlukom Narodne banke Srbije o adekvatnosti kapitala:

- 8% za pokazatelj adekvatnosti kapitala banke;
- 6% za pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala banke;
- 4.5% za pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala banke.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

28.2 Kapital i adekvatnost kapitala (nastavak)

R. broj	Naziv pozicije	U hiljadama dinara	
		31. decembar 2019.	31. decembar 2018.
1	KAPITAL	11,214,051	10,380,711
1.1	OSNOVNI KAPITAL	11,212,711	10,379,371
1.1.1	Osnovni akcijski kapital	10,012,711	9,179,371
	Instrumenti osnovnog akcijskog kapitala i pripadajuća		
1.1.1.1	emisiona premija	7,771,263	7,771,263
1.1.1.1.1	Uplaćen iznos instrumenata osnovnog akcijskog kapitala	5,658,940	5,658,940
	Pripadajuća emisiona premija uz instrumente osnovnog		
1.1.1.1.2	akcijskog kapitala	2,112,323	2,112,323
1.1.1.2	(-) Gubitak	-	-
1.1.1.3	Revalorizacione rezerve i ostali nerealizovani dobici/gubici	901,695	438,377
	Rezerve iz dobiti. ostale rezerve i rezerve za opšte bankarske		
1.1.1.4	Rizike	1,726,527	1,312,431
	(+/-) Regulatorna prilagođavanja vrednosti elemenata		
1.1.1.5	osnovnog akcijskog kapitala	(11,024)	(7,169)
1.1.1.6	(-) Gudvil umanjen za povezane odložene poreske obaveze	-	-
	(-) Ostala nematerijalna ulaganja umanjena za povezane		
1.1.1.7	odložene poreske obaveze	(270,726)	(273,138)
	(-) Odložena poreska sredstva koja zavise od buduće		
	profitabilnosti. izuzev onih koja proističu iz privremenih		
1.1.1.8	razlika. umanjena za povezane odložene poreske obaveze	(62,393)	(62,393)
	(-) Iznos potrebne rezerve za procenjene gubitke po bilansnoj		
	aktivu i vanbilansnim stavkama banke koji se odbija od		
1.1.1.9	osnovnog akcijskog kapitala banke	-	-
	(-) Bruto iznos potraživanja od dužnika – fizičkog lica kod kojih		
	je stepen kreditne zaduženosti tog dužnika pre odobrenja		
	kredita bio veći od procenta utvrđenog u skladu sa odlukom		
1.1.1.10	NBS	(34,258)	-
	(-) Bruto iznos potraživanja od dužnika – fizičkog lica, a koji		
	po osnovu kriterijuma ugovorene ročnosti ispunjavaju uslov za		
1.1.1.11	primenu odbitne stavke od osnovnog akcijskog kapitala	(8,373)	-
1.1.2	Dodatni osnovni kapital	1,200,000	1,200,000
	Instrumenti dodatnog osnovnog kapitala i pripadajuća		
1.1.2.1	emisiona premija	1,200,000	1,200,000
1.1.2.1.1	Uplaćen iznos instrumenata dodatnog osnovnog kapitala	600,000	600,000
	Pripadajuća emisiona premija uz instrumente dodatnog		
1.1.2.1.2	osnovnog kapitala	600,000	600,000
1.2	DOPUNSKI KAPITAL	1,340	1,340
	Instrumenti dopunskog kapitala. subordinirane obaveze i		
1.2.1	pripadajuća emisiona premija	1,340	1,340
1.2.1.1	Uplaćen iznos instrumenata dopunskog kapitala	1,340	1,340
	Pripadajuća emisiona premija uz instrumente dopunskog		
1.2.1.2	Kapitala	-	-
2.	Ukupna rizična aktiva:	46,299,704	37,317,799
2.1	Rizikom ponderisane izloženosti za kreditni rizik	41,751,261	33,594,005
2.2	Rizikom ponderisane izloženosti za devizni rizik	375,790	-
2.3	Rizikom ponderisane izloženosti za operativni rizik	4,172,653	3,723,794
3.	Pokazatelji adekvatnosti kapitala:		
3.1	Pokazatelj adekvatnosti kapitala	24.22%	27.82%
3.2	Pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala	24.22%	27.81%
3.3	Pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala	21.63%	24.60%

U skadu sa izmenama Odluke o klasifikaciji bilanske aktive i vanbilansnih stavki banke, ukinuta je obaveza banaka da obračunavaju rezervu za procenjene gubitke i potrebnu rezervu za procenjene gubitke, počev od 01.01.2019. godine. S obzirom da je Banka na dan 31.12.2018. godine imala pokazatelj NPL ispod 10% nije imala obavezu obračuna potrebne rezerve kao odbitne stavke kapitala.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

28.3 Sredstva stečena naplatom potraživanja

Banka se aktivno bavi prodajom imovine stečene naplatom potraživanja i tako stečenu imovinu može zadržati određeni period samo u slučajevima kada bi brza prodaja dovela do značajnih gubitaka.

Materijalne vrednosti stečene naplatom potraživanja na dan 31. decembra 2019. godine i 31. decembra 2018. godine

Red. br.	Opis stečene imovine	Površina (m ²)	Datum sticanja imovine	Izvršni dužnik	Neto vrednost 31. decembar 2019.	Neto vrednost 31. decembar 2018.
1.	Poslovni prostor. šalter sala. k.p.br. 3120/1 KO Šume	48	26.decembar 2014.	Mercury internacional a.d. Ivanjica Trgomen	1,415	1,415
2.	Lokal 45/i Kraljevo. ul. Cara Dušana 45. Kraljevo	27	24. april 2017.	Nekretnine d.o.o. Ratina Trgomen	1,831	1,831
3.	Lokal 45/j Kraljevo. ul. Cara Dušana 45. Kraljevo	43	24. april 2017.	Nekretnine d.o.o. Ratina Trgomen	2,814	2,814
4.	Lokal 45/k Kraljevo. ul. Cara Dušana 45. Kraljevo Stan u Kraljevu. ul. Tomislava Andrića-Džigija	34	24. april 2017.	Nekretnine d.o.o. Ratina	2,168	2,168
5.	29. Kraljevo Vikend kuća br.1, Kamenjar 117, K.O.	140	16.jun 2017.	Zoran Milašinović	10,477	10,477
6.	Veternik	77	19. februar 2018	Aleksandra Kozomora	1,857	1,857
7.	Poslovni prostor KO Čuprija	82	20.decembar 2018	Interhem-him	4,619	4,619
8.	Poslovni prostor KO Čuprija	89	20.decembar 2018	Interhem-him	4,485	4,485
Ukupno					29,666	29,666

28.4 Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled nesposobnosti Banke da ispunjava svoje dospelje obaveze. Cilj upravljanja rizikom likvidnosti je održavanje likvidnih sredstava Banke na nivou koji zadovoljava ispunjavanje dospelih obaveza Banke.

Banka svojom imovinom i obavezama upravlja na način koji joj omogućava da u svakom trenutku ispuni svoje dospelje obaveze (likvidnost) i da trajno ispunjava sve svoje obaveze (solventnost).

Za upravljanje rizikom likvidnosti u Banci odgovorni su:

- Upravni odbor koji je usvojio Politiku upravljanja rizikom likvidnosti i Plan poslovanja u slučaju nastanka krize likvidnosti;
- Izvršni odbor koji sprovodi usvojenu Politiku i utvrđuje Proceduru za upravljanje rizikom likvidnosti;
- Odbor za upravljanje aktivom i pasivom koji prati izloženost Banke riziku likvidnosti i predlaže odgovarajuće mere za upravljanje ovim rizikom i
- Služba za upravljanje rizicima i Sektor sredstava koji dnevno prate i održavaju likvidnost.

Merenje rizika likvidnosti vrši se u Službi za upravljanje rizicima kroz izračunavanje Pokazatelja likvidnosti, Užeg pokazatelja likvidnosti i Pokazatelja pokrića likvidnom aktivom, dodatnih racija likvidnosti, Racija koncentracije depozita, GAP analizu i stres testove.

Merenje nivoa izloženosti riziku likvidnosti vrši se praćenjem Pokazatelja likvidnosti, Užeg pokazatelja likvidnosti i Pokazatelja pokrića likvidnom aktivom propisanih Odlukom Narodne banke Srbije o upravljanju rizikom likvidnosti

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

28.4 Rizik likvidnosti (nastavak)

banke i Procedurom za upravljanje rizikom likvidnosti. Pokazatelj predstavlja odnos zbira likvidnih potraživanja prvog reda i likvidnih potraživanja drugog reda, s jedne strane, i zbira obaveza po viđenju ili bez ugovorenog roka dospeća i obaveza sa ugovorenim rokom dospeća u narednih mesec dana od dana vršenja obračuna ovog Pokazatelja, s druge strane. Uži pokazatelj likvidnosti predstavlja odnos zbira likvidnih potraživanja prvog reda, s jedne strane, i zbira obaveza po viđenju ili bez ugovorenog roka dospeća i obaveza sa ugovorenim rokom dospeća u narednih mesec dana od dana vršenja obračuna ovog pokazatelja, s druge strane. Pokazatelj pokriva likvidnom aktivom predstavlja odnos zaštitnog sloja likvidnosti banke i neto odliva njenih likvidnih sredstava do kojih bi došlo tokom narednih 30 dana od dana računanja ovog pokazatelja u pretpostavljenim uslovima stresa.

Sredstva stečena naplatom potraživanja

Ostvarene vrednosti Pokazatelja i Užeg pokazatelja likvidnosti

	Pokazatelj likvidnosti	
	2019.	2018.
31. decembar	2.12	1.69
Prosečna vrednost	1.77	1.53
Maksimalna vrednost	2.12	2.02
Minimalna vrednost	1.56	1.28
	Uži pokazatelj likvidnosti	
	2019.	2018.
31. decembar	1.87	1.42
Prosečna vrednost	1.50	1.27
Maksimalna vrednost	1.87	1.70
Minimalna vrednost	1.24	1.02

Likvidnost Banke pratila se i kroz Racio likvidne aktive koji predstavlja odnos likvidne aktive i ukupne aktive.

Ostvarene vrednosti Racija likvidne aktive

	2019.	2018.
31. decembar	27.79%	28.51%
Prosečna vrednost	27.51%	26.42%
Maksimalna vrednost	30.29%	29.26%
Minimalna vrednost	24.43%	23.04%

U toku 2019. godine Banka je nivo rizika likvidnosti pratila i na osnovu kretanja dodatnih racija likvidnosti propisanih Procedurom za upravljanje rizikom likvidnosti, kao i na osnovu pokazatelja iz ugovora koje je Banka potpisala sa međunarodnim finansijskim institucijama. Vrednosti ovih pokazatelja kretale su se u okviru limita propisanih Procedurom, odnosno u okviru limita ugovorenih sa međunarodnim finansijskim institucijama.

Za praćenje i upravljanje rizikom likvidnosti od ključnog značaja je praćenje usklađenosti dospeća sredstava i obaveza. Usaglašenost i kontrolisana neusaglašenost dospeća aktive i obaveza su fundamentalne za rukovodstvo Banke. Nije uobičajeno za banke da se ikad u potpunosti usaglase, obzirom da se poslovne transakcije često vrše na neodređen period i da su različitih vrsta. Neusaglašena pozicija potencijalno povećava profitabilnost, ali u isto vreme povećava i rizik od gubitka.

Prikazani negativni likvidnosni gep prikazan u sledećoj tabeli u periodu do mesec dana ne zahteva vandredne akcije od strane Banke, s obzirom da je uzrokovan depozitima sa nedefinisanim dospećem. Takvi depoziti neće biti realno povučeni u narednih mesec dana u potpunosti, kao što je prikazano u narednoj tabeli, već samo u manjem iznosu koji se kreće u opsegu 10% do 20% (na osnovu istorijskih podataka).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

28.4 Rizik likvidnosti (nastavak)

Ostvarene vrednosti Racija likvidne aktive (nastavak)

U narednoj tabeli prikazana su sredstva i obaveze Banke po grupisanim pozicijama u skladu sa rokovima dospeća od datuma bilansa stanja do ugovorenog roka dospeća.

31. decembar 2019. godine	U hiljadama dinara					Ukupno
	Do 30 dana	30 do 90 dana	90 do 365 dana	1 do 5 god.	Preko 5 god.	
Gotovina i sredstva kod centralne banke	10,013,564	-	-	-	-	10,013,564
Založena finansijska sredstva	-	-	-	481,610	1,779,260	2,260,870
Hartije od vrednosti	1,366,164	-	1,340,000	1,634,390	4,005,926	8,346,480
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	1,452,055	-	1,079	-	-	1,453,134
Kredit i potraživanja od komitenata	1,628,320	2,797,705	11,265,098	19,755,808	10,357,465	45,804,396
Ostala sredstva	224,041	-	-	-	2,716	226,757
Ukupno finansijska sredstva	14,684,144	2,797,705	12,606,177	21,871,808	16,145,367	68,105,201
Obaveze po osnovu derivata	1,563	-	-	-	-	1,563
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	4,439,194	753,389	1,108,210	1,983,493	154,399	8,438,685
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	21,244,345	5,221,384	10,344,874	9,106,074	2,570,099	48,486,776
Ostale obaveze	43,340	-	-	-	530,602	573,942
Ukupno finansijske obaveze	25,728,442	5,974,773	11,453,084	11,089,567	3,255,100	57,500,966
Ročna neusklađenost	(11,044,298)	(3,177,068)	1,153,093	10,782,241	12,890,267	10,604,235

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2018. godine

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

28.4 Rizik likvidnosti (nastavak)

31. decembar 2018. Godine	U hiljadama dinara					Ukupno
	Do 30 dana	30 do 90 dana	90 do 365 dana	1 do 5 god.	Preko 5 god.	
Gotovina i sredstva kod centralne banke	7,643,117	-	-	-	-	7,643,117
Potraživanja po osnovu derivata	6,278	-	-	-	-	6,278
Hartije od vrednosti	881,551	1,000,000	509,097	2,686,830	1,636,389	6,713,867
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	2,003,185	41,940	235,340	786	-	2,281,251
Kredit i potraživanja od komitenata	838,422	971,574	5,657,351	18,383,269	12,914,511	38,765,127
Ostala sredstva	74,000	-	-	-	4,686	78,686
Ukupno finansijska sredstva	11,446,553	2,013,514	6,401,788	21,070,885	14,555,586	55,488,326
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	3,213,034	255,848	938,891	1,181,946	590,973	6,180,692
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	18,659,443	3,093,445	8,641,941	4,928,338	3,842,832	39,165,999
Ostale obaveze	267,887	-	-	-	-	267,887
Ukupno finansijske obaveze	22,140,364	3,349,293	9,580,832	6,110,284	4,433,805	45,614,578
Ročna neusklađenost	(10,693,811)	(1,335,779)	(3,179,044)	14,960,601	10,121,781	9,873,748

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2018. godine**28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)****28.5 Tržišni rizik (kamatni rizik, devizni rizik i rizik promene cena HoV)****28.5.1 Kamatni rizik**

Kamatni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promene kamatnih stopa, a Banka je izložena ovom riziku po osnovu stavki koje se vode u bankarskoj knjizi.

Cilj upravljanja kamatnim rizikom je minimiziranje negativnih efekata koji mogu nastati po osnovu promena tržišnih kamatnih stopa.

Za upravljanje kamatnim rizikom u Banci odgovorni su:

- Upravni odbor, koji je usvojio Politiku upravljanja kamatnim rizikom;
- Izvršni odbor koji sprovodi usvojenu Politiku i utvrđuje Proceduru za upravljanje kamatnim rizikom;
- Odbor za upravljanje aktivom i pasivom koji prati izloženost Banke po osnovu kamatnog rizika i predlaže odgovarajuće mere za upravljanje ovim rizikom;
- Služba za upravljanje rizicima koja operativno sprovodi Politiku i Proceduru i izveštava rukovodstvo Banke o izloženosti riziku i
- Sektor marketinga koji vrši dnevno praćenje tržišnih kamatnih stopa i predlaže visine kamatnih stopa za proizvode Banke.

Merenje kamatnog rizika se vrši u Službi za upravljanje rizicima i to kroz merenje rizika ponovnog vrednovanja kamatnih stopa (repricing risk), baznog kamatnog rizika, rizika krive prinosa i rizika opcija.

U nastavku je dat pregled kamatonosne aktive i pasive i to po periodima njihovog dospeća za stavke sa fiksnom kamatnom stopom odnosno prema periodima ponovnog utvrđivanja cena za stavke sa varijabilnom kamatnom stopom.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2018. godine

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

28.5 Tržišni rizik (kamatni rizik, devizni rizik i rizik promene cena HoV) (nastavak)

28.5.1 Kamatni rizik (nastavak)

	U hiljadama dinara						
	Do 30 dana	30 do 90 dana	90 do 365 dana	1 do 5 god.	Preko 5 god.	Nekamatonosno	Ukupno
31. decembar 2019. godine							
Gotovina i sredstva kod centralne banke	4,715,146	-	-	-	-	5,298,418	10,013,564
Založena finansijska sredstva	-	-	-	-	-	2,260,870	2,260,870
Hartije od vrednosti	-	-	1,340,000	1,634,390	4,005,926	1,366,164	8,346,480
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	314,746	-	1,079	-	-	1,137,309	1,453,134
Kredit i potraživanja od komitenata*	13,824,188	3,018,680	9,374,893	13,540,850	3,938,398	2,107,387	45,804,396
Ostala sredstva	-	-	-	-	-	226,757	226,757
Ukupno finansijska sredstva	18,854,080	3,018,680	10,715,972	15,175,240	7,944,324	12,396,905	68,105,201
Obaveze po osnovu derivata	-	-	-	-	-	1,563	1,563
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	3,477,925	1,272,181	2,157,913	584,297	-	946,369	8,438,685
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	3,119,497	5,896,565	13,037,846	7,403,123	-	19,029,745	48,486,776
Ostale obaveze	-	-	-	-	-	573,942	573,942
Ukupno finansijske obaveze	6,597,422	7,168,746	15,195,759	7,987,420	-	20,551,619	57,500,966
							U hiljadama dinara
31. decembar 2018. godine							
Gotovina i sredstva kod centralne banke	3,419,765	-	-	-	-	4,223,352	7,643,117
Potraživanja po osnovu derivata	-	-	-	-	-	6,278	6,278
Hartije od vrednosti	300,001	1,000,000	509,097	2,686,830	1,636,389	581,550	6,713,867
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	186,133	41,940	235,340	786	-	1,817,052	2,281,251
Kredit i potraživanja od komitenata*	14,567,640	2,708,403	8,298,588	9,965,175	1,913,356	1,311,965	38,765,127
Ostala sredstva	-	-	-	-	-	78,686	78,686
Ukupno finansijska sredstva	18,473,539	3,750,343	9,043,025	12,652,791	3,549,745	8,018,883	55,488,326
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	2,806,299	255,848	2,711,810	-	-	406,735	6,180,692
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	1,709,265	3,093,442	8,641,944	4,928,338	3,842,832	16,950,178	39,165,999
Ostale obaveze	-	-	-	-	-	267,887	267,887
Ukupno finansijske obaveze	4,515,564	3,349,290	11,353,754	4,928,338	3,842,832	17,624,800	45,614,578

*U poziciji Kredit i potraživanj aod komitenata kao nekamatonosan iznos prikazana je (neto) vrednost NPL plasmana

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2018. godine

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

28.5 Tržišni rizik (kamatni rizik, devizni rizik i rizik promene cena HoV) (nastavak)

28.5.1 Kamatni rizik (nastavak)

U narednoj tabeli dat je prikaz kamatne osetljivosti. Osetljivost se meri uticajem paralelnog pomeranja krive prinosa za 200 b.p. na kapital i prihode Banke.

	2019.		U hiljadama dinara 2018.	
	Uticaj na kapital	Uticaj na prihode	Uticaj na kapital	Uticaj na prihode
31. decembar	(128,826)	87,812	105,379	89,913
Prosečna vrednost	21,554	89,332	55,434	71,655
Maksimalna vrednost	204,376	93,693	137,396	89,913
Minimalna vrednost	(128,826)	86,329	(59,284)	49,955

28.5.2 Devizni rizik

Devizni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promene deviznog kursa, a Banka mu je izložena po osnovu pozicija koje se vode u bankarskoj knjizi i knjizi trgovanja.

Cilj upravljanja deviznim rizikom je minimiziranje gubitaka koji nastaju po osnovu promena deviznih kurseva.

Za upravljanje deviznim rizikom u Banci odgovorni su:

- Upravni odbor, koji je usvojio Politiku za upravljanje tržišnim rizicima;
- Izvršni odbor koji sprovodi usvojenu Politiku i utvrđuje Proceduru za upravljanje deviznim rizikom;
- Odbor za upravljanje aktivom i pasivom koji prati izloženost Banke po osnovu deviznog rizika i predlaže odgovarajuće mere za upravljanje ovim rizikom i
- Služba za upravljanje rizicima i Sektor sredstava koji dnevno prate i vrše upravljanje valutnom strukturom izvora sredstava i plasmana.

Merenje deviznog rizika se vrši u Službi za upravljanje rizicima na osnovu Pokazatelja deviznog rizika kao odnosa neto otvorene devizne pozicije i kapitala Banke, a prema Odluci o adekvatnosti kapitala i Odluci o izveštavanju banaka, kao i Proceduri Upravljanje deviznim rizikom.

Ostvarene vrednosti pokazatelja deviznog rizika

	2019.	2018.
31. decembar	3.35%	0.63%
Prosečna vrednost	1.99%	1.37%
Maksimalna vrednost	6.98%	5.68%
Minimalna vrednost	0.13%	0.18%

Devizni rizik meren Pokazateljem deviznog rizika se u toku 2019. godine nalazio u kategoriji niskog rizika. Prosečna vrednost Pokazatelja deviznog rizika iznosila je 1.99%.

U narednoj tabeli dat je pregled otvorenih deviznih pozicija pojedinačno po valutama na dan 31. decembra 2019. i 2018. godine.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2018. godine

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

28.5 Tržišni rizik (kamatni rizik, devizni rizik i rizik promene cena HoV) (nastavak)

28.5.2 Devizni rizik (nastavak)

Analiza sredstava i obaveza po valutama

31. decembar 2019. godine	EUR	USD	CHF	Ostalo	Ukupno	U hiljadama dinara	
						RSD	Ukupno
Gotovina i sredstva kod centralne banke	4,087,230	52,988	189,537	28,686	4,358,441	5,655,123	10,013,564
Založena finansijska sredstva	-	-	-	-	-	2,260,870	2,260,870
Hartije od vrednosti	276,250	-	-	-	276,250	8,070,230	8,346,480
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	686,662	589,660	89,211	86,519	1,452,052	1,082	1,453,134
Kredit i potraživanja od komitenata	31,810,837	85,092	-	-	31,895,929	13,908,467	45,804,396
Ostala sredstva	139,908	331	11	43	140,293	86,464	226,757
Ukupno finansijska sredstva	37,000,887	728,071	278,759	115,248	38,122,965	29,982,236	68,105,201
Obaveze po osnovu derivata	-	-	-	-	-	1,563	1,563
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	5,395,604	-	-	-	5,395,604	3,043,081	8,438,685
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	29,711,801	737,476	280,136	91,476	30,820,889	17,665,887	48,486,776
Ostale obaveze	491,461	4	-	-	491,465	82,477	573,942
Ukupno finansijske obaveze	35,598,866	737,480	280,136	91,476	36,707,958	20,793,008	57,500,966
Neto pozicija	1,402,021	(9,409)	(1,377)	23,772	1,415,007	9,189,228	10,604,235

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2018. godine

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

28.5 Tržišni rizik (kamatni rizik, devizni rizik i rizik promene cena HoV) (nastavak)

28.5.2 Devizni rizik (nastavak)

31. decembar 2018. godine	EUR	USD	CHF	Ostalo	Ukupno	U hiljadama dinara	
						RSD	Ukupno
Gotovina i sredstva kod centralne banke	3,189,671	42,878	129,176	18,011	3,379,736	4,263,381	7,643,117
Potraživanja po osnovu derivata	-	-	-	-	-	6,278	6,278
Hartije od vrednosti	353,162	-	-	-	353,162	6,360,705	6,713,867
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	1,373,711	280,806	117,871	149,438	1,921,826	359,425	2,281,251
Kredit i potraživanja od komitenata	26,442,442	82,097	-	-	26,524,539	12,240,588	38,765,127
Ostala sredstva	7,689	377	11	37	8,114	70,572	78,686
Ukupno finansijska sredstva	31,366,675	406,158	247,058	167,486	32,187,377	23,300,949	55,488,326
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	5,023,295	10,476	20	71,053	5,104,844	1,075,848	6,180,692
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	24,765,708	395,858	260,457	83,284	25,505,307	13,660,692	39,165,999
Ostale obaveze	67,935	2,385	4	17	70,341	197,546	267,887
Ukupno finansijske obaveze	29,856,938	408,719	260,481	154,354	30,680,492	14,934,086	45,614,578
Neto pozicija	1,509,737	(2,561)	(13,423)	13,132	1,506,885	8,366,863	9,873,748

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

28.5 Tržišni rizik (kamatni rizik, devizni rizik i rizik promene cena HoV) (nastavak)

28.5.2 Devizni rizik (nastavak)

U nastavku je prikazan uticaj promene kurseva za 15% na neto deviznu poziciju Banke na dan 31. decembra 2019. i 31. decembra 2018. godine. Pozicije sa deviznom klauzulom prikazane su u okviru EUR pozicije za dinarske plasmane i obaveze indeksirane u evrima odnosno u okviru USD pozicije za dinarske plasmane i obaveze indeksirane u dolarima.

31. decembar 2019.	(u hiljadama dinara)								
	EUR	EUR +15%	EUR -15%	USD	USD +15%	USD -15%	CHF	CHF +15%	CHF -15%
Finansijska sredstva	37,000,887	42,551,020	31,450,754	728,071	837,282	618,860	278,759	320,572	236,946
Finansijske obaveze	35,598,866	40,938,696	30,259,036	737,480	848,102	626,858	280,136	322,156	238,116
Neto pozicija	1,402,021	1,612,324	1,191,718	(9,409)	(10,820)	(7,998)	(1,377)	(1,584)	(1,170)

31. decembar 2018. godine	(u hiljadama dinara)								
	EUR	EUR +15%	EUR -15%	USD	USD +15%	USD -15%	CHF	CHF +15%	CHF -15%
Finansijska sredstva	31,366,675	36,071,677	26,661,673	406,158	467,082	345,234	247,058	284,117	209,999
Finansijske obaveze	29,856,938	34,335,479	25,378,397	408,719	470,027	347,411	260,481	299,553	221,409
Neto pozicija	1,509,737	1,736,198	1,283,276	(2,561)	(2,945)	(2,177)	(13,423)	(15,436)	(11,410)

28.5.3 Rizik promene cena HOV

Rizik promene cena HOV predstavlja rizik od negativnih uticaja na finansijski rezultat Banke usled promene cena HOV koje se nalaze u portfoliju Banke.

Cilj upravljanja rizikom promene cena HOV je minimiziranje negativnih efekata koji mogu nastati po osnovu promena cena HOV koje se nalaze u portfoliju Banke.

Za upravljanje rizikom promene cena HOV u Banci odgovorni su:

- Upravni odbor, koji je usvojio Politiku upravljanja portfoliom HOV i Politiku upravljanja tržišnim rizicima;
- Izvršni odbor koji sprovodi usvojenu Politiku;
- Odbor za upravljanje aktivom i pasivom koji prati izloženost Banke po osnovu rizika promene cena HOV i predlaže odgovarajuće mere za upravljanje ovim rizikom i
- Sektor sredstava koji dnevno upravlja portfoliom HOV i Služba za upravljanje rizicima koja prati kretanje vrednosti pozicija knjige trgovanja i izveštava rukovodstvo Banke.

Služba za upravljanje rizicima na bazi relevantnih izvora tržišnih informacija vrši aktivno praćenje vrednosti HOV u posedu Banke i kontroliše njihovu usklađenost sa interno propisanim limitima.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

28.5 Tržišni rizik (kamatni rizik, devizni rizik i rizik promene cena HoV) (nastavak)

28.5.3 Rizik promene cena HoV (nastavak)

Vrednost portfolija Banke

	U hiljadama dinara	
	Tržišna vrednost na dan 31. decembar	
	2019.	2018.
Hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	21,156	23,248
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	-	-
Akcije banaka	826	1,239
Akcije preduzeća	20,330	22,009
Potraživanja po osnovu derivata namenjenih trgovanju	-	-
Hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	10,586,194	6,690,619
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	-	-
Obveznice lokalne samouprave:		
Grad Šabac	15,284	23,193
Opština Stara Pazova	2,993	9,095
Obveznice RS u stranoj valuti	257,973	322,255
Obveznice RS u dinarima	10,309,944	6,336,076
Ispravka vrednosti obveznica lokalne samouprave	-	-
Hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	-	-
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	-	-
U dinarima	-	-
Obveznice Republike Srbije	-	-
U stranoj valuti	-	-
Obveznice Republike Srbije	-	-

28.6 Operativni rizik

Izloženost operativnom riziku

Operativni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled propusta u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima u Banci, kao i usled nepredvidivih eksternih događaja. Operativni rizik isključuje reputacioni i strateški rizik, ali uključuje zakonski (pravni) rizik.

Za upravljanje operativnim rizikom u Banci odgovorni su:

- Upravni odbor koji je usvojio Politiku upravljanja operativnim rizikom;
- Izvršni odbor koji sprovodi usvojenu Politiku i utvrđuje Proceduru za upravljanje operativnim rizikom;
- Odbor za upravljanje aktivom i pasivom koji prati izloženost Banke po osnovu operativnog rizika i predlaže odgovarajuće mere za upravljanje ovim rizikom;
- Služba za upravljanje rizicima koja dnevno prati i prikuplja podatke o nastalim događajima operativnog rizika i izveštava rukovodstvo Banke o izloženosti riziku;
- Izloženost operativnom riziku meri se u Službi za upravljanje rizicima kroz identifikaciju operativnog rizika, evidenciju i analizu baze podataka u skladu sa Procedurom za upravljanje operativnim rizikom.

Izloženost operativnom riziku meri se praćenjem broja događaja iste vrste u toku kalendarske godine i visinom finansijskog uticaja pojedinačnog događaja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

28.6 Operativni rizik (nastavak)

Izloženost operativnom riziku

	2019	2018
Broj događaja	176	129
Bruto gubitak (EUR)	5,279,435	340,085
Neto gubitak (EUR)	10,372	55,045

U toku 2019. godine zabeleženo je 176 događaja operativnog rizika, odnosno 47 događaja više u odnosu na 2018. godinu. Veliki broj događaja operativnog rizika odnosio se na blagajničke manjkove ili viškove i uspešno su rešeni (51 događaja blagajničkog manjka, 20 događaja blagajničkog viška). Preostalih 105 događaja operativnog rizika se odnosilo na slučajeve eksternih prevara, prekide u poslovanju i pad sistema, tehničke probleme, nestanak struje, nepoštovanje procedura u potpunosti prilikom odobrenja plasmana, pogrešne brojeve računa tokom plaćanja, računovodstvene greške, operativne greške itd.

Banka vrši procenjivanje rizika poveravanja aktivnosti trećim licima, a na osnovu zaključenog ugovora sa tim licima u kome su jasno definisana sva prava i obaveze ugovornih strana.

Pri uvođenju novih proizvoda, procesa i sistema ili novih poslovnih aktivnosti Banka vrši procenjivanje i identifikovanje operativnog rizika.

28.7 Rizik neodgovarajućeg upravljanja informacionim sistemom

Cilj upravljanja rizikom neodgovarajućeg upravljanja informacionim sistemom je minimiziranje negativnih efekata koji mogu nastati usled izloženosti informacionog sistema Banke prema javnim mrežama, zlonamernim internim napadima, hardverskim kvarovima, sabotazama i održavanjem ovih izloženosti u okviru propisanih limita.

U skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije o minimalnim standardima upravljanja informacionim sistemom finansijske institucije (Službeni glasnik RS, br. 23/2013, 113/2013 i 2/2017) Banka je preduzela niz aktivnosti sa ciljem potpunog usaglašavanja sa pomenutom Odlukom. Sa tim u vezi usvojena je Strategija razvoja informacionog sistema, Strategija obezbeđenja kontinuiteta poslovanja, Izlazne strategije za aktivnosti poverene trećim licima i Politika bezbednosti informacionog sistema.

Takođe je usvojen i čitav niz novih procedura i uputstava sistema kvaliteta, a sve u skladu sa Odlukom NBS o minimalnim standardima upravljanja informacionim sistemom finansijske institucije.

Banka je završila proces PCI DSS sertifikacije kojim je obezbedila dodatni nivo zaštite podataka, prvenstveno za potrebe unapređenog kartičarskog poslovanja čije je uspostavljanje takođe u toku. Proces usklađivanja sa zahtevima PCI DSS standarda je inicirao ne samo proceduralna unapređenja, već i unapređenja zaštite informacionog sistema, čime će se posledično obezbediti i viši nivo zaštite, kako kartičarskog poslovanja, tako i poslovnih procesa Banke u širem smislu.

Informacioni sistem Banke poseduje funkcionalnosti za podršku poslovnim procesima i obezbeđuje blagovremene, tačne i potpune informacije od značaja za donošenje poslovnih odluka i upravljanje rizicima.

Banka kontinuirano radi na usavršavanju svog informacionog sistema. Sa tim u vezi redovno ažurira postojeću Strategiju razvoja informacionog sistema.

U cilju kvalitetnog upravljanja informacionim sistemom, Banka planira da ubuduće održava sednice Komisije za informacionu tehnologiju na kojima će razmatrati rad na trenutnim i predstojećim projektima.

Okvir za upravljanje informacionim sistemom čini usvojena metodologija vođenja projekata kao i izveštavanje o funkcionisanju i bezbednosti informacionog sistema.

Za upravljanje rizikom neodgovarajućeg upravljanja informacionim sistemom u Banci odgovorni su:

- Upravni odbor, koji je usvojio Strategiju razvoja informacionog sistema, Politiku bezbednosti informacionog sistema i Strategiju obezbeđenja kontinuiteta poslovanja;
- Izvršni odbor, koji sprovodi usvojene strategije i politike i utvrđuje procedure i uputstva;
- Komisija za informacionu tehnologiju koji prati rad i razvoj informacionog sistema i donosi odgovarajuće odluke i predlaže odgovarajuće mere Izvršnom odboru Banke;

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

28.7 Rizik neodgovarajućeg upravljanja informacionim sistemom (nastavak)

- Sektor Informacionih tehnologija koji planira, predlaže i izvršava sve aktivnosti vezane za informacioni sistem Banke i o tome izveštava Komisiju za informacionu tehnologiju;

Menadžer za bezbednost informacija sprovodi procenu bezbednosnog rizika informacionog sistema u Banci i izveštaj o tome dostavlja Komisiji za informacionu tehnologiju.

28.8 Rizik izloženosti

Cilj upravljanja rizikom izloženosti je minimiziranje negativnih efekata koji mogu nastati usled koncentracije izloženosti Banke prema jednom licu, grupi povezanih lica i licima povezanim sa Bankom i održavanje ovih izloženosti u okviru propisanih limita.

Za upravljanje rizikom izloženosti u Banci odgovorni su:

- Upravni odbor koji donosi odluke za izloženosti Banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica u iznosu preko 10% kapitala Banke, kao i odluke o izloženosti Banke prema licima povezanim sa Bankom;
- Izvršni odbor koji utvrđuje Proceduru za upravljanje rizikom izloženosti i koji donosi odluke za izloženosti Banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica do iznosa od 10% kapitala Banke, kao i odluke o izloženosti Banke prema licima povezanim sa Bankom u skladu sa Odlukom Upravnog odbora o davanju ovlašćenja Izvršnom odboru Banke za zaključenje pravnog posla sa povezanim licem;
- Odbor za upravljanje aktivom i pasivom koji prati izloženost Banke prema jednom licu, grupi povezanih lica i licima povezanim sa Bankom i predlaže odgovarajuće mere za upravljanje rizikom izloženosti;
- Služba za upravljanje rizicima koja izveštava rukovodstvo o izloženosti Banke prema jednom licu, grupi povezanih lica i licima povezanim sa Bankom.

Merenje rizika izloženosti vrši se u Službi za upravljanje rizicima na osnovu izrade izveštaja propisanih odgovarajućim odlukama Narodne banke Srbije i procedurama Banke.

Neto izloženosti prema licima povezanim sa Bankom i velike izloženosti

	2019.		(u hiljadama dinara) 2018.	
	Iznos izloženosti	Učešće u kapitalu	Iznos izloženosti	Učešće u kapitalu
Lica povezana sa Bankom	1,642,292	14.64%	1,730,939	16.67%
Velike izloženosti	1,681,221	14.99%	1,281,466	12.34%

Tokom 2019. godine izloženosti prema jednom licu/grupi povezanih lica i licima povezanim sa Bankom bile su u okvirima propisanih limita. Za sve izloženosti Banke koje su se nalazile u kategoriji srednjeg nivoa rizika izloženosti, a veće su od 10% kapitala Banke obezbeđena je prethodna saglasnost Upravnog odbora Banke.

Banka prati Racio koncentracije 20 najvećih bruto izloženosti. Racio koncentracije 20 najvećih bruto izloženosti predstavlja odnos bilansne aktive i vanbilansnih stavki koje se klasifikuju 20 najvećih ekonomskih grupa, izuzev banaka sa jedne, i kapitala Banke sa druge strane. Cilj Banke je održavanja ovog pokazatelja na nivou ispod 300%.

Na dan 31. decembra 2019. godine bilansna aktiva i vanbilansne stavke koje se klasifikuju a koje se odnose na 20 najvećih ekonomskih grupa, izuzev Banaka, iznosila je 13,442,508 hiljada dinara. Racio koncentracije 20 najvećih bruto izloženosti na dan 31. decembra 2019. godine iznosio je 119.87%. Racio koncentracije 20 najvećih bruto izloženosti na dan 31. decembra 2018. godine iznosio je 89.69%. Racio koncentracije 20 najvećih bruto izloženosti se povećao za 30.18 p.p kao posledica rasta izloženosti prema licima u 20 najvećih ekonomskih grupa.

28.9 Rizik ulaganja u druga pravna lica koja ne pripadaju finansijskom sektoru i u osnovna sredstva

Pod ulaganjima u druga pravna lica podrazumevaju se ulaganja kojima Banka stiče udeo ili akcije pravnih lica koja nisu u finansijskom sektoru. Ovim ulaganjima ne smatra se sticanje akcija radi njihove dalje prodaje u roku od šest meseci od dana sticanja tih akcija.

Za upravljanje rizikom ulaganja u Banci odgovorni su:

- Upravni odbor koji donosi odluke o pojedinačnim ulaganjima u osnovna sredstva čija vrednost prelazi iznos dinarske protivvrednosti 250 hiljada EUR;

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

28.9 Rizik ulaganja u druga pravna lica koja ne pripadaju finansijskom sektoru i u osnovna sredstva (nastavak)

- Izvršni odbor koji je usvojio Proceduru za upravljanje rizikom ulaganja i koji donosi odluke o ulaganjima u osnovna sredstva čija vrednost ne prelazi iznos dinarske protivvrednosti 250 hiljada EUR;
- Odbor za upravljanje aktivom i pasivom koji prati rizik ulaganja Banke i predlaže odgovarajuće mere za upravljanje ovim rizikom i
- Sektor informacionih tehnologija, Služba za tehničko administrativne poslove i Služba za bezbednost su zaduženi za nabavku osnovnih sredstava.

Merenje rizika je u nadležnosti Službe za finansijsko upravljanje i budžetiranje i Službe za upravljanje rizicima.

Ulaganja u lica koja nisu u finansijskom sektoru i osnovna sredstva u odnosu na kapital banke

	31. decembar 2019.	31. decembar 2018.
Ulaganja u lica koja nisu u finansijskom sektoru	0.00%	0.00%
Ukupna ulaganja u lica koja nisu u finansijskom sektoru i osnovna sredstva	<u>12.98%</u>	<u>9.39%</u>

U toku 2019. godine ulaganja Banke su se nalazila u kategoriji niskog rizika.

28.10 Rizik koji se odnosi na zemlju porekla lica prema kojem je Banka izložena

Rizik zemlje je rizik koji se odnosi na zemlju porekla lica prema kome je Banka izložena, odnosno rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital zbog nemogućnosti Banke da naplati potraživanja od ovog lica iz razloga koji su posledica političkih, ekonomskih ili socijalnih prilika u zemlji porekla tog lica.

Za upravljanje rizikom zemlje u Banci odgovorni su:

- Upravni odbor koji je usvojio Politiku za upravljanje rizikom zemlje;
- Izvršni odbor koji sprovodi usvojenu Politiku i utvrđuje Proceduru za upravljanje rizikom zemlje;
- Odbor za upravljanje aktivom i pasivom koji prati izloženost riziku zemlje i predlaže odgovarajuće mere za upravljanje ovim rizikom i
- Služba platnog prometa koja vrši otvaranje i zatvaranje računa i transfere sredstava sa korespondentskim bankama u inostranstvu.

Merenje rizika zemlje vrši se u Službi za upravljanje rizicima gde se rizik zemlje identifikuje mesečno prilikom izrade mesečnog Izveštaja o izloženosti Banke rizicima.

Banka formira sistem klasifikacije zemalja prema visini rizika zemlje i opredelila se za sistem klasifikacije rizika po kategorijama dodeljenim od strane međunarodnih kreditnih agencija (Moody's, Standard & Poors i Fitch).

U toku 2019. godine Banka je imala izloženost prema klijentima koje posluju u zemljama koje su shodno oceni međunarodnih agencija za ocenu kreditnog rejtinga i procedurom Banke klasifikovane kao nisko rizične i srednje rizične zemlje.

Limit za izloženost Banke prema zemljama koje se nalaze u kategoriji niskog rizika je bez ograničenja. Na dan 31.12.2019. godine zemlje iz ove kategorije rizika su Nemačka, Austrija i Sjedinjene Američke Države. Na dan 31.12.2019. zemlje u kategoriji srednjeg rizika su Turska, Rumunija, Bosna, Makedonija i Hrvatska. Izloženost prema zemljama u kategoriji srednjeg rizika bila je značajno ispod usvojenih internih limita u toku decembra 2019. godine.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

28.10 Rizik koji se odnosi na zemlju porekla lica prema kojem je Banka izložena (nastavak)

Pregled zemalja klijenata čija izloženost ulazi u rizik zemlje na dan 31.12.2019.

Zemlja	Kategorija rizika	Limit	Učešće u kapitalu Banke
Nemačka	Nizak	Bez limita	2.58%
Austrija	Nizak	Bez limita	1.81%
Sjedinjene Američke Države	Nizak	Bez limita	0.76%
Turska	Srednji	100% regulatornog kapitala	20.79%
Rumunija	Srednji	20% regulatornog kapitala	13.28%
Bosna	Srednji	40% regulatornog kapitala	3.15%
Makedonija	Srednji	100% regulatornog kapitala	2.38%
Hrvatska	Srednji	10% regulatornog kapitala	0.03%
Albanija	Srednji	25% regulatornog kapitala	0.00%

28.11 Rizik usklađenosti poslovanja i aktivnosti na upravljanju rizicima od sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma

Usklađenost poslovanja podrazumeva obavljanje bankarskih poslova u skladu sa zakonima, propisima, standardima, procedurama, poslovnom politikom i drugim internim aktima. Rizik usklađenosti poslovanja nastaje kao posledica propuštanja usklađivanja poslovanja banke sa prethodno navedenim.

Cilj upravljanja rizikom usklađenosti poslovanja je izbegavanje sankcija regulatornog tela, finansijskih gubitaka, narušavanja poslovnog ugleda Banke i poverenja klijenata.

Za upravljanje rizikom usklađenosti poslovanja u Banci odgovorni su:

- Upravni odbor Banke koji usvaja Politiku za upravljanje rizikom usklađenosti poslovanja;
- Izvršni odbor Banke koji sprovodi usvojenu politiku i utvrđuje Proceduru za upravljanje rizikom usklađenosti poslovanja;
- Služba za praćenje usklađenosti poslovanja i sprečavanje pranja novca (Služba) koja identifikuje, procenjuje i prati rizik usklađenosti poslovanja.

Identifikovanje i procenu rizika usklađenosti poslovanja u 2019. godini Služba za praćenje usklađenosti poslovanja i sprečavanje pranja novca je vršila sprovođenjem adekvatnih postupaka kontrole predviđenih Planom rada, na način regulisan procedurom Upravljanje rizikom usklađenosti poslovanja.

28.12 Rizik po životnu i društvenu sredinu

Cilj upravljanja rizikom po životnu i društvenu sredinu predstavlja identifikaciju, procenu i kontrolu rizika koji mogu prouzrokovati ugrožavanje životne i društvene sredine i vrši se u skladu sa Politikom i Procedurom upravljanja rizikom po životnu i društvenu sredinu.

Za upravljanje rizikom po životnu i društvenu sredinu u Banci, odgovorni su:

- Upravni odbor, koji utvrđuje i najmanje jednom godišnje preispituje Politiku upravljanja rizikom po životnu i društvenu sredinu i utvrđuje potrebu za njenom izmenom;
- Izvršni odbor, koji utvrđuje i sprovodi proceduru Upravljanje rizikom po životnu i društvenu sredinu;
- Kreditni odbori, koji odlučuju o odobravanju plasmana u skladu sa raspoloživim informacijama i mišljenjem Sektora za kreditiranje u vezi sa rizikom uticaja na životnu i društvenu sredinu;
- Služba za upravljanje rizicima, koja prati stanje plasmana na nivou portfolija po kategorijama rizika za životnu i društvenu sredinu kroz izradu i analizu izveštaja.

Prilikom obrade pojedinačnog zahteva klijenata, pravnog lica ili preduzetnika, najpre se vrši kategorizacija rizika po životnu i društvenu sredinu za osnovnu delatnost klijenta i delatnost koja je predmet finansiranja.

Kategorije rizika po životnu i društvenu sredinu su:

- Visok - Lista isključenja,
- Visok kategorija A,
- Visok,
- Srednji i
- Nizak.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

28.12 Rizik po životnu i društvenu sredinu (nastavak)

U slučaju da je delatnost svrstana u visok rizik, pribavlja se od klijenta Ocena uticaja na životnu sredinu i vrši se dalje preispitivanje uticaja na životnu sredinu pre donošenja odluke od strane nadležnog Kreditnog odbora.

Sektor za kreditiranje, prilikom provere analize zahteva s predlogom odluke za nadležni kreditni odbor, vrši proveru kategorizacije delatnosti koja je predmet finansiranja prema stepenu rizika po životnu i društvenu sredinu i vrši proveru podataka o uticaju klijenta i delatnosti koja je predmet finansiranja na životnu i društvenu sredinu.

Ugovori o kreditu i drugim plasmanima sadrže odredbe u vezi sa životnom i društvenom sredinom koje treba da poštuju klijent i Banka.

Služba za upravljanje rizicima prati i izveštava o stanju plasmana po delatnostima i kategorijama rizika po životnu i društvenu sredinu kroz izradu i analizu izveštaja.

Pregled plasmana privredi po kategorijama rizika po životnu i društvenu sredinu

(u hiljadama dinara)

Kategorija rizika	Broj klijenata		Iznos plasmana (bilansno i vanbilansno)		
	31. decembar 2019.	31. decembar 2018.	31. decembar 2019.	31. decembar 2018.	Povećanje/ smanjenje
Visok – Lista isključenja	-	2	-	238,534	-238,534
Visok – kategorija A	10	8	465,438	72,576	392,862
Visok	342	292	11,807,138	7,895,397	3,911,741
Srednji	1,948	1,359	21,023,659	16,655,673	4,367,986
Nizak	2,296	2,287	22,443,645	19,560,691	2,882,954
Ukupno:	4,596	3,948	55,739,880	44,422,871	11,317,009

U strukturi izloženosti (bilansne i vanbilansne izloženosti) prema klijentima, pravnim licima i preduzetnicima, na dan 31. decembar 2019. godine najveće učešće imaju plasmani klijentima koji se bave delatnostima sa niskim uticajem na životnu i društvenu sredinu 40.26%, zatim plasmani klijentima sa delatnostima u kategoriji srednjeg uticaja učestvuju sa 37.72%, visokim uticajem 21.18% i delatnosti sa kategorijom rizika visok-kategorija A učestvuju sa 0.84%.

29. USKLAĐENOST POSLOVANJA SA PROPISIMA NBS

Pokazatelj	Vrednosti propisane regulativom NBS	Ostvarene vrednosti na dan 31. decembra 2019. godine	Ostvarene vrednosti na dan 31. decembra 2018. godine
Visina kapitala Banke	Min 10,000,000 €	95,363,415 €	87,827,288 €
Pokazatelj adekvatnosti kapitala	min 8%	24.22%	27.82%
Pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala	Minimum 6%	24.22%	27.81%
Pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala	Minimum 4.5%	21.63%	24.60%
Pokazatelj deviznog rizika	max 20%	3.35%	0.63%
Pokazatelj likvidnosti	Min 1	2.12%	1.69%
Uži pokazatelj likvidnosti	Min 0.7	1.87%	1.42%
Pokazatelj rizika koncentracije po osnovu izloženosti banke prema određenim vrstama proizvoda	Max 30%	16.05%	-
Ukupna izloženost prema licima povezanim sa Bankom	-	14.64%	16.67%
Izloženost prema jednom licu / grupi povezanih lica	max 25%	13.28%	12.34%
Zbir svih velikih izloženosti	max 400%	14.99%	12.34%
Ulaganja u lica koja nisu u finansijskom sektoru	max 10%	0.00%	0.00%
Ukupna ulaganja u lica koja nisu u finansijskom sektoru i osnovna sredstva Banke	max 60%	12.98%	9.39%

* Obaveza obračuna pokazatelja rizika koncentracije po osnovu izloženosti banke prema određenim vrstama proizvoda regulisana Odlukom NBS počela je da važi od 1. januara 2019.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

30. USAGLAŠAVANJE MEĐUSOBNIH OBAVEZA I POTRAŽIVANJA

Banka je u skladu sa članom 18. Zakona o računovodstvu („Službeni Glasnik RS” br. 62/13 i 30/2018) izvršila usaglašavanje obaveza i potraživanja sa pravnim licima sa stanjem na dan 31. decembra 2019. godine. Ukupan iznos potraživanja i obaveza poslatih na usaglašavanje je 98,251,742 hiljade dinara. Iznos usaglašanih potraživanja čini preko 90% od ukupnog iznosa koji je vraćen nakon usaglašavanja od strane klijenata. Iznos neusaglašanih potraživanja je 3,559,890 hiljada dinara. Sve obaveze Banke su usaglašene.

31. DOGAĐAJI NAKON DATUMA IZVEŠTAJNOG PERIODA

Brzo širenje virusa COVID-19 i njegovi društveni i ekonomski efekti u Republici Srbiji, kao i na globalnom planu, mogu za posledicu imati pretpostavke i procene koje će zahtevati revidiranje, a to može dovesti do materijalno značajnih korekcija knjigovodstvene vrednosti sredstava i obaveza u toku naredne poslovne godine. U ovoj fazi, rukovodstvo nije u mogućnosti da pouzdano proceni uticaj jer se novi događaji odvijaju iz dana u dan.

Pored navedenog, Narodna banka Srbije je na vanrednoj sednici Izvršnog odbora dana 17. marta 2020. godine donela Odluku o privremenim merama za očuvanje stabilnosti finansijskog sistema (“Odluka”) kojom se propisuje zastoj u otplati obaveza dužnika (moratorijum). Moratorijum je propisan za sve dužnike koji to žele (fizička lica, poljoprivrednike i preduzetnike i privredna društva) a podrazumeva zastoj u otplati obaveza koji ne može biti kraći od 90 dana, odnosno od trajanja vanrednog stanja koje je uvedeno zbog pandemije. Rukovodstvo Banke nije u mogućnosti da proceni eventualne efekte na finansijske izveštaje navedene Odluke.

Dugoročno gledano, posledice mogu uticati na obim plasmana, tokove gotovine i profitabilnost. Bez obzira na navedeno, na dan izdavanja ovih finansijskih izveštaja Banka i dalje ispunjava svoje obaveze o roku dospeća te stoga nastavlja da primenjuje načelo stalnosti poslovanja kao računovodstvenu osnovu za sastavljanje finansijskih izveštaja.

Osim navedenog, nakon završetka poslovne godine nije bilo drugih događaja koji zahtevaju korekciju ili dodatna obelodanjivanja u finansijskim izveštajima za period koji se završava 31. decembra 2019. godine.

32. SUDSKI SPOROVİ

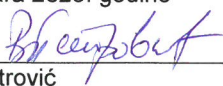
Na dan 31. decembra 2019. godine protiv Banke se vodi 529 sporova (2018. godine: 156 spora) u kojima je Banka tužena u ukupnoj vrednosti od 50,036 hiljade dinara (2018. godine: 41,933 hiljade dinara). Banka očekuje delimičan negativan ishod po 152 postupka koji se protiv nje vodi te je, shodno tome, formirala rezervisanja po tom osnovu u iznosu od 18,616 hiljada dinara.

33. DEVIZNI KURS

Srednji kursevi za devize, utvrđeni na Međubankarskom tržištu deviza i primenjeni za preračun deviznih pozicija bilansa stanja u dinare, za pojedine glavne valute su bili sledeći:

	31. decembar 2019.	U dinarima 31. decembar 2018.
USD	104,9186	103,3893
EUR	117,5928	118,1946
CHF	108,4004	104,9779

U Beogradu
 27. februara 2020. godine

 Vesna Petrović

Direktor Sektora za finansijsko
 upravljanje i planiranje

 Dušica Erić

 Kenan Bozkurt

 Član Izvršnog odbora Banke
 Predsednik Izvršnog odbora
 Banke